P. VI. N. 42.

Ægri XIV. Primæ Sect: p35

Æg: 1. Feb. Ac: cum delir: Aph: Mor:

Æg 2. F. ac: ex potu. Hyppoc: tensio. somnus ipus cantus macula - morbus

Æg 3. F. ac: Diar: Surditas delir: dol. ad inguina splen inflatus crurum dolor.

Æg 4. F. ac: post partum. cum dol. Hypp. convuls: del: palpitationibus totius corporis - Mor:

Æg 5. F. ac: ante et post par: cum ut. dol. ac lumb: et crur. dol: surditas vomit: bilios: Lat: dolor. p. 43.

Æg 6. F. a: cum dol. cap. et lateris, hæmor. rigoribus ex Bile;

Æg 7. F. a: cum dol-lumb: capitis gravit. hæmor: frequ:

Æg 8. F. ac. del: extrema frig. hyppoc: suspensa convul: Mort.

Æg 9. Pedis dolor cum delirio timore Phlycten: diarr: mor. 2. die

Æg 10. Feb. ac: Rheumat. cum dol: colli et lumb: surdit. Hypp: tens: delir: pedum dol: non sanatus. 50

Æg 11. F. a: post par: cum dol. anx. fr: respirat. difficile revulsa. dol: hyppoc. coma: hæm: delir: mor:

Æg 12. Jecoris inflam: cum dol. crurū et delir: morbus

Æg 13. Gravida. Feb: ac: vexata cum convuls. et Parot: delir: et dol. in Hyp: et recidiva

Ex XIV Ægris septem morbui

Æg XIV. Feb. cum dol. cap: ac cervic: pectoris et menstr. purg: com: vult. sal:-

Anza Bibl.

Google

15. 5. 172

15 G. 5

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ, καὶ τὸ ΤΡΙΤΟΝ.

HIPPOCRATIS

DE

MORBIS POPULARIBUS

Liber PRIMUS, & TERTIUS.

EX LIBR. FR. FRANCRAIM ADAMI N.o

His accomodavit Novem

De *FEBRIBUS*

COMMENTARIOS

JOHANNES FREIND, M.D.
Coll. Med. Londin. & Socᵗⁱˢ. Reg. Socius.

EDITIO SECUNDA.

LONDINI:

Impenſis GUL. INNYS, ad Inſignia Principis
in Cœmeterio D. Pauli. MDCCXVII.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ

Τὸ ΠΡΩΤΟΝ, ϗ τὸ ΤΡΙΤΟΝ.

HIPPOCRATIS

DE

MORBIS POPULARIBUS

Liber PRIMUS, & TERTIUS.

B

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.

HIPPOCRATIS DE MORBIS VULGARIBUS

LIBER PRIMUS.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Κατάστασις Πρώτη.

1. ΕΝ Θάσῳ, φθινοπώρου, περὶ ἰσημερίην καὶ ὑπὸ Πληϊάδα, ὕδατα πολλὰ, ξυνεχέα μαλθακὰ, ὡς ἐν νοτίοισι. Χειμὼν νότιος· σμικρὰ πνεύματα βόρεια· αὐχμοί. Τὸ σύνολον εἴς γε χειμῶνα, ὁκοῖον ἦρ γίνεται. Ἦρ δὲ

νότιον

SECTIO PRIMA.

Status Primus.

1. IN Thaſo ad autumnum, circiter Æquinoctium & ſub Vergiliarum occaſum, pluviæ multæ, continentes, & leves fuerunt; non ſecus ac ſpirantibus auſtris. Hyems auſtrina, quæ flatus aquilonares parvos, & juſto majores ſiccitates habuit: atque etiam in totum veri ſimilis fuit. Ver

autem

νότιον, ψυχινόν· μικρὰ ὕσματα. Θέρος ὡς τὸ πολὺ ἐπινέφελον· ἀνυδρίαι. Ετησίαι, ὀλίγα, σμικρὰ, διεσπασμένως ἔπνευσαν. Γενομένης δὲ τῆς ἀγωγῆς ὅλης ἐπὶ τὰ νότια, καὶ μετὰ αὐχμῶν, πρωῒ μὲν τοῦ ἦρος ἐκ τῆς πρόσθεν καταστάσιος ὑπεναντίης καὶ βορείου γενομένης, ὀλίγοισιν ἐγένοντο Καῦσοι· καὶ τουτέοισι πάνυ εὐσταθέες· καὶ ὀλίγοισιν ἡμορράγεεν· οὐδ' ἀπέθνησκον ἐκ τουτέων. Επάρματα δὲ κατὰ τὰ ὦτα, πολλοῖσιν ἑτερόῤῥοπα· καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τοῖσι πλείστοισιν ἀπύροισιν ὀρθοστάδην. Εστι δὲ οἷσι καὶ μικρὰ ἐπεθερμαίνοντο· κατέσβη πᾶσιν ἀσινέως· οὐδ' ἐξεπύησεν οὐδενὶ, ὥσπερ τὰ ἐξ ἄλλων προφασίων. Ην δὲ ὁ τρόπος αὐτέων, χαῦνα, μεγάλα, κεχυμένα, οὐ μετὰ φλεγμονῆς, ἀνώδυνα· πᾶσιν ἀσήμως ἠφανίσθη. Εγένετο δὲ ταῦτα μειρακίοισι, νέοισιν, ἀκμάζουσι· καὶ τούτων τοῖσι περὶ παλαίστρην, καὶ γυμνάσια

autem auſtrinum, frigidum, parvas habens pluvias. Æſtas ut plurimùm nubila, in quâ ab imbribus ceſſatio fuit. Anniverſarii venti, (qui Eteſiæ dicuntur) parum, tenuiter, disjunctim, ſegregatimque ſpiravere. Exiſtente igitur toto nos ambientis aëris ſtatu auſtrino & ad magnas ſiccitates vergente, ante ver quidem, quòd ſuperior ſtatus ſubcontrarius & aquilonius factus fuerit, paucis febres ardentes contigerunt, eæque valde mites & facillimè conſiſtentes, quæ neque ſanguinis ex naribus profuſionem niſi paucis, neque mortem attulerunt. Multis verò aurium tumores ſubnaſcebantur, qui in alteram partem vergebant, plerifque etiam in utramque, iiſque febre vacuis & in erectum ſtantibus nec decumbentibus, etſi nonnullis pauliſper incaleſcerent. Omnibus abſque noxâ extincti ſunt, neque cuiquam, velut ii, qui alias ſui ortûs cauſas habent, ſuppurationem fecerunt. Horum autem ea fuit natura, ut molles & laxi eſſent, magni, diffuſi aut ſparſi, ſine inflammatione & dolore, omnibuſque ſenſim & ſine ullâ ſignificatione evaneſcerent. Fiebant iſta quidem adoleſcentibus, juvenibus, ætate florentibus, atque horum

νάσια πλείστοισι· γυναιξὶ δὲ ὀλίγῃσιν ἐγίνετο. Πλείστοισι δὲ βῆχες ξηραί· βήσσουσι, καὶ οὐδὲν ἀνάγουσι· καὶ φωναὶ βραγχώδεες, οὐ μετὰ πουλύ. Τοῖσι δὲ καὶ μετὰ χρόνον φλεγμοναὶ μετ' ὀδύνης ἐς ὄρχιν ἑτερόῤῥοπαι· τοῖσι δὲ ἐπ' ἀμφοτέρους. Πυρετοὶ, τοῖσι μὲν, τοῖσι δ' οὔ· ἐπιπόνως ταῦτα τοῖσι πλείστοισι· τὰ δ' ἄλλα, ὁκόσα κατ' ἰητρεῖον, ἀνόσως διῆγον.

2. Πρωῒ δὲ τοῦ θέρεος ἀρξαμένου, καὶ διὰ θέρεος καὶ κατὰ χειμῶνα, πολλοὶ τῶν ἤδη πουλὺν χρόνον ὑποφθειρομένων, φθινώδεες κατεκλίθησαν· ἐπεὶ καὶ τοῖσιν ἐνδοιαστῶς ἔχουσι, πολλοῖσιν ἐβεβαίωσε τότε. Ἐστι δ' οἷσιν ἤρξατο πρῶτον, τουτέοισιν ἔῤῥεπεν ἡ φύσις ἐπὶ τὸ φθινῶδες. Ἀπέθανον δὲ πολλοὶ καὶ πλεῖστοι τουτέων· καὶ τῶν κατακλιθέντων οὐκ οἶδ', εἴ τις καὶ μέτριον χρόνον διεγένετο. Ἀπέθνησκον δὲ ὀξυτέρως, ἢ ὡς εἰθισται διάγειν τὰ τοιαῦτα· ὡς τά γε ἄλλα

καὶ

horum plurimis, qui in palæſtrâ & gymnaſiis exercebantur; mulieribus verò paucis contingebant. Multis tuſſes aridæ & inanes, quibus cùm tuſſi nihil educebatur, nec ita multò pòſt voces rauceſcebant. Quibuſdam verò ex temporis intervallo inflammationes cum dolore in alterum teſtem erumpebant, quibuſdam etiam in utroſque. Alii quidem febribus corripiebantur, nonnulli verò ſine febre perſiſtebant. Atque adeò hæc ipſa plurimis gravia & moleſta fuere. De reliquo autem quod ad ea attinet, quæ ad Chirurgiam ſpectant, in his inculpatè habebant.

2. Ante verò æſtatis initium, & per ipſam æſtatem, atque etiam ad hyemem, eorum multi, qui jam longo intervallo conſumpti erant, tabefacti decubuerunt, ſiquidem & multis de tabe in dubium venientibus, ipſa tunc eſt confirmata. Eſt ubi etiam eos, qui naturâ erant ad tabem promptè comparâtâ, tum primùm occupavit. Ex his multi atque etiam plurimi interierunt. Atque haud ſcio, ſi quis ex decumbentibus etiam modico tempore ſuperfuit. Celeriùs verò interierunt, quàm talia tranſigi ſoleant, præſertim cùm alios & diuturniores & cum febribus

bus

καὶ μακρότερα ἐν τοῖσι πυρετοῖσιν ἐόντα ἀσφαλέως ἤνεγκαν, καὶ οὐκ ἀπέθνησκον, περὶ ὧν γεγράψεται. Μοῦνον γὰρ καὶ μέγιστον τῶν τότε γενομένων νοσημάτων, τοὺς πολλοὺς τὸ φθινῶδες ἔκτεινεν.

3. Ἦν δὲ τοῖσι πλείστοισιν αὐτέων τὰ παθήματα τοιάδε· φρικώδεες πυρετοὶ, ξυνεχέες, ὀξέες· τὸ μὲν ὅλον οὐ διαλείποντες. Ὁ δὲ τρόπος, ἡμιτριταῖος· τὴν μὲν μίην κουφοτέρην, τῇ δ' ἑτέρῃ ἐπιπαροξυνόμενοι· καὶ τὸ ὅλον ἐπὶ τὸ ὀξύτερον ἐπιδιδόντες. Ἱδρῶτες δὲ αἰεὶ, οὐ δι' ὅλου· ψύξις ἀκρέων πολλὴ, καὶ μόλις ἀναθερμαινόμενα. Κοιλίαι ταραχώδεες, χολώδεσιν, ὀλίγοισιν, ἀκρήτοισι, λεπτοῖσι, δακνώδεσι· πυκνὰ ἀνίσταντο. Οὖρα δὲ ἢν λεπτὰ καὶ ἄχροα, καὶ ἄπεπτα, καὶ ὀλίγα, ἢ πάχος ἔχοντα καὶ μικρὴν ὑπόστασιν, οὐ καλῶς καθιστάμενα, ἀλλ' ὠμῇ τινι καὶ ἀκαίρῳ ὑποστάσει. Ἔβησσον δὲ μικρὰ, καὶ πυκνὰ πέπονα, κατ' ὀλίγον, μόλις ἀνάγοντες. Οἷσι δὲ τὰ βιαιό-

bus conjunctos pertulerunt, nec interierunt, de quibus paulò pòſt ſcribetur. Solus namque & eorum qui tunc viguerunt maximus Morbus, multos tabes ipſa peremit.

3. Eorum autem plurimis hujuſmodi affectus aderant, febres horroris ſenſu inſignes, aſſiduæ & acutæ, in totum quidem non deſinentes, ſed quæ erant ex ſemitertianarum genere, uno die leviores, altero verò inſuper ingraveſcentes, omninoque vehementiùs increſcentes. Sudores autem perpetui, non tamen per totum corpus diffuſi, extremorum refrigeratio multa, quæ vix quidem incaleſcebant. Alvi conturbatæ biliosa, pauca, ſincera, tenuia, mordacia egeſſerunt, crebróque aſſurrexerunt. Urinæ tenues, crudæ, decolores atque paucæ, aut craſſitudinem & paucum quod deſideret habentes, neque probè conſiſtentes, ſed in quibus ea, quæ ſubſidebant, cruda & intempeſtiva erant. Tuſſiendo verò pauca, denſa, concocta rejiciebant, & quæ paulatim, ac non niſi ægrè educerentur. Qui autem violentiſſimè conflictabantur, iis ne

βιαιότατα ξυμπίπτοι, οὐδ' ἐς ὀλίγον πεπασμὸς ἦν, ἀλλὰ διετέλεον ὠμὰ πτύοντες. Φάρυγγες δὲ πλείστοισι τούτων, ἐξ ἀρχῆς καὶ διὰ τέλεος, ἐπώδυνον εἶχον, ἔχοντες ἐρύθημα μετὰ φλεγμονῆς· ῥεύματα, σμικρὰ, λεπτὰ, δριμέα· ταχὺ τηκόμενοι, καὶ κακούμενοι· ἀπόσιτοι πάντων γευμάτων διὰ τέλεος, ἄδιψοι· καὶ παράληροι πολλοὶ περὶ θάνατον. Περὶ μὲν τὰ φθινώδεα, ταῦτα.

4. Κατὰ δὲ θέρος ἤδη καὶ φθινόπωρον, πυρετοὶ πολλοὶ, καὶ ξυνεχέες, οὐ βίαιοι· μακρὰ δὲ νοσέουσιν, οὐ δὲ περὶ τὰ ἄλλα δυσφόρως διάγουσιν, ἐγίνοντο. Κοιλίαι ταραχώδεες τοῖσι πλείστοισι πάνυ εὐφόρως, καὶ οὐδὲν ἄξιον λόγου προσέβλαπτον. Οὖρα τε τοῖσι πλείστοισιν, εὔχροα μὲν, καὶ καθαρὰ· λεπτὰ δὲ, καὶ μετὰ χρόνον, περὶ κρίσιν πεπαινόμενα. Βηχώδεες οὐ λίην, οὐδὲ τὰ βησσόμενα δυσκόλως· οὐδ' ἀπόσιτοι, ἀλλὰ καὶ διδόναι πάνυ ἐνεδέχετο. Τὸ μὲν οὖν ὅλον, ὑπενόσεον οἱ φθινώδεες, οὐ τὸν φθινώδεα τρόπον· πυρετοῖσι φρικώδεσι σμικρὰ ἐφιδροῦντες, ἄλλοτε

ἄλλοι

ne parva quidem concoctio adfuit, ſed perpetuò cruda expuebant. Horum etiam plurimis fauces ſtatim & ad extremum uſque rubore & inflammatione affectæ doluerunt, fluxionibuſque parvis, tenuibus & acribus tentati, citò conſumpti, maléque vexati ſunt, perpetuò cibos omnes averſabantur, neque ſiti capiebantur, multique circa mortem delirabant. Atq; iſta quidem tabidis contigerunt.

4. Jam verò ad æſtatem & autumnum febres multæ, aſſiduæ, neque violentæ prehendebant, iſtaque diu laborantibus, non his, qui cætera moleſtè habebant, contigerunt. Alvi plurimis valde placidè conturbatæ ſunt, nihilq; effatu dignæ noxæ attulerunt; urinæque plurimis boni quidem coloris & puræ aderant, ſed tenues, & quæ tandem judicationis tempore concoquebantur. Hi non admodum tuſſiculoſi erant, neque ea quæ tuſſi rejiciuntur negotium exhibebant, neque cibum non averſabantur modò,

ἄλλοι ὡς παροξυνόμενοι πεπλανημένως· τὸ μὲν ὅλον, οὐκ ἐκλείποντες· παροξυνόμενοι δὲ, τριταιοφυέα τρόπον. Εκρίνετο δὲ τουτέων, οἷσι τὰ βραχύτατα γένοιτο, περὶ εἰκοστὴν ἡμέρην· τοῖσι δὲ πλείστοισι, περὶ τεσσαρακοστήν· πολλοῖσι δὲ, περὶ ὀγδοηκοστήν· ἔστι δὲ οἷσιν, οὐδ᾽ οὕτως, ἀλλὰ πεπλανημένως τε καὶ ἀκρίτως ἐξέλιπον. Τουτέων δὲ τοῖσι πλείστοισιν, οὐ πολλὸν διαλείποντες χρόνον, ὑπέστρεψαν οἱ πυρετοὶ πάλιν· ἐκ δὲ τῶν ὑποστροφέων ἐν τῆσιν αὐτῆσι περιόδοισιν ἐκρίνοντο. Πολλοὶ δὲ αὐτέων ἀνήγαγον, ὥστε καὶ ὑπὸ χειμῶνα νοσέειν. Εκ πάντων δὲ τῶν ὑπογεγραμμένων ἐν τῆ καταστάσει ταύτη, μούνοισι τοῖσι φθινώδεσι θανατώδεα ξυνέπεσεν· ἐπὶ τοῖσι δὲ ἄλλοισι πυρετοῖσιν οὐκ ἐγένοντο.

TMHMA

dò, verùm etiam exhibendi illius facilem faciebant copiam. In ſummâ igitur, afficiebantur qui tabeſcebant, non quomodo cæteri tabidi ſolent; ſed febribus cum horroris ſenſu correpti parum inſudabant, interdum alii vagas quodammodo & errabundas acceſſiones habebant, neque in totum febres deſinebant, ſed quæ in ſpeciem tertianarum inſultus facerent. Inter eos autem, quibus erant breviſſimi morbi, ii ad vigeſimum diem judicatione ſolvebantur; pleriſque verò ad quadrageſimum, nonnullis etiam ad octogeſimum. Eſt ubi ne ſic quidem, ſed errabundè & nullâ obſervatâ judicatione quibuſdam deſinerent. Horum quoque plurimis, quæ non longo poſt intervallo remiſerant febres reverſiones fecerunt, iiſdemque dierum ambitibus poſt ipſas reverſiones judicabantur, earumque nonnullæ ægros ita produxerunt, ut ſub hyemem affligerentur. Ex his autem omnibus, qui in hâc ſtatûs conditione deſcripti ſunt, ſolis tabidis lethalia contigerunt, in aliis verò febribus nequaquam obvenere.

SECTIO

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Κατάστασις Δευτέρη.

5. ΕΝ Θάσῳ, πρωῒ τοῦ φθινοπώρου, χειμῶνες οὐ κατὰ καιρὸν· ἀλλ' ἐξαίφνης, ἐν βορείοισι καὶ νοτίοισι πολλοῖσιν, ὑγροὶ καὶ προεκρηγνύμενοι. Ταῦτα δὴ ἐγένετο τοιαῦτα, μέχρι Πληϊάδος δύσιος, καὶ ὑπὸ Πληϊάδα. Χειμὼν δὲ βόρειος· ὕδατα πολλὰ, λάβρα, μεγάλα· χιόνες· μιξαίθρια τὰ πλεῖστα. Ταῦτα δὲ ἐγένοντο μὲν πάντα, οὐ λίην δὲ ἀκαίρως τὰ τῶν ψυχέων. Ηδη δὲ μεθ' ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς, καὶ ἡνίκα Ζέφυρος πνέειν ἄρχεται, ὀπισθοχειμῶνες μεγάλοι· βόρεια πουλλὰ· χιὼν, καὶ ὕδατα ξυνεχῶς πουλλά· καὶ οὐρανὸς λαιλαπώδης, καὶ ἐπινέφελος· ταῦτα δὲ ξυνέτεινε, καὶ οὐκ ἀνίει μέχρις ἰσημερίης. Ηρ δὲ ψυχρὸν, βόρειον, ὑδατῶδες, ἐπινέφελον. Θέρος οὐ λίην καυματῶδες ἐγίνετο. Ετη-σίαι

SECTIO SECUNDA.

Status Secundus.

5. ANTE Autumnum in Thaſo tempeſtates non tempeſtivæ, ſed cum multis auſtris & aquilonibus repentinæ & humidæ prorupere. Taliaque ad Vergiliarum occaſum uſque, & ſub Vergilias ipſas extitere. Hyems autem aquilonia, aquæ multæ, vehementes, magnæ, nives, hiſque intermixta ut plurimùm aëris ſerenitas. Atque iſta omnia contingebant, nec certè admodum inopportuna erant frigora. Jam verò poſt brumale ſolſtitium, eoque tempore quo ſpirare incipit Favonius, extremæ hyemis frigora magna fuere, aquilones multi, nives & pluviæ continenter multæ, cœlumque cum ventorum turbine nimboſum & nubilum, eaque ipſa non remiſerunt, ſed ſe ad æquinoctium extenderunt. Ver autem frigidum, aquilonium, pluvioſum nubilumque, neque admodum æſtuans æſtas fuit.

σίαι ξυνεχέως ἔπνευσαν· ταχὺ δὲ περὶ Ἀρκτοῦρον, ἐν βορείοισι πολλὰ πάλιν ὕδατα. Γενομένου δὲ τοῦ ἔτεος ὅλου ὑγροῦ, καὶ ψυχροῦ, καὶ βορείου, κατὰ χειμῶνα μὲν ὑγιηρῶς εἶχον τὰ πλεῖστα· πρωῒ δὲ τοῦ ἦρος, πολλοί τινες καὶ οἱ πλεῖστοι διῆγον ἐπινόσως.

6. Ἤρξαντο μὲν οὖν τὸ πρῶτον ὀφθαλμίαι ῥοώδεες, ὀδυνώδεες, ὑγραὶ, ἄπεπτοι· σμικραὶ λῆμαι πολλοῖσι δυσκόλως ἐρρηγνύμεναι, τοῖσι πλείστοισιν ὑπέστρεφον· ἀπέλιπον, ὀψὲ πρὸς τὸ φθινόπωρον. Κατὰ δὲ θέρος ἤδη καὶ τὸ φθινόπωρον, δυσεντεριώδεες, καὶ τεινεσμοὶ, καὶ λειεντεριώδεες, καὶ διάῤῥοιαι χολώδεες, λεπτοῖσι, πολλοῖσιν, ὠμοῖσι, καὶ δακνώδεσιν· ἔστι δ' οἷσι καὶ ὑδατώδεες. Πολλοῖσι δὲ καὶ περίῤῥοιαι μετὰ πόνου χολώδεες, ὑδατώδεες, ξυσματώδεες, πυώδεες, στραγγουριώδεες· οὐ νεφριτικαὶ, ἀλλὰ τουτέοισιν ἀντ' ἄλλων ἄλλα. Ἔμετοι χολώδεες, φλεγμα-

Venti anniverſarii continenter ſpiravere, ſtatimque ad Arcturum perflantibus Aquilonibus aquæ admodum multæ. Exiſtente igitur anno toto humido, frigido & aquilonio, ad hyemem quidem ut plurimùm bene valuerunt, ante ver autem plerique omnes moleſtè & graviter vitam traduxerunt.

6. Primùm itaque lippitudines fluentes, cum dolore, humentes & crudæ obortæ ſunt, ſordes in oculis concretæ (quas lemias vocant) parvæ, nec ſine difficultate multis erumpebant, quæ cum plurimis revertiſſent, tandem ad autumnum reliquerunt. Jam verò per æſtatem & autumnum, ex inteſtinorum lævitate & torminibus, continuâque & inani egerendi cupiditate laborârunt, alvique fluidæ, bilioſa, tenuia multa cruda & mordacia, nonnunquam etiam aquoſa dejecerunt. Pleriſque etiam circumflui non ſine dolore humorum affluxus contigere, bilioſi, aquoſi, ſtrigmentoſi, purulenti, & qui urinæ difficultatem facerent, non ex proprio aliquo renum vitio, ſed quod iſtis alia in aliorum vicem ſuccederent. Vomitiones pituitoſæ, bilioſæ, & crudorum

φλεγματώδεες· καὶ σιτίων ἀπέπτων ἀναγωγαί. Ιδρῶτες· πᾶσι πάντοθεν πουλὺς ὁ πλάδος. Εγίνετο δὲ ταῦτα πουλλοῖσιν, ὀρθοστάδην ἀπύροισι· πολλοῖσι δὲ πυρέτουσι, περὶ ὧν γεγράψεται. Εν οἷσι δέ τε ἐπεφαίνοντο πάντα τὰ ὑπογεγραμμένα, μετὰ πόνου φθινώδεες. Ηδη δὲ φθινοπώρου καὶ ὑπὸ χειμῶνα πυρετοὶ ξυνεχέες· καὶ τοῖσιν αὐτέων ὀλίγοισι καυσώδεες· ἡμερινοὶ, νυκτερινοὶ, ἡμιτριταῖοι, τριταῖοι ἀκριβέες, τεταρταῖοι, πλάνητες.

7. Εκαστοι δὲ τῶν ὑπογεγραμμένων πυρετῶν πολλοῖσιν ἐγίνοντο. Οἱ μὲν οὖν καῦσοι, ἐλαχίστοισί τε ἐγίνοντο, καὶ ἥκιστα τῶν καμνόντων οὗτοι ἐπόνησαν· οὔτε γὰρ αἱμοῤῥαγίαι, εἰ μὴ πάνυ σμικραὶ καὶ ὀλίγοισιν, οὔτε οἱ παράληροι· τάτε ἄλλα πάντα εὐφόρως. Εκρίνετο δὲ τούτοισι πάνυ εὐτάκτως· τοῖσι πλείστοισι ξὺν τῇσι διαλιπούσῃσιν ἐν ἑπτακαίδεκα ἡμέρῃσιν. Οὐδὲ ἀποθανόντα οὐδένα οἶδα τότε ἐν καύσῳ· οὐδὲ φρενιτικὰ

crudorum ciborum eductiones, ac ſudores aderant, atque omnibus undiquaque diffluebat humiditas multa. Multis autem hæc fiebant, qui erecti & ſtantes à febribus erant vacui, pleriſque etiam febre correptis, de quibus mox ſcribetur. In quibus verò deſcripta omnia deprehendebantur, ii non ſine labore tabidi evadebant. Jam quidem ad autumnum & ſub hyemem febres erant aſſiduæ, atque eorum paucis quibuſdam ardentes, diurnæ, nocturnæ, ſemitertianæ, tertianæ exquiſitæ, quartanæ, erraticæ.

7. Atque enumeratarum febrium ſingulæ multis oboriebantur, ardentes verò omnino paucis, iique ex ægrotantibus minimùm laborârunt. Nam neque ſanguis ex naribus niſi paucus admodum, iiſque paucis profluxit, neque delirârunt, cæteraque omnia placidè tulere. Horum plurimis bene admodum conſtituto & compoſito judicationis ordine, febris ardens cum intermiſſione in ſeptendecim diebus ſolvebatur, atque haud ſcio an quiſquam tunc ex hâc ipsâ interierit, aut ad phrenitim devenerit. At

φρενιτικὰ τότε γινόμενα. Οἱ δὲ τριταῖοι, πλείους μὲν τῶν καύσων καὶ ἐπιπονώτεροι· εὐτάκτως δὲ τούτοισι πᾶσιν ἀπὸ τῆς πρώτης λήψιος, τέσσαρας περιόδους· ἐν ἑπτὰ δὲ τελέως ἐκρίνοντο· οὐδ᾽ ὑπέστρεψαν οὐδενὶ τούτων. Οἱ δὲ τεταρταῖοι, πολλοῖσι μὲν ἐξ ἀρχῆς, ἐν τάξει τεταρταίου, ἤρξαντο· ἔστι δ᾽ οἷσιν οὐκ ὀλίγοισιν ἐξ ἄλλων πυρετῶν καὶ νουσημάτων ἀποστάσιες ἐς τεταρταίους ἐγένοντο· μακρὰ δὲ καὶ ὡς εἴθισαι τουτέοισι, καὶ ἔτι μακρότερα ξυνέπιπτεν. Ἀμφημερινοὶ δὲ καὶ νυκτερινοὶ, καὶ πλάνητες πολλοῖσι πολλοὶ, καὶ πουλὺν χρόνον παρέμενον· ὀρθοστάδην τε, καὶ κατακειμένοισι. Τοῖσι πλείστοισι τουτέων ὑπὸ πληϊάδα καὶ μέχρι χειμῶνος οἱ πυρετοὶ παρείποντο. Σπασμοὶ δὲ πολλοῖσι, μᾶλλον δὲ παιδίοισιν ἐξ ἀρχῆς· καὶ ἐπύρεσσον, καὶ ἐπὶ πυρετοῖσιν ἐγίνοντο σπασμοί. Χρόνια μὲν τοῖσι πλείστοισι τουτέων, ἀβλαβέα δὲ, εἰ μὴ τοῖσι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πάντων ὀλεθρίως ἔχουσιν.

8. Οἱ δὲ ξυνεχέες μὲν τὸ ὅλον, καὶ οὐδὲν ἐκλείποντες,

At verò tertianæ plures quidem quàm ardentes & laborioſiores fuerunt, atque in his omnibus rite & ordine à primo inſultu ad quaternos circuitus proceſſere, in ſeptem verò abſolutè judicabantur, neque horum cuiquam reverterunt. Quartanæ autem multis per initia certo & rato quartanæ tenore cœperunt, quibuſdam verò non paucis ex aliis febribus & morbis receſſus in quartanas fiebant, longæque his pro conſuetudine, atque etiam interdum longiores contingebant. Sed & quotidianæ nocturnæq; & errantes multæ diuque pleriſque perſeveravere, tum erectis, tum decumbentibus; horumq; plurimos febres ſub Vergilias & in hyemem uſque comitabantur. Multos autem ſtatim ab initio præcipuéque pueros convulſiones cum febre tentabant, quæ etiam febribus ſuccedebant, erantque hæc plurimis diuturna quidem, innoxia tamen, niſi ſi quibus cætera omnia perniciem adferrent.

8. At vero continuæ quidem omnino febres erant nihilq; intermittebant, ſed omnes

ποντες, παροξυνόμενοι δὲ πᾶσι τριταιοφυέα τρόπον· μίαν ὑποκουφίζοντες, καὶ μίαν παροξυνόμενοι, πάντων βιαιότατοι τῶν τότε γινομένων καὶ μακρότατοι, καὶ μετὰ πόνων μεγίστων γινόμενοι· πρηέως ἀρχόμενοι, τὸ ὅλον ἐπιδιδόντες αἰεὶ, καὶ παροξυνόμενοι ἐν κρισίμοισι, καὶ ἀνάγοντες ἐπὶ τὸ κάκιον· σμικρὰ διακουφίζοντες· καὶ ταχὺ πάλιν ἐξ ἐπισχέσιος, βιαιοτέρως παροξυνόμενοι ἐν κρισίμοισιν, ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ κακούμενοι. Ῥίγεα δὲ πᾶσι μὲν ἀτάκτως καὶ πεπλανημένως ἐγίνετο· ἐλάχιστα δὲ καὶ ἥκιστα τούτοισιν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἄλλων πυρετῶν μείζω. Ἱδρῶτες πολλοί· τούτοισι δὲ ἐλάχιστοι, κουφίζοντες οὐδὲν, ἀλλ' ὑπεναντίον, βλάβας φέροντες. Ψύξις πολλὴ τούτοισιν ἀκρέων, καὶ μόλις ἀναθερμαινόμενα· οὐδὲ ἄγρυπνοι τὸ σύνολον· μάλιστα δ' οὗτοι καὶ πάλιν κωματώδεες. Κοιλίαι πᾶσι μὲν ταραχώδεες καὶ κακαὶ, πολὺ δὲ τούτοισι κάκισται. Οὖρα δὲ τοῖσι πλείστοισι τούτων, ἢ λεπτὰ, καὶ ὠμὰ, καὶ ἄχροα, καὶ μετὰ χρόνον σμικρὰ

πεπαι-

nes invadebant earum febrium more, quæ ad tertianarum naturam propius accederent; uno quidem die leviores, altero verò vehementiores, omnium quæ tunc contingerent violentiſſimæ, longiſſimæ & laborioſiſſimæ; per initia leves & in totum perpetuò increſcentes diebus judicatoriis inſultus habebant, & in deterius procedebant. Quæ etiam cùm parum allevâſſent, celeriter rurſus ex intermiſſione vehementiùs invadebant, & diebus judicatoriis magnâ ex parte deteriùs affligebant. In his omnibus rigores incompoſitè & errabundè contingebant, pauciſſimique & minimi, verùm in cæteris febribus majores, ut & ſudores multi, his verò perpauci nihilque allevantes, ſed contra noxiam afferentes. His magna extremorum perfrictio, quæ vix etiam recaleſcerent. Neque penitus pervigiles erant, maximè verò hi etiam viciſſim ſopore gravabantur. Alvi omnibus quidem conturbatæ erant maléque affectæ, iſtis verò multò peſſimè. Horum autem plurimis uninæ aut tenues erant crudæque &

deco-

πεπαινόμενα κρισίμως, ἢ πάχος μὲν ἔχοντα· θολερὰ δὲ καὶ οὐδὲν καθιστάμενα, οὐδ' ὑφιστάμενα· οὐδὲ πεπαινόμενα, ἢ σμικρὰ, καὶ κακὰ, καὶ ὠμὰ τὰ ὑφιστάμενα· κάκιστα δὲ ταῦτα πάντα. Βῆχες μὲν παρείποντο τοῖσι πυρετοῖσι· γράψαι δὲ οὐκ ἔχω βλάβην, οὐδ' ὠφελείην γινομένην διὰ βηχὸς τότε. Χρόνια μὲν οὖν καὶ δυσχερέα, καὶ πάνυ ἀτάκτως καὶ πεπλανημένως, καὶ ἀκρίτως τὰ πλεῖστα τουτέων διετέλει γινόμενα, καὶ τοῖσι πάνυ ὀλεθρίως ἔχουσι, καὶ τοῖσι μή. Εἰ γάρ τινας αὐτέων διαλίποιεν σμικρὸν, ταχὺ πάλιν ὑπέστρεφον· ἔστι δὲ οἷσιν ἔκρινον αὐτέων ὀλίγοισιν, οἷσι τὰ βραχύτατα γένοιτο, περὶ ὀγδοηκοστὴν ἐοῦσι, καὶ τουτέων ἐνίοισιν ὑπέστρεφον, ὥστε κατὰ χειμῶνα τοὺς πλείους αὐτέων ἔτι νοσέειν· τοῖσι δὲ πλείστοισιν ἀκρίτως ἐξέλιπον. Ὁμοίως δὲ ταῦτα συνέπιπτε τοῖσι περιγινομένοισι, καὶ τοῖσιν οὔ.

9. Πολλῆς δέ τινος γινομένης ἀκρισίης, καὶ ποι-

κίλης

decolores, aliquantoque poſt intervallo nonnihil concoctæ, non ſine judicatoriis ſignis, aut craſſitudine quidem præditæ, verùm turbidæ, nihil conſiſtentes aut ſubſidentes, neque concoctæ, aut paucæ, vitioſæ, crudæ, ſubſidentes, & in ſummâ peſſimæ omnes. Tuſſes quidem febres comitabantur, ſed neque quam utilitatem aut noxiam tunc tuſſis attulerit, licet ſcribere. Diuturna itaq; & difficilia hæc erant, valdeque incompoſitè & errabundè atque citra ſolutionem horum plurima, tum his qui exitialiter valde, tum his qui nequaquam ità ſe haberent, permanebant. Si quibus enim aliquantulùm intermitterent, in iis celeriter reverſiones faciebant. Eſt ubi quibuſdam iiſque paucis, ad octogeſimum diem cùm breviſſimè judicatione ſolverentur, nonnullis repeterent, ut etiam in hyemem eorum plurimi ægrotarent. Pleroſque verò omnes abſque judicatione deſerebant. Hæc autem tum his qui ſuperſtites erant, tum iis qui moriebantur ex æquo contigerunt.

9. Cumque multa eaque varia eſſet in morbis judicationis ceſſatio, maximum

ſanè

κίλης ἐκ τῶν νουσημάτων, καὶ μεγίστου μὲν σημείου καὶ κακίστου διὰ τέλεος παρεπομένου, τοῖσι πλείστοισιν, ἀποσίτους εἶναι πάντων γευμάτων, μάλιστα δὲ τουτέων, οἷσι καὶ τ' ἄλλα ὀλεθρίως ἔχοι. Διψώδεες οὐ λίην ἀκαίρως ἦσαν ἐπὶ πυρετοῖσι τούτοισι. Γενομένων δὲ χρόνων μακρῶν, καὶ πόνων πολλῶν, καὶ κακῆς ξυντήξιος, ἐπὶ τουτέοισιν ἀποστάσιες ἐγένοντο, ἢ μείζους, ὥστε ὑποφέρειν μὴ δύνασθαι, ἢ μείους, ὥστε μηδὲν ὠφελέειν· ἀλλὰ ταχὺ παλινδρομέειν, καὶ ξυνεπείγειν ἐπὶ τὸ κάκιον. Ην δὲ τουτέοισι τὰ γινόμενα δυσεντεριώδεα, καὶ τεινεσμοὶ, καὶ λειεντερίαι, καὶ ῥοώδεες· ἔστι δ' οἷσι καὶ ὕδρωπες, μετὰ τούτων καὶ ἄνευ τούτων· ἄσαι. Ο,τι δὲ παραγένοιτο τούτων βιαίως, ταχὺ ξυνήρει, ἢ πάλιν ἐπὶ τὸ μηδὲν ὠφελέειν. Εξανθήματα μικρὰ, καὶ οὐκ ἀξίως τῆς περιβολῆς τῶν νοσημάτων, καὶ ταχὺ πάλιν ἀφανιζόμενα· ἢ παρὰ τὰ ὦτα οἰδήματα μωλυόμενα, καὶ οὐδὲν ἀποσημαί-

ſanè & peſſimum ſignum pleroſque omnes ad extremum uſque proſecutum eſt, quod cibos omnes averſarentur, iique maximè qui cætera quoque exitialiter haberent. In his verò febribus non admodùm inopportunè ſiticuloſi e-ſtant. Longo autem progreſſu temporis, cùm & labores multi malaque corporis extenuatio fieret, his humorum ſucceſſus aut viribus ſuperiores, aut minores quàm ut prodeſſent quicquam, ſuccedebant, ſed qui confeſtim intro recurrerent & in deterius contenderent. Atque his aderant inteſtinorum tormina, crebræ & inanes egerendi cupidines, inteſtinorum lævores & alvi fluentes, nonnullis etiam aqua inter cutem cum ejuſmodi enumeratis caſibus, aut ſine his contingebat: Stomachi faſtidia. Ex his verò quicquid violenter urgebat, aut ſtatim è medio tollebat, aut protſus nihil conferebat. Papulæ parvæ, quæ nec ſatis pro dignitate morborum excretioni reſpondebant, ſed contrà celeriter diſparebant, aut aurium tumores oboriebantur qui ſenſim, & ſine ullâ ſignificatione evaneſce-

 bant.

σημαίνοντα. Ἐστι δ' οἷσιν ἐς ἄρθρα, μάλιστα δὲ κατὰ τὸ ἰσχίον, ὀλίγοισι κρισίμως ἀπολιπόντα· καὶ ταχὺ πάλιν ἐπικρατευόμενα ἐπὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἕξιν.

10. Ἐθνησκον δὲ, ἐκ πάντων μὲν, πλεῖστοι δὲ ἐκ τουτέων παιδία, ὅσα ἀπὸ γάλακτος ἤδη, καὶ πρεσβύτερα ὀκταετέα καὶ δεκαετέα, καὶ ὅσα πρὸ ἥβης. Ἐγίνετο δὲ τούτοισι ταῦτα, οὐκ ἄνευ τῶν πρώτων γεγραμμένων· τὰ δὲ πρῶτα πολλοῖσιν, ἄνευ τουτέων. Μοῦνον δὲ χρηστὸν καὶ μέγιστον τῶν γινομένων σημείων, καὶ πλείστους ἐῤῥύσατο τῶν ὄντων ἐπὶ τοῖσι μεγίστοισι κινδύνοισιν, οἷσιν ἐπὶ τὸ στραγγουριῶδες ἐτράπετο, καὶ ἐς τοῦτο ἀποστάσιες ἐγίνοντο. Ξυνέπιπτε δὲ καὶ ἐν τοῖσι πλείστοισι τὸ στραγγουριῶδες τῇσιν ἡλικίῃσι ταύτῃσι γίνεσθαι μάλιστα. Ἐγίνετο δὲ καὶ τῶν ἄλλων πολλοῖσιν ὀρθοστάδην, καὶ ἐπὶ τῶν νουσημάτων. Ταχὺ δὲ καὶ μεγάλη τις ἡ μεταβολὴ τούτοισι πάντων ἐγίνετο· κοιλίαι τε γὰρ, εἰ καὶ τύχοιεν ἐφυγραινόμεναι, κακοήθεα

bant. Nonnullis ad articulos præcipuéque ad coxendicem decumbebant, paucis decretoriè deſinebant, ſed celeriter rurſus priſtinum habitum aſſequebantur.

10. Ex quovis autem hominum genere interibant quidem, atque ex his plurimi pueri jam à lacte depulſi, iique quibus ætas paulùm proceſſerat, oćtennes aut decennes, nec dum etiam puberes. Atque iſta quidem his non ſine ſuperiùs deſcriptis, multis verò ſuperiora abſque his contingebant. Quibus autem ad urinæ difficultatem res tota ſe converterat, in eamque humorum ſeceſſus fierent, iis hoc unum utile omniumq; efficaciſſimum ſignum fuit, quod etiam pleroſque omnes ab imminenti maximo diſcrimine vindicavit. Accidit verò plurimis urinæ difficultatem potiſſimúmque his ætatibus fieri, itemque aliis multis, qui etiam in morbis erecti obambulabant. Hic quoque ſubita quædam & magna omnium mutatio aderat. Alvos namque ſi contigiſſet fuſas fuiſſe, eæ confeſtim peſſimè cogebantur, & ad omnes cibos

κοήθεα τρόπον ταχὺ ξυνίσαντο· γεύμασί τε πᾶσιν ἡδέως εἶχον· οὔτε πυρετοὶ πρηέες μετὰ ταῦτα. Χρόνια δὲ τουτέοισι τὰ περὶ τὴν στραγγουρίην, καὶ ἐπίπονα ἦν. Οὖρα δὲ τουτέοισιν ἦν πουλλὰ, παχέα, καὶ ποικίλα, καὶ ἐρυθρὰ, μιξόπυα μετ᾽ ὀδύνης. Περιεγένοντο δὲ πάντες οὗτοι, καὶ οὐδένα τουτέων οἶδα ἀποθανόντα.

II. Ὀκόσα δὲ ἀκινδύνως, πεπασμοὺς τῶν ἀπιόντων πάντας πάντοθεν ἐπικαίρους, ἢ καλὰς καὶ κρισίμους ἀποστάσιας, σκοπέεσθαι. Πεπασμοὶ ταχυτῆτα κρίσιος καὶ ἀσφαλίην ὑγιεινὴν σημαίνουσιν· ὠμὰ δὲ καὶ ἄπεπτα, καὶ ἐς κακὰς ἀποστάσιας τρεπόμενα, ἀκρισίας, ἢ πόνους, ἢ χρόνους, ἢ θανάτους, ἢ τῶν αὐτῶν ὑποστροφάς. Ο,τι δὲ τουτέων ἔσται μάλιστα, σκεπτέον ἐξ ἄλλων. Λέγειν τὰ προγινόμενα, γινώσκειν τὰ παρεόντα, προλέγειν τὰ ἐσόμενα, μελετᾷν ταῦτα. Ἀσκεῖν περὶ τὰ νουσήματα δύο, ὠφελέειν,

bos alacres erant, poſteaque placidæ febres tentabant. Verùm quæ ad urinæ difficultatem ſpectabant, ea his diuturna & moleſta fuere, urinæque copioſæ, craſſæ, & variantes & rubræ, partimque cum dolore purulentæ. Atque hi omnes ſuperſtites evaſere, neque eorum quenquam interiiſſe cognovi.

II. In quibus verò caſibus nullum periculum ſuſpectum eſt, eorum quæ exeunt maturationes omnes, num undique tempeſtivè procedant, conſiderandæ ſunt. In quibus etiam num abſceſſus bono ſint, aut cum judicatione fiant videndum eſt. Concoctiones judicationem brevi fore, & certam ſalubritatem portendunt. Cruda verò & incocta, quæque in malos abſceſſus vertunt, aut judicationis ceſſationem, aut dolorem, aut diuturnitatem, aut mortem, aut eorundem reverſiones ſignificant. Horum autem quodcunque maximè futurum ſit, ex aliis conſiderandum. Summâ curâ anniti oportet, ut præterita enarres, præſentia cognoſcas, & futura prædicas. Duoque iſta elaboranda ſunt, ut in

λέειν; ἢ μὴ βλάπτειν. Η τέχνη διὰ τριῶν, τὸ νούσημα, ὁ νοσέων, καὶ ὁ ἰητρός· ὁ ἰητρὸς, ὑπηρέτης τῆς τέχνης· ὑπεναντιοῦσθαι τῷ νουσήματι, τὸν νοσεῦντα μετὰ τοῦ ἰητροῦ χρή.

12. Τὰ περὶ κεφαλὴν καὶ τράχηλον ἀλγήματα καὶ βάρεα μετ᾽ ὀδύνης, ἄνευ πυρετῶν, καὶ σὺν πυρετοῖσι. Φρενιτικοῖσι μὲν σπασμοί· καὶ ἰώδεα ἐπανεμέουσιν· ἔνιοι ταχυθάνατοι τούτων. Εν καύσοισι δὲ καὶ τοῖσιν ἄλλοισι πυρετοῖσιν, οἷσι μὲν τραχήλου πόνος, καὶ κροτάφων βάρος, καὶ σκοτώδεα περὶ τὰς ὄψιας, ἢ καὶ ὑποχονδρίου ξύντασις οὐ μετ᾽ ὀδύνης γίνεται, τουτέοισιν αἱμορραγέει διὰ ῥινῶν. Οἷσι δὲ βάρεα μὲν ὅλης τῆς κεφαλῆς, καρδιωγμοὶ δὲ καὶ ἀσώδεές εἰσιν, ἐπανεμέουσι χολώδεα καὶ φλεγματώδεα· τὸ πολὺ δὲ παιδίοισιν· ἐν τουτέοισι γὰρ οἱ σπασμοὶ μάλιστα. Γυναιξὶ δὲ καὶ ταῦτα, καὶ ἀπὸ ὑστερέων πόνοι. Πρεσβυτέροισι δὲ, καὶ ὅσοισιν ἤδη τὸ θερμὸν κρατέεται, παραπληκτικὰ, ἢ μανικὰ, ἢ στερήσιες ὀφθαλμῶν.

morbis commodes, aut ne quid offendas. Artem tria iſta circumſcribunt, morbus, æger, & medicus, qui artis eſt adminiſter, ægrumque oportet unà cum medico morbo reluctari.

12. Capitis & cervicis dolores & gravitates ſi febres comitentur, aut ſine iis accidant, phrenitide quidem laborantibus ad convulſiones deſinunt, præſertim ubi æruginoſa vomitione refuderint: Sed & eorum nonnulli celeriter intereunt. Qui febribus ardentibus aliiſve conflictantur cum cervicis dolore & temporum gravitate, ſi tenebricoſa caligo oculis obverſatur, præcordiorumque contentio ſine doloris ſenſu affuerit, iis ſanguis è naribus profunditur. Qui verò toto capite gravitatem ſentiunt, cum oris ventriculi morſu, & ſtomachi faſtidio, ii bilioſa & pituitoſa vomitione rejiciunt. Quibus in caſibus plerunque pueris convulſiones maximè fiunt. Eadem etiam mulieribus contingunt, prætereáq; obſcœnorum locorum dolores. Grandioribus autem natu, & quos jam calor defecit, partium reſolutiones, aut inſaniæ, aut cæcitates.

Κατάστασις Τρίτη.

13. ΕΝ Θάσῳ, πρὸ Ἀρκτούρου ὀλίγον, καὶ ἐπ' Ἀρκτούρου, ὕδατα πολλὰ, μεγάλα, ἐν βορείοισι· περὶ δὲ ἰσημερίην καὶ μέχρι Πληϊάδος, νότια ὕσματα ὀλίγα. Χειμὼν βόρειος· αὐχμοί· ψυχρὰ πνεύματα, μεγάλαι χιόνες· περὶ δὲ ἰσημερίην χειμῶνες μέγιστοι. Ηρ βόρειον· αὐχμοί· ὕσματα ὀλίγα, ψύχεα. Περὶ δὲ ἡλίου τροπὰς θερινὰς, ὕδατα ὀλίγα· μεγάλα ψύχεα μέχρι Κυνός. Μετὰ δὲ Κύνα, μέχρις Ἀρκτούρου, θέρος θερμόν· καύματα μεγάλα, οὐκ ἐκ προσαγωγῆς, ἀλλὰ ξυνεχέα, καὶ βίαια· ὕδωρ οὐκ ἐγένετο. Ετησίαι ἐπνεύσαν. Περὶ Ἀρκτοῦρον, ὕσματα νότια μέχρις ἰσημερίης. Εν τῇ καταστάσει ταύτῃ, κατὰ χειμῶνα μὲν ἤρξαντο παραπληγίαι, καὶ πολλοῖσιν ἐγίνοντο· καί τινες

Status Tertius.

13. PAulò ante Arcturum, ſub ipſoque Arcturo, imbres copioſi & magni ſpirantibus Aquilonibus in Thaſo fuerunt. Circa Æquinoctium autem & ad Vergilias uſque, parvæ & modicæ pluviæ auſtrinæ. Hyems aquilonibus perflata juſto majores ſiccitates, frigidos ventos, & magnas nives habuit. Ad Æquinoctium autem maxima frigora. Ver aquilonium, exuperantes ſiccitates, modicæ pluviæ & frigidæ. Circa æſtivum ſolſtitium aquæ paucæ, frigora magna ad Canem uſque. Poſt Canem verò ad Arcturum uſque, per calidam æſtatem æſtus magni, qui non per intervalla aut ſenſim fierent, ſed tum perpetui, tum vehementes. Non pluebat, anniverſarii venti ſpiravêre. Ad Arcturum autem pluviæ auſtrinæ ad Æquinoctium uſque. In hâc temporis conditione ad hyemem partium reſolutiones cœperunt multoſque invaſerunt, ex quibus nonnulli celeriter interierunt, mirè quippe vulgariter graſſabatur

τινες αὐτέων ἔθνησκον διὰ ταχέων· καὶ γὰρ ἄλις τὸ νόσημα ἐπίδημον ἦν. Τἆτ' ἄλλα διετέλεον ἄνοσοι. Πρωῒ δὲ τοῦ ἦρος, ἤρξαντο καῦσοι, καὶ διετέλεον μέχρις ἰσημερίης, καὶ πρὸς τὸ θέρος. Ὅσοι μὲν οὖν ἦρος καὶ θέρεος ἀρξαμένου αὐτίκα νοσέειν ἤρξαντο, οἱ πλεῖστοι διεσώζοντο· ὀλίγοι δέ τινες ἔθνησκον. Ἤδη δὲ τοῦ φθινοπώρου καὶ τῶν ὑσμάτων γινομένων θανατώδεες ἦσαν, καὶ πλείους ἀπώλλυντο.

14. Ἦν δὲ τὰ παθήματα τῶν καύσων, οἷσι μὲν καλῶς καὶ δαψιλέως ἐκ ῥινῶν ἡμορράγησε, διὰ τούτου μάλιστα σώζεσθαι· καὶ οὐδένα οἶδα, εἰ καλῶς αἱμορραγήσειεν, ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ἀποθανόντα. Φιλίσκῳ γὰρ, καὶ Ἐπαμίνωνι, καὶ Σιληνῷ τεταρταίῳ καὶ πεμπταίῳ σμικρὸν ἀπὸ ῥινῶν ἔσταξεν· ἀπέθανον. Οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τῶν νοσησάντων περὶ κρίσιν ἐπερρίγεον, καὶ μάλιστα οἷσι μὴ αἱμορραγίαι· ἐπερρίγουν δὲ καὶ οὗτοι, καὶ ἐφίδρουν. Ἔστι δ' οἷσιν ἴκτεροι ἑκταίοισιν·

ſabatur hic morbus, cætera verò integrè degebant. Febres autem ardentes ante ver cœperunt, & ad æquinoctium uſque & ad æſtatem perſeveraverunt· Quos itaq; ſtatim ſub ipſa veris & æſtatis primordia morbus invaſit, plerique omnes ſuperſtites evaſerunt, paucique interierunt. Cùm verò autumnus eſſet pluviæque impeterent, lethales erant, pluresque peribant.

14. Inerant verò in febribus ardentibus affectiones hujuſmodi, ut qui benè & largiter ſanguinem è naribus profudiſſent, ii vel ex eo maximè ſervati viderentur, neque ullum, cui modò ſanguis bene profluxiſſet, hoc in ſtatu mortuum videre licuit. Philiſcus ſiquidem & Epaminon ac Silenus, quòd his quarto die & quinto de naribus parùm ſtillaverit, mortem obierunt. Plerique igitur omnes ægri appetente judicatione rigore corripiebantur, iique potiſſimùm qui ſanguinem è naribus non profudiſſent, atque hi inſuper novo ſuborto rigore exudàrunt. Quoſdam etiam ſexto die morbus regius prehendit, verùm iſtos per veſiçam expurgatio, aut commota alvus, aut larga

σιν· ἀλλὰ τούτοισιν ἡ κατὰ κύστιν κάθαρσις, ἢ κοιλίη ἐκταραχθεῖσα ὠφέλησεν, ἢ δαψιλὴς αἱμοῤῥαγίη· οἷον Ἡρακλείδης, ὃς κατέκειτο παρὰ Ἀριστοκύδῃ. Καίτοι τούτῳ καὶ ἐκ ῥινῶν ἡμοῤῥάγησε, καὶ ἡ κοιλίη ἐπεταράχθη, καὶ τὰ κατὰ κύστιν ἐκαθήρατο· ἐκρίθη εἰκοσταῖος· οὐχ οἷον ὁ Φαναγόρεω οἰκέτης, ᾧ οὐδὲν τουτέων ἐγένετο, ἀπέθανεν. Αἱμοῤῥάγεε δὲ τοῖσι πλείστοισι, μάλιστα δὲ μειρακίοισι, καὶ ἀκμάζουσι· καὶ ἔθνησκον πλεῖστοι τουτέων, οἷσι μὴ αἱμοῤῥάγει. Πρεσβυτέροισι δὲ ἐς ἰκτέρους, ἢ κοιλίαι ταραχώδεες ἢ δυσεντεριώδεες, οἷον Βίωνι, τῷ παρὰ Σιληνὸν κατακειμένῳ. Ἐπεδήμησαν δὲ καὶ δυσεντερίαι, κατὰ θέρος· καί τισι καὶ τῶν διανοσησάντων, οἷσι καὶ αἱμοῤῥαγίαι ἐγένοντο, ἐς δυσεντεριώδεα ἐτελεύτησαν· οἷον τοῦ Ἐράτωνος τῷ παιδὶ, καὶ Μύλλῳ· πολλῆς αἱμοῤῥαγίης γενομένης, ἐς δυσεντεριώδεα κατάστασιν περιεγένοντο.

15. Πολὺς

larga ſanguinis è naribus profuſio ſublevavit, quale quid Heraclide, qui apud Ariſtocyden decumbebat, contigit, quippe qui largum è naribus ſanguinem profudit, & alvum conturbatam habuit, & per veſicam perpurgatus eſt. Vigeſimo autem die judicatione eſt liberatus, non quomodò Phanagoræ famulus, qui, cùm ipſi nihil horum quicquam eveniſſet, periit. Pluriınis ſanguis è naribus erumpebat, præcipuè tamen adoleſcentibus & ætate florentibus, atque eorum bona pars periit, qui ſanguinem è naribus non profuderunt. Ætate autem provectioribus, res ſeſe in morbum arquatum vertebat, aut iis alvi commotæ, aut inteſtinorum difficultates aderant, quale quid Bioni, qui ad Silenum decumbebat, contigit. Æſtate etiam inteſtinorum difficultates populariter vagatæ ſunt, & quidam eorum qui morbis conflictabantur, quibus etiam ſanguis è naribus erùperat, hunc exitum habuerunt, ut in difficultatem inteſtinorum inciderent, quale quid Eratonis puero & Myllo accidit, qui poſt multam ſanguinis è naribus profuſionem, in difficultatem inteſtinorum delapſi ſunt & periculo exempti.

15. Co-

15. Πολὺς μὲν οὖν μάλιστα ὁ χυμὸς οὗτος ἐπεπόλασεν· ἐπεὶ καὶ οἷσι περὶ κρίσιν οὐκ ἡμορράγησεν, ἀλλὰ παρὰ τὰ ὦτα ἐπαναστάντα ἠφανίσθη. Τούτων δὲ ἀφανισθέντων, παρὰ τὸν κενεῶνα βάρος τὸν ἀριστερὸν, καὶ ἐς ἄκρον ἰσχίον· ἀλγημάτων δὲ μετὰ κρίσιν γινομένων, καὶ οὔρων λεπτῶν διεξιόντων, αἱμορραγέειν σμικρὰ ἤρξαντο. Περὶ δὲ εἰκοστὴν τετάρτην, ἐγένοντο ἐς αἱμορραγίην ἀποστάσιες, Ἀντιφῶντι τῷ Κριτοβούλου· ἐπεπαύσατο, καὶ ἐκρίθη τελέως περὶ τεσσαρακοστήν. Γυναῖκες δὲ ἐνόσησαν μὲν πολλαὶ, ἐλάσσους δὲ ἢ ἄνδρες· καὶ ἔθνησκον ἧσσους· ἐδυστόκεον δὲ πλεῖσται, καὶ μετὰ τοὺς τόκους ἐπενόσεον· καὶ ἔθνησκον αὗται μάλιστα, οἷον Τελεβούλου θυγάτηρ, ἀπέθανεν ἑκταίη ἐκ τόκου. Τῇσι μὲν οὖν πλείστῃσιν ἐν τοῖσι πυρετοῖσι γυναικεῖα ἐπεφαίνετο· ἔστι δὲ ᾗσιν ἐκ ῥινῶν ἡμορράγησε, καὶ παρθένοισι πολλῇσι τότε πρῶτον ἐγένετο. Ἔστι δ' ᾗσι καὶ ἐκ ῥινῶν, καὶ τὰ γυναικεῖά

τισιν

15. Copioſus igitur præcipuéque hic humor fluitabat. Siquidem nonnullis impendente judicatione ſanguis è naribus non profluxit, ſed ad aures enati tumores diſparuerunt. Quibus evaneſcentibus ad ſiniſtri lateris inanitatem ſummamque coxendicem gravitas decubuit, doloribuſque poſt judicationem obortis, atque urinis tenuibus prodeuntibus, paucum è naribus ſanguinem profundere cœperunt. Ac circiter quartum & vigeſimum diem Antiphonti Critobuli filio, humores in ſanguinis è naribus profluvium feceſſerunt, quod ubi deſiit, integrè circa quadrageſimum diem judicio eſt abſolutus. Mulieres præterea multæ ægrotârunt, minùs tamen quàm viri, nec ita multæ obierunt. Plurimæ autem difficulter partum ediderunt, atque à partu inſuper laborârunt, ipſæque potiſſimùm obierunt, non ſecus ac Telebuli filia, quæ ſexto à partu die interiit. In febribus itaque plurimis menſes apparuerunt, nonnullis etiam ſanguis ex naribus profluxit, multiſque virginibus id tum primùm contigit. Eſt ubi etiam ſanguis è naribus, quibuſdam verò menſtruæ pur-

gationes

τισιν ἐπεφαίνετο· οἷον τῇ Δαϊθαρσέως θυγατρὶ παρθένῳ ἐπεφάνη τότε πρῶτον, καὶ ἐκ ῥινῶν λαῦρον ἐῤῥύη. Καὶ οὐδεμίην οἶδα ἀποθανοῦσαν, ᾗσι τούτων τι καλῶς γένοιτο. Ἧσι δὲ ξυνεκύρησεν ἐν γαστρὶ ἐχούσῃσι νοσῆσαι, πᾶσαι ἀπέφθειραν, ὡς καὶ ἐγὼ οἶδα. Οὖρα δὲ τοῖσι πλείστοισιν εὔχροα μὲν, λεπτὰ δὲ, καὶ ὑποστάσιας ὀλίγας ἔχοντα, διαχωρήμασι λεπτοῖσι, καὶ χολώδεσι. Πολλοῖσι δὲ τῶν ἄλλων κεκριμένων ἐς δυσεντερίας ἐτελεύτα, οἷον Ξενοφάνει, καὶ Κριτίᾳ. Οὖρα ὑδατώδεα πολλὰ, καθαρὰ, καὶ λεπτὰ, καὶ μετὰ κρίσιν, καὶ ὑποστάσιος πολλῆς γινομένης. Καὶ τῶν ἄλλων καλῶς κεκριμένων ἀναμνήσομαι, οἷσιν ἐγένετο· Βίωνι, ὃς κατέκειτο παρὰ Σιληνόν· Κρατίῃ τῇ παρὰ Ξενοφάνεος, Ἀρέτωνος παιδὶ, Μνησιστράτου γυναικί. Μετὰ δὲ ταῦτα δυσεντεριώδεες ἐγένοντο οὗτοι πάντες· ἦ ῥάγε, ὅτι οὔρησαν ὑδατώδεα, σκεπτέον.

16. Περὶ

gationes erumperent, quale quid in Daitharſis filiâ virgine tum primùm apparuit, cum largâ ſanguinis è naribus profuſione. Atque haud ſcio, quibus horum quicquam rite evenerit, an ex iis quæquam perierit. In quas verò prægnantes morbus fortè incidit, hæ omnes, quod ſciam, abortionibus periclitatæ ſunt. Plurimus verò urinæ bene quidem coloratæ, tenues autem & pauca habentes ſubſidentia, cum dejectionibus tenuibus & biliofis. Pleriſque verò alioqui judicatis, morbus in inteſtinorum tormina deſiit, quale quid Xenophani, & Critiæ accidit. Urinæ etiam quibuſdam dilutæ, multæ, liquidæ, tenues poſt judicationem fuerunt, in quibus cùm reliqua etiam probè judicata forent, multa ſubſedere. Atque hoc quidem recenſere æquum videtur, in quibus fuere: Bion qui apud Silenum decumbebat, Cratia quæ cum Xenophane verſabatur, Aretonis puer, & Mneſiſtrati uxor. Qui omnes poſteà in difficultatem inteſtinorum delapſi ſunt. An verò idcirco id contigerit, quòd urinæ dilutæ prodierunt, animadverſione dignum eſt.

16. Multi

16. Περὶ δὲ ἀρκτοῦρον, ἐνδεκαταίοισι πολλοῖσιν ἔκρινε· καὶ τουτέοισιν οὐθ᾽, αἱ κατὰ λόγον γινόμεναι ὑποστροφαὶ, ὑπέστρεφον. Ἦσαν δὲ κωματώδεες περὶ τὸν χρόνον τοῦτον· πλείω δὲ παιδία, καὶ ἔθνησκον ἥκιστα οὗτοι πάντων. Περὶ δὲ ἰσημερίην, καὶ μέχρι Πληϊάδος καὶ ὑπὸ χειμῶνα, παρείποντο μὲν οἱ καῦσοι. Ἀτὰρ καὶ φρενιτικοὶ πλεῖστοι τηνικαῦτα ἐγένοντο, καὶ ἔθνησκον τούτων οἱ πλεῖστοι· ἐγένοντο δὲ καὶ κατὰ θέρος ὀλίγοι. Τοῖσι μὲν οὖν καυσώδεσιν ἀρχομένοισιν ἐπεσήμαινεν, οἷσι τὰ ὀλέθρια ξυνέπιπτεν. Αὐτίκα γὰρ ἀρχομένοισι πυρετὸς ὀξύς· ἐπερρίγουν σμικρὰ, ἄγρυπνοι, ἀδήμονες, διψώδεες, ἀσώδεες· σμικρὰ ἐφίδρουν, περὶ τὸ μέτωπον καὶ κληΐδας, οὐδεὶς δι᾽ ὅλου· πολλὰ παρέλεγον· φόβοι, δυσθυμίαι· ἄκρεα ὑπόψυχρα, πόδες ἄκροι, μάλιστα δὲ καὶ τὰ περὶ χεῖρας.

Οἱ

16. Multi circa Arcturum undecimo die judicatione abſoluti ſunt, neque his, quæ ob juſtam cauſam fieri ſolent morborum reverſiones, recurrerunt. Sub hoc tempus autem ſopore opprimebantur, atque inter hos plures pueri, qui omnium vel maximè morte exempti ſunt. Ad æquinoctium verò & ad Vergilias uſque, & ſub hyemem, febres ardentes accidebant. Quinetiam tunc plurimi perpetuò cum febribus delirio corripiebantur, atque ex his plerique omnes moriebantur, æſtate autem pauci tales evadebant. Invadentes itaque febres ardentes, quibus præſens immineret pernicies, ſatis indicabant. Nempe ſtatim ab initio febris acuta cum modico inſuper rigore prehendebat, vigiles erant, impotentes animi, ſitibundi, æſtuatione & corporis incontinenti jactatione conflictabantur, cum parvo tenuique ſudore circa frontem & claviculas oborto, nullo tamen per totum corpus diffuſo, multùm deliri erant, timore & omni mœrore confecti, ac velut animum deſpondentes, extrema paulatim frigus concipiebant, pedes ſummi, maximéque manuum ſummitates, diebus paribus acceſſiones contingebant.

Οἱ παροξυσμοὶ ἐν ἀρτίῃσι· τοῖσι δὲ πλείστοισι τεταρταίοισιν οἱ πόνοι μέγιστοι· καὶ ἱδρῶτες ἐπὶ πλεῖστον ὑπόψυχροι· καὶ ἄκρεα οὐκ ἔτι ἐθερμαίνοντο, ἀλλ' ἦσαν πελιδνὰ καὶ ψυχρά· καὶ οὐδ' ἐδίψων ἐπὶ τούτοισιν. Οὖρα τούτοις μέλανα, ὀλίγα, λεπτά· καὶ κοιλίαι ἐφίσταντο. Οὐδ' ἡμοῤῥάγησεν ἐκ ῥινῶν, οὐδὲ τοῖσιν οἷσι ταῦτα ξυμπίπτοι, ἀλλὰ σμικρὰ ἔσταξεν· οὐ δὲ ἐς ὑποστροφὴν οὐδενὶ τούτων ἦλθεν, ἀλλ' ἑκταῖοι ἀπέθνησκον, ξὺν ἱδρῶτι. Τοῖσι δὲ φρενιτικοῖσι ξυνέπιπτε μὲν οὐ τὰ ὑπογεγραμμένα πάντα· ἐκρίνετο δὲ τουτέοισιν, ὡς ἐπὶ τὸ πουλὺ ἑνδεκαταίοισιν· ἔστι δ' οἷσι καὶ εἰκοσαίοισιν. Οἷσιν εὐθὺς οὐκ ἐξ ἀρχῆς ἡ φρενῖτις ἤρξατο περὶ τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέρην, ἀλλὰ μετρίως ἔχουσιν ἐν τῷ πρώτῳ χρόνῳ, περὶ τὴν ἑβδόμην εἰς ὀξύτητα τὸ νόσημα μετέπεσε.

17. Πλῆθος μὲν οὖν τῶν νοσημάτων ἐγένετο· ἐκ δὲ τῶν καμνόντων ἀπέθνησκον μάλιστα μειράκια, νέοι, ἀκμάζοντες, λεῖοι, ὑπολευκόχρωτες, ἰθύτριχες, μελα-

bant. Pleriſque verò omnibus maximi labores die quarto aderant, ſudoreſque longiſſimè ſubfrigidi nec extrema ampliùs recaleſcebant, ſed livida & frigida permanebant, neque amplius ſitiebant. Urinæ his erant nigræ, tenues & paucæ, alvique reſtiterunt, ac ne his quidem, quibus hæc acciderent, ſanguis è naribus profluxit, ſed paucus ſtillavit, neque horum cuiquam res ad recidivam devenit, verùm ſexto die cum ſudore perierunt. Phreniticis autem contigerunt quidem deſcripta non omnia, ſed his ferè undecimo die, quibuſdam etiam vigeſimo, judicatione ſolvebantur. Quos ſtatim ab initio circa tertium aut quartum diem phrenitis non prehenderat, ſed primo tempore moderatè ſe habebant, iis circa ſeptimum diem morbus ad vehementiam devenit.

17. Magnus itaque fuit morborum numerus, atque ex ægris præcipuè interibant adoleſcentes, juvenes, ætate florentes, quique erant glabro corpore, cute ſubalbidâ, extenſo

μελανότριχες, μελανόφθαλμοι, οἱ ἡσυχῇ καὶ ἐπὶ τὸ ῥάθυμον βεβιωκότες, ὑψόφωνοι, ἰσχνόφωνοι, τρηχύφωνοι, τραυλοὶ, ὀργίλοι· γυναῖκες δὲ πλεῖσται ἐκ τούτου τοῦ εἴδεος ἀπέθνησκον. Ἐν δὲ τῇ καταστάσει ταύτῃ ἐπὶ σημείων μάλιστα τεσσάρων διεσώζοντο· οἷσι γὰρ ἢ διὰ ῥινῶν αἱμορράγησεν, ἢ κατὰ κύστιν οὖρα πολλὰ, καὶ πολλὴν ὑπόστασιν καὶ καλὴν ἔχοντα ἦλθοι· ἢ κατὰ κοιλίην ταραχώδεα, χολώδεα ἐπικαίρως· ἢ δυσεντερικὰ γένοιτο. Πολλοῖσι δὲ ξυνέπιπτε μὴ ἐφ' ἑνὸς κρίνεσθαι τῶν ὑπογεγραμμένων σημείων, ἀλλὰ διεξιέναι διὰ πάντων τοῖσι πλείστοισι· καὶ δοκέειν μὲν ἔχειν ὀχληροτέρως· διεσώζοντο δὲ πάντες, οἷσι ταῦτα ξυνέπιπτε. Γυναιξὶ δὲ καὶ παρθένοισι, ξυνέπιπτε μὲν καὶ τὰ ὑπογεγραμμένα σημεῖα πάντα. Ἧσι δὲ ἢ τούτων τι καλῶς γένοιτο, ἢ τὰ γυναικεῖα δαψιλέως ἐπιφανείη, διὰ τούτων ἐσώζοντο· καὶ ἔκρινε. Καὶ οὐδεμίαν οἶδα ἀπολλυμένην, ᾗσι τούτων τι καλῶς γένοιτο. Φίλωνος γὰρ τῇ θυγατρὶ ἐκ ῥινῶν

λαῦρον

extenſo & nigro capillitio, & nigris oculis, otioſè & ſegniter vitam degentes, voce altâ, exili, aſperâ, balbi, iræ præcipitis & acerbæ, plurimæque hujuſce generis mulieres peribant. At verò hoc in ſtatu ex quatuor maximè ſignis ſervabantur ii, quibus aut ex naribus bene ſanguis profluxiſſet; aut urina multa, in quâ quod deſidebat copioſum & laudabile erat, per veſicam proceſſiſſet; quique aut per alvum turbulenta, biliosa, tempeſtivè demitterent; aut in difficultatem inteſtinorum delaberentur. Multiſque uſu venit ut non ab uno ex deſcriptis ſignis judicarentur, ſed ut plurimi per omnia percurrerent, & graviùs habere viderentur. Sed hi omnes, quibus iſta contingerent, incolumes evaſerunt. Mulieribus item & virgunculis evenerunt paulò antè memorata ſigna omnia. Decernebat autem, ſi quibus aut horum quippiam optimè fieret, aut liberaliter muliebria apparerent, nullaque (quod ſciam) ex his quibus horum quid optimè factum eſſet, interiit. Phi-

lonis

λαῦρον ἐῤῥύη, ἑβδομαίη δὲ οὖσα ἐδείπνησεν ἀκαιροτέρως· ἀπέθανεν.

18. Οἷσιν ἐν πυρετοῖσιν ὀξέσι μᾶλλον καυσώδεσιν, ἀκούσια δάκρυα παραῤῥεῖ, τούτοισιν ἀπὸ ῥινῶν αἱμοῤῥαγίην προσδέχεσθαι, ἢν καὶ τ' ἄλλα μὴ ὀλεθρίως ἔχωσιν· ἐπεὶ τοῖσί γε φλαύρως ἔχουσιν, οὐχ αἱμοῤῥαγίην, ἀλλὰ θάνατον σημαίνει. Τὰ παρὰ τὰ ὦτα ἐν πυρετοῖσιν ἐπαιρόμενα μετ' ὀδύνης, ἔστιν οἷσιν, ἐκλείποντος τοῦ πυρετοῦ, κρισίμως οὔτε καθίσατο, οὔτε ἐξεπύει· τούτοισι διάῤῥοια χολωδέων, ἢ δυσεντερίη, ἢ παχέων οὔρων ὑπόστασις γενομένη λύει, οἷον Ἑρμίππῳ τῷ Κλαζομενίῳ. Τὰ δὲ περὶ τὰς κρίσιας, ἐξ ὧν καὶ διαγινώσκομεν, ἢ ὅμοια, ἢ ἀνόμοια· οἷον οἱ δύο ἀδελφεοὶ, οἱ κατέκειντο παρὰ τὸ θέατρον Ἐπιγένεος, καὶ ἤρξαντο ὁμοῦ τὴν αὐτὴν ὥρην νοσέειν· τούτων τῷ πρεσβυτέρῳ, ἔκρινεν ἕκτῃ· τῷ δὲ νεωτέρῳ, ἑβδόμῃ· ὑπέστρεψεν ἀμφοτέροισιν ὁμοῦ τὴν αὐτὴν ὥρην, καὶ διέλιπεν ἡμέρας πέντε· ἐκ δὲ

τοῦ

lonis namque filia, cùm liberaliter ex naribus ſanguis effluxiſſet, quòd ſeptimo die intempeſtiviùs cœnâſſet, mortem obiit.

18. Quibus invitis per febres acutas atque adeò ardentes lacrymæ effluunt, in his, dum cætera exitialiter non ſe habebant, ſanguinis ex naribus profluvium expectandum eſt. In his ſiquidem, qui malè habent, non ſanguinis eruptionem, verùm mortem portendunt. Quibus febre judicatoriè deſinente, tumores ad aures in febribus cum dolore ſuborti, neque conquieſcunt, neque ſuppurantur, eos, bilioſum alvi profluvium, aut inteſtinorum difficultas, aut quod in urinis craſſis ſubſidet, liberat, quale quid Hermippo Clazomenio evenit. Quod verò ad judicia attinet, ea, ut ſatis perſpicere licet, aut ſunt inter ſe ſimilia aut diſſimilia. Velut in duobus fratribus apparuit, qui ad theatrum Epigenis habitabant, quibus, cùm eâdem ſimul horâ morbus cœpiſſet, ætate provectiori ſexto die, juniori verò ſeptimo decrevit; reverſus utrique eâdem ſimul horâ, dies

quinque

τῆς ὑποστροφῆς, ἐκρίθη ἀμφοτέροισιν ὁμοῦ τὸ ξύμπαν ἑπτακαιδεκαταίοισιν. Ἔκρινε δὲ τοῖσι πλείστοισι πέμπτῃ· διέλιπεν ἑβδόμῃ· ἐκ δὲ τῶν ὑποστροφέων, ἔκρινε πεμπταίοισιν. Οἷσι δὲ ἔκρινεν ἑβδομαίοισι, διέλιπεν ἑβδόμῃ· ἐκ δὲ τῆς ὑποστροφῆς, ἔκρινε τρίτῃ· οἷσι δὲ ἔκρινεν ἑβδομαίοισι, διαλιπόντας τὴν τρίτην ἔκρινεν ἑβδόμῃ· οἷσι δὲ ἔκρινεν ἑκταίοισι, διαλιπόντας ἕκτην ἐλάμβανε τρίτῃ· οἷσι δὲ ἔλιπε πρώτῃ, ἐλάμβανε καὶ ἔκρινε πρώτῃ, οἷον Εὐάγοντι τῷ Δαϊθάρσους· οἷσι δὲ ἔκρινεν ἕκτῃ, διέλιπεν ἑβδόμῃ· ἐκ δὲ τῆς ὑποστροφῆς, ἔκρινε τετάρτῃ, οἷον τῇ Ἀγλαΐδου θυγατρί. Οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τῶν νοσησάντων, ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ, τούτῳ τῷ τρόπῳ διενόσησαν· καὶ οὐδένα οἶδα τῶν περιγενομένων, ᾧτινι οὐχ ὑπέστρεψαν, κατὰ λόγον αἱ ὑποστροφαὶ γενόμεναι. Καὶ διεσώζοντο πάντες οὓς ἐγὼ οἶδα, οἷσιν ἂν ὑποστροφαί, διὰ τοῦ εἴδεος τούτου γενοίατο· οὐδὲ τῶν διανοσησάντων

quinque intermiſit, atque ex reverſione uterque ſimul in totum die decimo ſeptimo eſt judicatione liberatus. Plurimis autem quinto die decrevit, ſeptem intermiſit & poſt reditum die quinto judicatio facta eſt. Quibuſdam etiam ſeptimo die decrevit, diebus ſeptem intermiſit, & ex recidivâ die tertio judicatio facta eſt. Nonnullis quoque morbus die ſeptimo judicatus eſt, cúmque diebus tribus intermiſiſſet, ſeptimo decrevit. Aliquibus die ſexto morbus decrevit, atque ubi dies ſex intermiſiſſet tribus diebus prehendit, quos etiam ubi uno die reliquiſſet, altero rurſus prehendit & judicatus eſt, quemadmodum Evagonti Daïtharſis filio contigit. Aliis ſexto die decrevit, ſeptem intermiſit, & ex repetitione die quarto judicatus eſt, quale quid Aglaidæ filiæ uſuvenit. Plurimi igitur eorum qui tunc ægrotârunt hunc habuerunt morbi tenorem, atque haud ſcio an eorum cuiquam qui ſuperfuerunt ritè factæ morborum reverſiones non recurrerent, omneſque, quod ſciam ſervabantur quibus hoc recidivæ genus contigit,

νοσησάντων διὰ τούτου τοῦ τρόπου οὐδενὶ οἶδα ὑποστροφὴν γενομένην πάλιν. Ἐθνησκον δὲ ἐν τοῖσι νουσήμασι τούτοισιν οἱ πλεῖστοι, ἑκταῖοι· οἷον Ἐπαμινώνδας, καὶ Σιληνὸς, καὶ Φιλίσκος ὁ Ἀνταγόρεω.

19. Οἷσι δὲ τὰ παρὰ τὰ ὦτα ἐγένοντο, ἔκρινε μὲν εἰκοσταίοισι· κατέσβη δὲ πᾶσιν, οἷσιν οὐκ ἐξεπύησεν, ἀλλ' ἐπὶ κύστιν ἐτράπετο. Κρατιστώνακτι, ὃς παρὰ Ἡρακλεῖ ᾤκει, καὶ Σκύμνου τοῦ γναφέως θεραπαίνῃ, ἐξεπύησεν· ἀπέθανον. Οἷσι δ' ἔκρινεν ἑβδομαίοισι, διέλιπεν ἐννέα· ὑπέστρεφεν· ἔκρινεν ἐκ τῆς ὑποστροφῆς τεταρταίοισι. Οἷσι δ' ἔκρινεν ἑβδομαίοισι, διέλιπεν ἓξ, εἶθ' ὑπέστρεψε, καὶ ἑβδομαίοισιν ἔκρινεν, οἷον Φανοκρίτῳ, ὃς κατέκειτο παρὰ Γνάθωνι τῷ γραφεῖ. Ὑπὸ δὲ χειμῶνα περὶ ἡλίου τροπὰς χειμερινὰς καὶ μέχρις ἰσημερίης, παρέμενον μὲν οἱ καῦσοι καὶ τὰ φρενιτικά· καὶ ἔθνησκον πολλοί. Αἱ μέντοι κρίσιες μετέπεσον· καὶ ἐκρίνετο τοῖσι πλείστοισιν ἐξ ἀρχῆς πεμπταίοισι· διέλιπε τεταρ-

tigit, neque hoc modo ægrotantium cuiquam morbum rurſus repitiviſſe memini. Moriebantur autem plurimi ex his morbis ſexto die, velut Epaminondas, Silenus, & Philiſcus Antagoræ filius.

19. Quibus tubercula ad aures enaſcebantur, ea die vigeſimo decernebant. Sedata autem ſunt iis omnibus, quibus non ſuppurârunt, ad veſicam tamen ſeſe converterunt. Cratiſtonacti, qui ad Heraclium decumbebat, & Scymni fullonis ancillæ ſuppurârunt; & perierunt. Nonnullis verò morbus die ſeptimo decrevit novem intermiſit diebus, reverſus eſt, & ex recidivâ quarto die judicatus eſt. Phanocritus, qui apud Gnathonem pictorem decumbebat, ſeptimo die judicatione eſt abſolutus. Sub hyemem verò circa brumale ſolſtitium ad æquinoctium uſque, febres ardentes & phrenitides perdurabant, multiq; peribant. Judicationes tamen variè ceciderunt, plurimiſque quinto ab initio die morbus decrevit, quarto intermiſit, repetiit, & ex recidivâ quinto die

τεταρταίοισιν· ὑπέστρεψεν· ἐκ δὲ τῆς ὑποστροφῆς, ἔκρινε πεμπταίοισι· τὸ δὲ ξύμπαν τεσσαρεσκαιδεκαταίοισι. Ἔκρινε δὲ παιδίοισιν οὕτω τοῖσι πλείστοισιν, ἀτὰρ καὶ πρεσβυτέροισιν. Ἔστι δ' οἷσιν ἔκρινεν ἑνδεκαταίοισιν, ὑπέστρεφε τεσσαρεσκαιδεκάτῃ· ἔκρινε τελείως εἰκοστῇ. Εἰ δέ τινες ἐπερρίγουν περὶ τὴν εἰκοστὴν, τουτέοισιν ἔκρινε τεσσαρακοστῇ. Ἐπερρίγουν δ' οἱ πλεῖστοι περὶ κρίσιν τὴν ἐξ ἀρχῆς· οἱ δ' ἐπιρριγώσαντες ἐξ ἀρχῆς περὶ κρίσιν, καὶ ἐν τῇσιν ὑποστροφῇσιν ἅμα κρίσει ἐπερρίγουν. Ἐπερρίγουν δ' ἐλάχιστοι μὲν τοῦ ἦρος, θέρεος πλείους, φθινοπώρου ἔτι πλείους, ὑπὸ δὲ χειμῶνα πολὺ πλεῖστοι. Αἱ δ' αἱμορραγίαι ὑπέληγον.

TMHMA

die judicatio facta eſt, omnino diebus quatuordecim. Atque hunc in modum pueris plurimis, quinetiam natu grandioribus judicatio facta eſt. Nonnullis verò undecimo die morbus decrevit, decimo quarto repetiit, perfectéque vigeſimo judicatus eſt. Quod ſi qui vigeſimo novo inſuper rigore corriperentur, iis quadrageſimo die morbus decrevit. Pleriq; autem omnes ſub primam judicationem denuo rigebant. Quinetiam quidam per exordia ſub judicium ipſum novo rigore correpti, adhuc in ipſis morborum reverſionibus unà cum judicatione riguerunt. Vere autem rigebant omnino pauci, æſtate plures, per autumnum adhuc plures, ſub hyemem longè plurimi. At ſanguinis è naribus profluvia ceſsârunt.

SECTIO

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

20. Τὰ δὲ περὶ τὰ νουσήματα, ἐξ ὧν διαγινώσκομεν μαθόντες ἐκ τῆς κοινῆς φύσιος ἁπάντων, καὶ τῆς ἰδίης ἑκάστου, ἐκ τοῦ νουσήματος, ἐκ τοῦ νουσέοντος, ἐκ τῶν προσφερομένων, ἐκ τοῦ προσφέροντος (ἐπὶ τὸ ῥᾷον γὰρ καὶ χαλεπώτερον, ἐκ τούτων) ἐκ τῆς καταστάσιος ὅλης, καὶ κατὰ μέρεα τῶν οὐρανίων καὶ χώρης ἑκάστης, ἐκ τοῦ ἔθεος, ἐκ τῆς διαίτης, ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἐκ τῆς ἡλικίης ἑκάστου· λόγοισι, τρόποισι, σιγῇ, διανοήμασιν, ὕπνοισιν, οὐχ ὕπνοισιν, ἐνυπνίοισί τισι, καὶ ὅτε τιλμοῖσι, κνησμοῖσι, δακρύοισιν· ἐκ τῶν παροξυσμῶν· διαχωρήμασιν, οὔροισι, πτυάλοισιν, ἐμέτοισι. Καὶ ὅσαι ἐξ οἵων εἰς οἷα διαδοχαὶ νοσημάτων, καὶ ἀποστάσιες ἐπὶ τὸ ὀλέθριον καὶ κρίσιμον· ἱδρὼς, ψύξις, ῥῖγος, βὴξ, πταρμοὶ,

SECTIO TERTIA.

20. Quænam in his, quæ ad morbos ſpectant, dignotio facienda ſit facilè diſcemus, ex communi omnium & cujuſque propriâ naturâ, ex morbo & ægroto, ex his, quæ offeruntur, & eo, qui offert. Nam & ex his meliùs vel graviùs ſe habent. Præterea ex univerſali ac particulari aëris conditione, & regionis cujuſque, ex conſuetudine, victûs ratione, vitæ genere, ex cujuſque ætate, ægri ſermonibus, moribus, ſilentio, imaginationibus, ſomnis, vigiliis, ex inſomniis, quæ qualia & quando obveniant videndum eſt, vellicationibus, pruritibus, lacrymis, ex acceſſionibus, dejectionibus, urinis, ſputis, vomitionibus. Videndæ ſunt etiam quæcunque fiunt morborum viciſſitudines, & ex quibus in quos ſuccedant, & quinam abſceſſus perniciem aut ſolutionem portendant. Sed & ſudor, rigor, perfrictio, tuſſis, ſternutationes, ſingultus, ſpiritus, eructationes, flatus ſilentes, ſtrepitum cientes, ſanguinis eruptiones, ora venarum ex ano ſanguinem fundere ſolita,

πταρμοὶ, λυγμοὶ, πνεύματα, ἐρεύξιες· φῦσαι σιγώδεες, ψοφώδεες· αἱμοῤῥαγίαι. αἱμοῤῥοΐδες· ἐκ τούτων, καὶ ὅσα διὰ τούτων, σκεπτέον.

21. Πυρετοὶ ξυνεχέες· οἱ μὲν ἡμέρην ἔχουσι, νύκτα διαλείπουσι· οἱ δὲ νύκτα ἔχουσιν, ἡμέρην διαλείπουσιν. Ἡμιτριταῖοι, τριταῖοι, τεταρταῖοι, πεμπταῖοι, ἑβδομαῖοι, ἐναταῖοι. Εἰσὶ δὲ ὀξύτατοι μὲν, καὶ μέγισται, καὶ χαλεπώτατοι νοῦσοι, καὶ θανατωδέστατοι, ἐν τῷ ξυνεχεῖ πυρετῷ. Ἀσφαλέστατος δὲ πάντων, καὶ ῥήϊστος, καὶ μακρότατος ὁ τεταρταῖος· οὐ γὰρ μόνον αὐτὸς ἀφ᾽ ἑωυτοῦ τοιοῦτός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ νοσημάτων μεγάλων ἄλλων ῥύεται. Ἐν δὲ τῷ ἡμιτριταίῳ καλεομένῳ, ξυμπίπτει μὲν καὶ ὀξέα νοσήματα γίνεσθαι· καὶ ἔστι τῶν λοιπῶν οὗτος θανατωδέστατος. Ἀτὰρ καὶ φθινώδεες, καὶ ὅσα ἄλλα μακρότερα νοσήματα νοσέουσιν, ἐπὶ τούτῳ μάλιστα νοσέουσι. Νυκτερινὸς οὐ λίην θανατώδης, μακρὸς δέ· ἡμερινὸς μακρότερος· ἔστι δ᾽ οἷσι ῥέπει καὶ ἐπὶ τὸ φθινῶδες. Ἑβδομαῖος μακρὸς,

ta, (Græci hæmorrhoidas dicunt.) Atque ex his quæ per hæc contingunt conſideranda ſunt.

21. Febrium hæ quidem ſunt continuæ,* quæ quidem interdiu prehendunt, noctu intermittunt, aut noctu prehendunt, interdiu intermittunt. Sunt & ſemitertianæ, tertianæ, quartanæ, quintanæ, ſeptimanæ & nonanæ. In febre autem continuâ morbi ſunt valde præcipites, maximi & graviſſimi, præcipuéque lethales. At omnium eſt tutiſſima quartana, placidiſſima & longiſſima. Non enim ſolùm per ſe ipſa talis eſt, verùm etiam ab aliis magnis morbis vindicat. In eâ verò quæ ſemitertiana dicitur, tum morbi acuti accidunt, tum etiam præter cæteras iſta præcipuè lethalis eſt. Quinetiam tabes & quicunque alii morbi longi affligunt, in hâc potiſſimùm detinent. Nocturna non admodum lethalis eſt, longa tamen. Diurna longior, nonnullis autem ad tabem vergit. Septimana

μακρὸς, οὐ θανατώδης· ἐναταῖος μακρότερος, καὶ οὐ θανατώδης. Τριταῖος ἀκριβὴς ταχυκρίσιμος, καὶ οὐ θανατώδης. Ο δέ γε πεμπταῖος, πάντων μὲν κάκιστος· καὶ γὰρ πρὸ φθίσιος, καὶ ἤδη φθινόυσιν ἐπιγινόμενος, κτείνει.

22. Εἰσὶ δὲ τρόποι καὶ καταστάσιες, καὶ παροξυσμοὶ τουτέων ἑκάστου τῶν πυρετῶν, ὁμοίως ξυνεχέων καὶ διαλιπόντων· αὐτίκα γὰρ ξυνεχής ἐστιν, οἷσιν ἀρχόμενος ἀνθεῖ καὶ ἀκμάζει μάλιστα, καὶ ἀνάγει ἐπὶ τὸ χαλεπώτερον· περὶ δὲ κρίσιν, καὶ ἅμα κρίσει, ἀπολεπτύνεται. Εστι δὲ οἷσιν ἄρχεται μαλακῶς, καὶ ὑποβρύχιος· ἐπαναδιδοῖ δὲ καὶ παροξύνεται καθ' ἡμέρην ἑκάστην· περὶ δὲ κρίσιν, καὶ ἅμα κρίσει, ἅλις ἐξέλαμψεν. Εστιν οἷσιν ἀρχόμενος πρηέως ἐπιδιδοῖ καὶ παροξύνεται, καὶ μέχρι τινὸς ἀκμάσας, πάλιν ὑφίησι μέχρι κρίσιος, καὶ περὶ κρίσιν. Ξυμπίπτει δὲ ταῦτα γίνεσθαι ἐπὶ παντὸς πυρετοῦ, καὶ παντὸς νουσήματος. Δεῖ δὲ τὰ διαιτήματα σκοπεύμενον ἐκ

τούτων

mana longa eſt, non tamen lethalis. Nonana hâc adhuc longior, ſed non lethalis. Tertiana exacta celerem habet judicationem, neque lethalis eſt. Quintana autem omnium eſt peſſima. Hæc nempe ante tabem, aut jam contabeſcentibus ubi ſupervênerit, perimit.

22. Inſunt autem in ſingulis hiſce febribus, tum continuis, tum intermittentibus, formæ, conſtitutiones, & acceſſiones hujuſcemodi. Videlicet quidem continua quibuſdam, ubi incœpit, floret & viget maximè, & in gravius tendit, circa judicium verò in ipſoque judicio extenuatur. Nonnullis verò leniter ac latenter incipit, increſcit autem in dies exacerbaturque, ſed ſub judicium in ipſoque judicio abundè emicat. Eſt ubi ex moderatis initiis augeſcit & exacerbatur, & ſimulatque aliquantiſper vigorem acceperit, ad judicium uſque ſub ipſumque judicium rurſus ſe remittit, Atque hæc in omnem febrem, omnemque morbum cadere ſolent. Ex his autem

F 2 bene

τούτων προσφέρειν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐπίκαιρα σημεῖα τούτοισίν ἐστιν ἠδελφισμένα· περὶ ὧν τὰ μέν που γέγραπται, τὰ δὲ γεγράψεται. Πρὸς ἃ δεῖ διαλογιζόμενον δοκιμάζειν, καὶ σκοπεῖσθαι, τίνι τουτέων ὀξὺ καὶ θανατῶδες, ἢ περιεστηκὸς, καὶ τίνι προσακτέον, ἢ οὔ, καὶ πότε, καὶ πόσον, καὶ τί τὸ προσφερόμενον ἔσται.

23. Τὰ δὲ παροξυνόμενα ἐν ἀρτίῃσι, κρίνεται ἐν ἀρτίῃσιν· ὧν δὲ οἱ παροξυσμοὶ ἐν περισσῇσι, κρίνεται ἐν περισσῇσιν. Ἔστι δὲ πρώτη κρίσιμος τῶν περιόδων, ἐν τῇσιν ἀρτίῃσι κρινουσῶν, δ΄. ϛ΄. η΄. ι΄. ιδ΄. κη΄. λ΄. λδ΄. μη΄. ξ΄. π΄. ρ΄. Τῶν δὲ ἐν τῇσι περισσῇσι κρινουσῶν περιόδων πρώτη, γ΄. ε΄. ζ΄. θ΄. ια΄. ιζ΄. κα΄. κζ΄. λα΄. Εἰδέναι δὲ χρὴ, ὅ, τι ἢν ἄλλως κριθῇ ἔξω τῶν προγεγραμμένων, ἐσομένας ὑποστροφὰς σημαίνοιτο, καὶ γένοιτο ἂν ὀλέθρια. Δεῖ

δὲ

bene ſubductâ ratione victum offerre neceſſe eſt. Jam quoque multa alia præcipua ſigna his ſunt cognata, de quibus partim aliquando ſcriptum eſt, partim verò ſcribetur. Quæ tecum animo reputanti, perpendendum conſiderandumq; quodnam præceps periculum & mortem portendat, aut quodnam ſuperſtitem ægrum fore indicet, & cuinam admovendus cibus, necne, & quando, & quantus, & quinam cibus futurus ſit.

23. Quæ diebus paribus invaſiones habent, ea diebus paribus decernunt. Quorum verò acceſſiones imparibus diebus fiunt, ea imparibus judicantur. Circuituum autem qui diebus paribus judicant, primus eſt decretorius quartus, ſextus, octavus, decimus, decimus quartus, vigeſimus octavus, trigeſimus. trigeſimus quartus, quadrageſimus octavus, ſexageſimus, octogeſimus, & centeſimus. Circuituum verò qui diebus imparibus judicant, primus eſt tertius, quintus, ſeptimus, nonus, undecimus, decimus ſeptimus, primus & vigeſimus, ſeptimus & vigeſimus, & trigeſimus primus. Conſiderandum autem eſt quòd ſi quid aliter extra hos præſcriptos dies decernat, reci-

divas

δὲ προσέχειν τὸν νοῦν, καὶ εἰδέναι ἐν τοῖσι χρόνοισι τούτοισι, τὰς κρίσιας ἐσομένας ἐπὶ σωτηρίην, ἢ τὸ ὀλέθριον, ἢ ῥοπὰς ἐπὶ τὸ ἄμεινον, ἢ τὸ χεῖρον. Πλάνητες δὲ πυρετοὶ, καὶ τεταρταῖοι, καὶ πεμπταῖοι, καὶ ἑβδομαῖοι, καὶ ἐναταῖοι, ἐν ᾗσι περιόδοισι κρίνονται, σκεπτέον.

ΑΡΡΩΣΤΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΚΑΙ ΔΕΚΑ.

ΠΡΩΤΟΣ.

24. Φιλίσκος ᾤκει παρὰ τὸ τεῖχος· κατεκλίθη τῇ πρώτῃ· πυρετὸς ὀξύς· ἵδρωσεν ἐν νυκτὶ ἐπιπόνως. Δευτέρῃ, πάντα παρωξύνθη· ὀψὲ δὲ ἀπὸ κλυσματίου καλῶς διῆλθε· νύκτα δι' ἡσυχίης. Τρίτῃ πρωῒ, καὶ μέχρι μέσου ἡμέρης, ἔδοξε γενέσθαι ἀπύρετος· πρὸς δείλην δὲ πυρετὸς ὀξὺς, μετὰ ἱδρῶτος διψώδης· γλῶσσα δὴ ἐπεξηραίνετο· μέλανα οὔρησε· νύκτα δυσφόρως· οὐκ ἐκοιμήθη· πάντα παρέκρουσε. Τετάρτῃ, πάντα παρωξύνθη· οὖρα μέλανα·

divas fore perniciemque portendi. Animumque advertere & nôſſe oportet, his in temporibus futuras judicationes ad ſalutem aut perniciem tendere, vel momenta in melius aut deterius facere. Prætereaque videndum eſt, quibuſnam circuitibus febres errantes, quartanæ, quintanæ, ſeptimanæ, nonanæ, judicationes ſubeant.

ÆGROTI QUATUORDECIM.

PRIMUS.

24. PHiliſcus, qui propter mœnia habitabat, primo die decubuit, eumque febris acuta prehendit, cum ſudoribus & nocte laboriosâ. Poſtridiè ingraveſcentibus omnibus, ex alvi dilutione meliuſculè habuit, cum nocte quietâ. Die tertio, mane & ad meridiem uſque, liber à febre eſſe viſus eſt, ad veſperam verò febris acuta invaſit cum ſudore & ſiti, lingua inaruit, nigrum lotium reddidit, nox gravis & moleſta fuit, non dormivit prorſuſque deliravit. Quarto, graviora evaſerunt omnia, urinæ nigræ, nox facilior fuit, & urinæ melius

λανα· νύκτα δυσφορωτέρην· οὖρα δυσχρούστερα. Πέμπτῃ, περὶ μέσον ἡμέρης, μικρὸν ἀπὸ ῥινῶν ἔσταξεν ἄκρητον· οὖρα δὲ ποικίλα, ἔχοντα ἐναιωρήματα στρογγύλα, γονοειδέα, διεσπαρμένα· οὐχ ἵδρυτο. Προσθεμένῳ δὲ βάλανον, φυσώδεα σμικρὰ διῆλθε· νύκτα ἐπιπόνως· ὕπνοι σμικροί· λόγοι· λῆρος· ἄκρεα πάντοθεν ψυχρά, καὶ οὐκ ἔτι ἐπαναθερμαινόμενα· οὔρησε μέλανα· ἐκοιμήθη σμικρά· πρὸς ἡμέρην ἄφωνος· ἵδρωσε ψυχρόν· ἄκρεα πελιδνά. Περὶ δὲ μέσον ἡμέρης, ἑκταῖος ἀπέθανε. Τούτῳ πνεῦμα διὰ τέλεος, ὥσπερ ἀνακαλουμένῳ, ἀραιόν, μέγα· σπλὴν ἐπήρθη περιφερεῖ κυρτώματι· ἱδρῶτες ψυχροὶ διὰ τέλεος. Οἱ παροξυσμοὶ ἐν ἀρτίῃσιν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

liùs coloratæ. Quinto, circa meridiem parum idque ſincerum è naribus ſtillavit, urinæ variæ, in quibus ſublimia quædam innatantia rotunda, genitali ſemini ſimilia, diſperſa inerant, neque reſidebant. Huic ſuppoſitâ glande, flatuoſa pauca prodierunt, nox gravis fuit, ſomni parvi, verba cum delirio, extrema undiquaque frigida, quæ nec etiam ad calorem ampliùs revocari poterant, urinam nigram reddidit, aliquantulùm dormivit, ſub diem vox defecit, ſudor frigidus obortus eſt, ſummitates liveſcebant. Die ſexto circa meridiem obiit. Spiratio huic perpetuò quaſi intro revocanti & ingeminanti rara & magna fuit; lien in gibboſitatem rotundam ſublatus eſt, & ad finem uſque ſudores frigidi perſeverârunt. Acceſſiones diebus paribus invaſerunt.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

25. Σιληνὸς ᾤκει ἐπὶ τοῦ Πλαταμῶνος, πλησίον τοῦ Ευαλκίδεος· ἐκ κόπων καὶ πότων, καὶ γυμνασίων ἀκαίρων, πῦρ ἔλαβεν. Ἤρξατο δὲ πονέειν καὶ ὀσφὺν, καὶ κεφαλὴν εἶχε βάρος· καὶ τραχήλου τὴν ξύντασις. Ἀπὸ δὲ κοιλίης, τῇ πρώτῃ, χολώδεα, ἄκρητα, ἔπαφρα, κατακορέα πολλὰ διῆλθεν· οὖρα μέλανα, μέλαιναν τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα. διψώδης· γλῶσσα ἐπίξηρος· νυκτὸς οὐδὲν ἐκοιμήθη. Δευτέρῃ, πυρετὸς ὀξύς· διαχωρήματα πλείω, λεπτότερα, ἔπαφρα· οὖρα μέλανα· νύκτα δυσφόρως· μικρὰ παρέκρουσε. Τρίτῃ, πάντα παρωξύνθη· ὑποχονδρίου ξύντασις ἐξ ἀμφοῖν παραμήκης πρὸς ὀμφαλὸν, ὑπολάπαρος· διαχωρήματα λεπτὰ, ὑπομέλανα· οὖρα θολερὰ, ὑπομέλανα· νυκτὸς οὐδὲν ἐκοιμήθη· λόγοι πολλοὶ, γέλως,

ÆGER SECUNDUS.

25. Silenum, qui in Platamone habitabat, juxta Eualcidis ædes, ex laboribus, compotationibus, & exercitationibus intempeſtivis, ignis, hoc eſt, febris vehementiſſima prehendit. Cœpit autem ex lumbis laborare, & capitis gravitate teneri, cum cervicis diſtenſione. Primo die ex alvo biliofa, ſincera, ſpumantia, abundè ſaturata & affatim colorata multa prodiêre. Urinæ nigræ, in quibus nigra ſubſidebant, ſitibundus erat, lingua inſuper arida, nocte nihil dormivit. Altero die, febris acuta fuit, dejectiones plures, tenuiores, ſpumantes, urinæ nigræ, nox inquies & gravis, aliquantulùm deliravit. Tertio, omnia graviora evaſêre, præcordiorum contentio utrimque ad umbilicum promiſſa, ſubmollis, dejectiones tenues, nigricantes, urinæ turbidæ, nigræ, nox inſomnis, verba multa, riſus, cantus,

λως, ᾠδὴ. κατέχειν οὐκ ἠδύνατο. Τετάρτη, διὰ τῶν αὐτῶν. Πέμπτη, διαχωρήματα ἄκρητα, χολώδεα, λεῖα, λιπαρά· οὖρα λεπτὰ, διαφανέα· σμικρὰ κατενόει. Εκτη, περὶ κεφαλὴν σμικρὰ ἐφίδρωσεν· ἄκρεα ψυχρὰ, πελιδνά· πολὺς βληστρισμός· ἀπὸ κοιλίης οὐδὲν διῆλθεν· οὖρα ἐπέστη· πυρετὸς ὀξύς. Εβδόμη, ἄφωνος· ἄκρεα οὐκ ἔτι ἀνεθερμαίνετο· οὔρησεν οὐδέν. Ογδόη, ἵδρωσε δι᾽ ὅλου ψυχρόν· ἐξανθήματα μετ᾽ ἱδρῶτος ἐρυθρὰ, στρογγύλα, σμικρὰ, οἷον ἴονθοι, παρέμενεν· οὐκ ἀφίστατο. Απὸ δὲ κοιλίης ἐρεθισμῷ σμικρῷ κόπρανα λεπτὰ, οἷα ἄπεπτα, πολλὰ διῄει μετὰ πόνου· οὖρα μετ᾽ ὀδύνης δακνώδεα· ἄκρεα σμικρὰ ἀνεθερμαίνετο· ὕπνοι λεπτοὶ, κωματώδεες· ἄφωνος· οὖρα λεπτὰ, διαφανέα. Ενάτη, διὰ τῶν αὐτῶν. Δεκάτη, ποτὰ οὐκ ἐδέχετο· κωματώδης· οἱ δὲ ὕπνοι λεπτοί· ἀπὸ δὲ κοιλίης ὅμοια· οὔρησεν ἀθρόον, ὑπόπαχυ,

tus, continere ſe non potuit. Quarto, eadem affligebant omnia. Quinto, per alvum ſeceſſêre ſyncera, biliofa, lævia, pinguia, urinæ tenues, pellucidæ, paulùm ad intelligentiam rediit. Sexto, circa caput tenuis & paucus ſudor obortus eſt cum extremorum frigore & livore, multa corporis incontinentia & jactatio, nihil demiſit alvus, urinæ reſtiterunt, febris acuta. Septimo, voce defectus eſt, corporis ſumma non ampliùs ad calorem revocari poterant, nihil minxit. Octavo, ſudor frigidus per omnia membra diffuſus eſt, cum puſtulis rubentibus, rotundis, parvis, varis non abſimilibus, quæ permanebant, neque abſceſſum faciebant. Alvus verò parum concitata, ſtercora tenuia, crudis ſimilia, multa non ſine labore demiſit, urina cum dolore mordax reddebatur, corporis ſumma paulíſper ad calorem reducebantur, ſomni exigui erant ac veluti ſopores, vox defecit, urinæ tenues & perſpicuæ. Nono eadem fere omnia. Decimo potum non capiebat, ſopore detinebatur, ſomni autem

παχὺ, κείμενον· ὑπόστασις κριμνώδης, λευκή· ἄκρεα πάλιν ψυχρά. Ενδεκάτῃ, ἀπέθανεν. Εξ ἀρχῆς τούτῳ διὰ τέλεος, πνεῦμα μέγα, ἀραιόν· ὑποχονδρίου παλμὸς ξυνεχής. Ηλικίη, ὡς περὶ ἔτεα εἴκοσιν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

26. Ηροφῶντι πυρετὸς ὀξύς. Απὸ κοιλίης ὀλίγα, τεινεσμώδεα κατ᾽ ἀρχάς· μετὰ δὲ ταῦτα λεπτὰ διῄει, χολώδεα ὑπόσυχνα. ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν· οὖρα μέλανα, λεπτά. Πέμπτῃ, πρωῒ κώφωσις· παρωξύνθη πάντα· σπλὴν ἐπήρθη· ὑποχονδρίου ξύντασις· ἀπὸ κοιλίης ὀλίγα, μέλανα διῆλθε· παρεφρόνησεν. Εκτῃ, ἐλήρει· ἐς νύκτα ἱδρώς· ψύξις· λῆρος παρέμενεν. Εβδόμῃ,

tem exigui erant. Ab alvo ſimilia prodibant, minxit affatim ſubcraſſum in matellâ depoſitum. Quod ſubſederat, hordei toſti non exactè moliti craſſioribus fruſtulis ſimile erat, album, ſumma corporis iterum frigida. Undecimo die, obiit. Huic per exordia ad extremum uſque ſpiratio magna & rara fuit, & continens præcordiorum palpitatio. Ætatis annum agebat ferè vigeſimum.

ÆGER TERTIUS.

26. Herophontem febris acuta prehendit, alvus circa initia pauca, & cujuſmodi in crebrà & inani egerendi voluntate ſolent, demiſit, deinde verò tenuia, bilioſa & copioſa. Somnum nullum capiebat, urinæ nigræ & tenues erant. Quinto die, mane ſurditas obvenit, exaſperata ſunt omnia, lien ſublatus intumuit, cum præcordiorum contentione, ex alvo pauca & nigra percurrebant, deſipuit. Sexto, delirabat, ſub noctem ſudor

δόμῃ, περιέψυκτο· διψώδης· παρέκρουσεν· εἰς νύκτα κατενόει· κατεκοιμήθη. Ὀγδόῃ, ἐπύρεξε· σπλὴν ἐμειοῦτο· κατενόει πάντα· ἤλγησε κατὰ βουβῶνα· ἔπαρμα τὸ πρῶτον σπληνὸς κατ' ἴξιν, ἔπειτα οἱ πόνοι ἐς ἀμφοτέρας κνήμας· νύκτα εὐφόρως· οὖρα εὐχρούστερα, ὑπόστασιν εἶχε σμικρὴν, λευκήν. Ἐνάτῃ, ἵδρωσεν· ἐκρίθη· διέλιπε. Πέμπτῃ, ὑπέστρεψεν· αὐτίκα δὲ σπλὴν ἐπήρθη· πυρετὸς ὀξύς· κώφωσις πάλιν. Μετὰ δὲ τὴν ὑποστροφὴν, τρίτῃ, σπλὴν ἐμειοῦτο· κώφωσις ἧσσον· σκέλεα ἐπωδύνως· νύκτα ἵδρωσεν. Ἐκρίθη ἑπτακαιδεκάτῃ, οὐδὲ παρέκρουσεν ἐπὶ τῇ ὑποστροφῇ.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

obortus eſt, frigus, delirium perſeverabat. Septimo, corporis ſumma perfrixerunt, ſiticuloſus fuit, deliravit, ſub noctem ad mentem rediit, dormivit. Octavo, febricitavit, lien imminuebatur, prorſus ad intelligentiam rediit. Ad inguen doluit, primúmque ei tumor ſubortus eſt, quà lieni è directo reſpondebat, deinde dolor ad utramque tibiam tranſiit, nox facilis, urinæ meliùs coloratæ, in quibus quædam alba ſubſidebant. Die nono, ſudore oborto morbus decrevit, intermiſit. Quinto pòſt reverſus eſt die, ſimulque lien in tumorem ſublatus eſt, febris acuta, rurſusque ſurditas. Tertio poſt recidivam die imminuebatur lienis tumor, minorque ſurditas erat, dolor crura invaſit, noctu ſudore oborto ad decimum ſeptimum diem judicatus eſt, neque in morbi reverſione deliravit.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

27. ΕΝ Θάσῳ Φιλίνου γυναῖκα, θυγατέρα τεκοῦσαν, καὶ κατὰ φύσιν καθάρσιος γινομένης, καὶ ἄλλα κούφως διάγουσαν, τεσσαρεσκαιδεκάτην ἐοῦσαν μετὰ τὸν τόκον, πῦρ ἔλαβε μετὰ ῥίγεος. Ηλγεε δὲ ἀρχομένη καρδίην, καὶ ὑποχόνδριον δεξιόν· γυναικείων πόνοι· κάθαρσις ἐπαύσατο· προσθεμένῃ δὲ, ταῦτα μὲν ἐκουφίσθη. Κεφαλῆς δὲ, καὶ τραχήλου, καὶ ὀσφύος πόνοι παρέμενον· ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν· ἄκρεα ψυχρά· διψώδης· κοιλίη ξυνεκαύθη· σμικρὰ διήει οὖρα λεπτὰ, ἄχροα κατ' ἀρχάς. Εκταίη ἐς νύκτα παρέκρουσε πολλὰ, καὶ πάλιν κατενόει. Εβδόμη, διψώδης· διαχωρήματα χολώδεα, κατακορέα. Ογδόη, ἐπερρίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· σπασμοὶ πολλοὶ, μετὰ πόνου· πολλὰ παρέλεγεν· ἐξανίστατο βάλανον προσθεμένη. Πολλὰ

ÆGER QUARTUS.

27. PHilini uxorem in Thaſo, quæ filiam pepererat, cùm ex naturæ præſcripto purgationes procederent, cæteraque leviter haberet, decimo quarto poſt partum die, ignis, hoc eſt, febris vehementiſſima, cum rigore prehendit. Huic circa exordia oris ventriculi dolor contigit & præcordiorum dextrorum, locorum muliebrium dolores, purgatio defecit. Ex ſubdito autem peſſo iſta quidem allevata ſunt, capitis verò & cervicis lumborumque dolores perſeverabant, ſomni non aderant, extrema frigida, ſitibunda erat, alvus aduſta pauca demittebat. Urinæ tenues, & per initia decolores. Sexto die ad noctem multùm deliravit, rurſuſque ad intelligentiam rediit. Septimo ſiticuloſa, dejectiones bilioſæ, in plenum & affatim coloratæ. Octavo, novo rigore ſuborto febris acuta prehendit, convulſiones multæ non ſine dolore, multùm delira-

 vit.

λὰ διῆλθε μετὰ περιῤῥόου χολῶδες· ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. Ἐνάτῃ, σπασμοί. Δεκάτῃ, σμικρὰ κατενόει. Ἑνδεκάτῃ, ἐκοιμήθη· πάντων ἀνεμνήσθη, ταχὺ δὲ πάλιν παρέκρουσεν. Οὔρει δὲ μετὰ σπασμῶν ἀθρόον, πουλὺ, ὀλιγάκις ἀναμιμνησκόντων, παχὺ, λευκόν· οἷον γίνεται ἐκ τῶν καθισταμένων, ὅταν ἀναταραχθῇ κείμενον πουλὺν χρόνον· οὐ καθίστατο· χρῶμα, καὶ πάχος ἴκελον οἷον γίνεται ὑποζυγίου· τοιαῦτα οὔρει, οἷα κἀγὼ εἶδον. Περὶ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτην ἐοῦσῃ, παλμοὶ δι᾽ ὅλου τοῦ σώματος· λόγοι πολλοί· σμικρὰ κατενόει, διὰ ταχέων δὲ πάλιν παρέκρουσε. Περὶ δὲ ἑπτακαιδεκάτην ἐοῦσα ἦν ἄφωνος. Εἰκοστῇ, ἀπέθανεν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

vit. Glande ſubditâ ad deſidendum exſurrexit, multaque prodierunt cum bilioſo affluxu. Somnum capere non poterat. Nono convulſiones, decimo aliquantulùm mente conſtabat, undecimo dormivit, omnia in memoriam ſubierunt, ſed ſtatim rurſus deliravit. Convulſa autem urinam confertim multam reddidit, raro ab iis qui aſſidebant admonita, craſſam, albam (quale quid in ſubſidentibus urinis viſitur, quæ longo intervallo in matulâ depoſitæ & reſervatæ returbantur) eaque non ſubſidebat, ſed colore & craſſitudine veterini generis urinas referebat. Atque iſtiuſmodi fuerunt urinæ, quas videre licuit. Ad decimum quartum diem totum corpus palpitationes occupârunt, multùm loquebatur, aliquantulùm mente conſtabat, ſed confeſtim rurſus deſipuit. Circa decimum ſeptimum voce defecta eſt, vigeſimo obiit.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

28. Ἐπικράτεος γυναῖκα, ἣ κατέκειτο παρὰ Ἀρχιγέτην, περὶ τόκον ἤδη ἐοῦσαν, ῥῖγος ἔλαβεν ἰσχυρῶς· οὐκ ἐθερμάνθη, ὡς ἔλεγον· καὶ τῇ ὑστεραίῃ τοιαῦτα. Τρίτῃ δὲ, ἔτεκε θυγατέρα, καὶ τ' ἄλλα πάντα κατὰ λόγον ἦλθε. Δευτέρῃ μετὰ τόκον, ἔλαβε πυρετὸς ὀξύς· καρδίης πόνος, καὶ γυναικείων. Προσθεμένῃ δὲ, ταῦτα μὲν ἐκουφίσθη· κεφαλῆς δὲ, καὶ τραχήλου, καὶ ὀσφύος πόνος· ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν. Ἀπὸ δὲ κοιλίης ὀλίγα, χολώδεα, λεπτὰ διῄει ἄκρητα· οὖρα λεπτὰ ὑπομέλανα. Ἀφ' ἧς δὲ ἐλάμβανε πῦρ, ἐς νύκτα ἑκταίη παρέκρουσεν. Ἑβδόμῃ, πάντα παρωξύνθη· ἄγρυπνος· παρέκρουσε· διψώδης· διαχωρήματα πάντα χολώδεα, κατακορέα. Ογδόη ἐπερρίγωσεν· ἐκοιμήθη πλείω. Ενάτη, διὰ τῶν αὐτῶν. Δεκάτη,

Σκέλεα

ÆGER QUINTUS.

28. Epicratis uxor, quæ apud Archigeten decumbebat, cùm jam partus inſtaret, vehementi rigore correpta eſt, nec (ut aiebant) incaluit, & poſtridie eadem adfuerunt. Tertio die filiam peperit, cæteraque omnia rite atque ordine proceſſerunt. Altero à partu die eam febris acuta prehendit, cum oris ventriculi & locorum muliebrium dolore. Quæ quidem omnia ex ſubdito peſſo allevata ſunt, ſed tum capitis, tum cervicis ac lumborum dolor invaſit, neque ſomni ulli aderant. Ex alvo pauca, bilioſa, tenuia & ſincera demiſit, cum urinis tenuibus & nigricantibus. Sexto poſtquam febris corripuit die, ſub noctem deliravit. Septimo, exaſperata ſunt omnia, cum pervigilio deſipuit, ſitibunda fuit, ex alvo bilioſa omnia abundéque colorata ſeceſſerunt. Octavo, rurſus ſuborto rigore liberaliùs quievit. Nono, iiſdem perſeverantibus; decimo moleſtus

σκέλεα ἐπιπόνως ἤλγει· καρδίης πάλιν ὀδύνη· καρηβαρίη· οὐ παρέκρουσεν· ἐκοιμᾶτο μᾶλλον· κοιλίη ἐπέστη. Ενδεκάτη, οὔρησεν εὐχροώτερα, συχνὴν ὑπόστασιν ἔχοντα· διῆγε κουφότερον. Τεσσαρεσκαιδεκάτη, ἐπερρίγωσε· πυρετὸς ὀξύς. Πεντεκαιδεκάτη, ἤμεσε χολώδεα, ξανθὰ, ὑπόσυχνα· ἵδρωσεν ἄπυρος· ἐς νύκτα δὲ πυρετὸς ὀξύς· οὖρα παχέα ἔχοντα· ὑπόστασις λευκή. Εξκαιδεκάτη, παρωξύνθη νύκτα, καὶ δυσφόρως· οὐχ ὕπνωσε· παρέκρουσεν. Οκτωκαιδεκάτη, διψώδης· γλῶσσα ἐπεκαύθη· οὐχ ὕπνωσε, παρέκρουσε πολλά· σκέλεα ἐπωδυνίως εἶχε· περὶ δὲ εἰκοστὴν, πρωῒ σμικρὰ ἐπερρίγωσε· κωματώδης· δι' ἡσυχίης ὕπνωσεν· ἤμεσε χολώδεα, ὀλίγα, μέλανα· ἐς νύκτα κώφωσις. Περὶ δὲ πρώτην καὶ εἰκοστὴν, πλευροῦ ἀριστεροῦ βάρος δι' ὅλου μετ' ὀδύνης· σμικρὰ ἐπέβησσεν. Οὖρα δὲ παχέα ἔχοντα, θολερὰ, ὑπέρυθρα· κείμενα οὐ καθίστατο· τὰ δ' ἄλλα κουφοτέρως· οὐκ ἄπυρος.

Αὖθις

leſtus crurum rurſuſque oris ventriculi dolor invaſit cum capitis gravitate & abſque delirio, aliquantò plus dormivit, alvus ſubſtitit. Undecimo, meliùs coloratas urinas cum copioſo ſedimento reddidit, leviùs habuit. Decimo quarto, ſuborto novo rigore febris acuta prehendit. Decimo quinto, bilioſa, flava, ſubfrequentia vomitione refuſa ſunt, ex ſudore febris reliquit. Sub noctem febris acuta, urinæ craſſæ, quæ album habebant ſedimentum. Quibus decimo ſexto ad noctem ingraveſcentibus, moleſtè habuit, non dormivit, deliravit. Decimo octavo, ſitibunda fuit, lingua retorrida, non dormivit, multùm deliravit, crurum dolor infeſtavit. Ad vigeſimum, mane parvo ſuborto rigore ſopor tenuit, placidè dormivit, bilioſa pauca, nigra vomuit, ſub noctem ſurditas oborta eſt. Circiter verò vigeſimum primum, ſiniſtrum latus undique gravitas cum dolore occupavit, parvâ inſuper ſubortâ tuſſi; urinæ craſſæ, turbulentæ, ſubrubræ, quæ depoſitæ

Αὖθις ἐξ ἀρχῆς φάρυγγα ἐπωδυνίως· ἔρευθος· κίων ἀνεσπασμένος· ῥεῦμα δριμὺ, δακνῶδες, ἁλμυρῶδες διὰ τέλεος παρέμενε. Περὶ δὲ εἰκοστὴν ἑβδόμην, ἄπυρος· οὔροισιν ὑπόστασις· πλευρὸν ὑπήλγε. Περὶ δὲ τετάρτην καὶ τριακοστὴν, πῦρ ἐλάβετο· κοιλίη χολώδεσιν ὑπεταράχθη. Ἤμεσε τῇ τεσσαρακοστῇ ὀλίγα χολώδεα· Ἐκρίθη· τελέως ἄπυρος τῇ ὀγδοηκοστῇ.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ.

19. Κλεονακτίδην, ὃς κατέκειτο ἐπάνω τοῦ Ἡρακλείου, πῦρ ἔλαβε πεπλανημένως· ἤλγει δὲ καὶ κεφαλὴν ἐξ ἀρχῆς, καὶ πλευρὸν ἀριστερόν· καὶ τῶν ἄλλων πόνοι, κοπιώδεα τρόπον. Οἱ πυρετοὶ παροξυνόμενοι, ἄλλοτε * ἀλλοίως ἀτάκτως· ἱδρῶτες,

poſitæ non ſubſederunt. Cætera verò leviùs habuit, neque à febre immunis fuit. Statim per exordia faucium dolor & rubor adfuit, columella contracta fuit, fluxio acris, mordax & ſalſa ad extremum perſeveravit. Ad vigeſimum ſeptimum diem, febre libera, urinæ cum ſedimento aderant, latus aliquantulùm doluit. Ad trigeſimum verò quartum febris corripuit, alvum bilioſa conturbârunt. Quadrageſimo, pauca bilioſa vomuit. Octogeſimo, judicatione prorſus eſt abſoluta & febre liberata.

ÆGER SEXTUS.

19. Cleonactidem, qui ſupra Heraclium decumbebat, ignis, hoc eſt, febris vehemens, vago & incerto quodam ordine prehendit. Capitis & lateris ſiniſtri circa initia dolor adfuit, cæterorumque membrorum perinde ac ex laſſitudine labores. Febrium acceſſiones aliæ ſubinde abſque ullo

* Legunt omnes, ἀλλοίως. Etiam cap. 4. p. 6. ubi cæteri legunt ἄλλοι ὡς, Lindanus habet ἀλλοίως. Quæ fortaſſe verior eſt lectio.

τὲς, ὅτε μὲν, ὅτε δ' οὔ. Τὰ μὲν πλεῖστα ἐπεσήμαινον οἱ παροξυσμοὶ, ἐν κρισίμοισι μᾶλλον. Περὶ δὲ εἰκοστὴν τετάρτην, χεῖρας ἄκρας ἐψύχετο· ἤμεσε χολώδεα, ξανθὰ, ὑπόσυχνα, μετ' ὀλίγον δὲ ἰώδεα· πάντων ἐκουφίσθη. Περὶ δὲ τριακοστὴν ἐόντι, ἤρξατο ἀπὸ ῥινῶν αἱμοῤῥαγεῖν ἐξ ἀμφοτέρων, καὶ ταῦτα πεπλανημένως κατ' ὀλίγον μέχρι κρίσιος· οὐκ ἀπόσιτος δὲ, οὐδὲ διψώδης παρὰ πάντα τὸν χρόνον, οὐδὲ ἄγρυπνος· οὖρα δὲ λεπτὰ, οὐκ ἄχροα. Περὶ δὲ τεσσαρακοστὴν ἐὼν, οὔρησεν ὑπέρυθρα, ὑπόστασιν πολλὴν, ἐρυθρὴν ἔχοντα· ἐκουφίσθη· μετὰ δὲ ταῦτα ποικίλως τὰ τῶν οὔρων, ὅτε μὲν ὑπόστασιν εἶχεν, ὅτε δὲ οὔ. Ἑξηκοστῇ, οὔροισιν ὑπόστασις πολλὴ, καὶ λευκὴ, καὶ λείη· ξυνέδωκε πάντα· πυρετοὶ διέλιπον· οὖρα δὲ πάλιν λεπτὰ μὲν, εὔχροα δέ. Ἑβδομηκοστῇ ἄπυρος, διέλιπεν ἡμέρας δέκα. Ὀγδοηκοστῇ, ἐπεῤῥίγωσε· πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβεν· ἵδρωσε πολλῷ·

ullo ordine, & nunc quidem ſudores, nunc verò minimè. Febrium inſultus, ut plurimùm, diebus decretoriis ferè invadebant. Ad vigeſimum quartum diem extremæ manus frigeſcebant, vomitione refuſa ſunt bilioſa, flava, ſubfrequentia, non longè verò poſt, virulenta, quibus omnibus levatus eſt. Circiter trigeſimum, ſanguis fluere ex utràque nare cœpit, idque inconſtanter paulatim ad judicationem uſque, ſed nec cibum averſabatur, nec ſiticuloſus toto tempore fuit, neque verò inſomniâ torquebatur, urinæ tenues, non tamen decolores erant. Ad quadrageſimum verò, ſubrubra minxit, cum ſedimento multo rubro, leviùs habuit. Poſt quæ variè ſe habuerunt urinæ, ut quæ interdum ſedimentum haberent, interdum verò nequaquam. Sexageſimo, urinis ſedimentum multum, album & læve adfuit, remiſſa ſunt omnia, febris intermiſit. Urinæ verò iterum tenues quidem, boni coloris tamen. Die ſeptuageſimo à febre liber fuit, quæ dies decem intermiſit. Octogeſimo, rigore

πολλῷ· οὔροισιν ὑπόστασις ἐρυθρὴ, λείη. Τελείως ἐκρίθη.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

30. ΜΕτωνα πῦρ ἔλαβεν· ὀσφύος βάρος ἐπώδυνον. Δευτέρῃ, ὕδωρ πιόντι ὑπόσυχνον, ἀπὸ κοιλίης καλῶς διῆλθε. Τρίτῃ, κεφαλῆς βάρος· διαχωρήματα λεπτὰ, χολώδεα, ὑπέρυθρα. Τετάρτῃ, πάντα παρωξύνθη· ἐῤῥύη ἀπὸ δεξιοῦ μυκτῆρος αἷμα δὶς κατ' ὀλίγον· νύκτα δυσφόρως· διαχωρήματα ὅμοια τῇ τρίτῃ· οὖρα ὑπομέλανα εἶχεν ἐναιώρημα ὑπόμελαν ἐὸν, διεσπασμένον· οὐχ ἱδρύετο. Πέμπτῃ, ἐῤῥύη λαῦρον ἐξ ἀριστεροῦ ἄκρητον· ἵδρωσεν· ἐκρίθη. Μετὰ δὲ κρίσιν, ἄγρυπνος παρέλεγεν· οὖρα λεπτὰ, ὑπομέλανα. Λουτροῖσιν ἐχρήσατο κατὰ κεφαλῆς· ἐκοιμήθη·

rigore oborto febris acuta prehendit, ſudor multus, urinis ſedimentum rubrum, læve adfuit. Quibus perfecta judicatio ſucceſſit.

ÆGER SEPTIMUS.

30. MEtonem ignis, hoc eſt, febris vehemens, prehendit cum lumborum gravitate & dolore. Poſtridie ex liberaliore aquæ potu alvus rectè demiſit. Tertio, capitis gravitas tenuit, dejectiones tenues, bilioſæ, aliquantulùm rubentes prodierunt. Quarto, exaſperata ſunt omnia, bis ex nare dextrâ ſanguis paulatim effluxit, nox laborioſa, dejectiones eædem, quæ die tertio, urinæ nigricantes, quæ ſublime quiddam in medio innatans, ſubnigrum divulſum, nec ſubſiſtens habebant. Quinto die ex nare ſiniſtrâ liberaliter ſanguis ſincerus effluxit, ſudore oborto judicatus eſt. Poſt judicationem autem cum pervigilio præter rationem loquebatur, urinæ tenues & nigricantes erant. Poſt capitis perfuſiones quievit, mente conſtitit. Huic morbus non

H revertit,

μήθη· κατενόει. Τούτῳ οὐχ ὑπέστρεψεν· ἀλλ' ἡμοῤῥάγησε πολλάκις, καὶ μετὰ κρίσιν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

31. Ἐρασινὸν, ὃς ᾤκει παρὰ Βοώτου χαράδρην, πῦρ ἔλαβε μετὰ δεῖπνον· νύκτα, ταραχώδης. Ἡμέρην τὴν πρώτην, δι' ἡσυχίης· νύκτα, ἐπιπόνως. Δευτέρη, πάντα παρωξύνθη· ἐς νύκτα παρέκρουσε. Τρίτη, ἐπιπόνως· παρέκρουσε πολλά· Τετάρτη, δυσφορώτατα. ἐς δὲ τὴν νύκτα οὐδὲν ἐκοιμήθη· ἐνύπνια, καὶ λογισμοί· ἔπειτα χείρω, μεγάλα, καὶ ἐπίκαιρα· φόβος, δυσφορίη. Πέμπτῃ, πρωῒ κατήρτητο, καὶ κατενόει πάντα· πουλὺ δὲ πρὸ μέσου ἡμέρης ἐξεμάνη· κατέχειν οὐκ ἠδύνατο· ἄκρεα ψυχρὰ, ὑποπέλια· οὖρα ἄπεπτα. Ἀπέθανε περὶ ἡλίου δυσμάς. Τούτῳ οἱ πυρετοὶ διὰ τέλεος ξὺν ἱδρῶτι· ὑποχόνδρια μετέωρα· ξυντάσις, μετ' ὀδύνης.

revertit, verùm etiam poſt judicationem crebrò ſanguis è naribus erupit.

ÆGER OCTAVUS.

31. ERaſinum, qui ad Boötæ torrentem habitabat, febris à cœnâ vehemens corripuit, noctem turbulentam tranſegit. Primus dies quietus fuit, nox laborioſa. Poſtridie, ingraveſcentibus omnibus ſub noctem deliravit. Tertio die, laborioſè habuit, multùm deliravit. Quarto, graviſſimè, per noctem verò nihil dormivit, ſomnia aderant & ratiocinationes, deinde deteriora, magna & imprimis animadvertenda, timor & magna corporis incontinentia. Quinto, manè compoſitus erat, omninoque ad intelligentiam redierat. Ad meridiem verò valde inſanivit, neque ſe cohibere poterat, ſumma corporis frigida & liventia, urinæ crudæ, ſub ſolis occaſum defunctus eſt. Huic ad extremum uſque febres cum ſudore aderant, præcordiorum tumor

ὀδυνης. Οὖρα δὲ μέλανα, ἔχοντα ἐναιωρήματα στρογγύλα· οὐχ ἱδρύετο· ἀπὸ δὲ κοιλίης κόπρανα διῄει· δίψα διὰ τέλεος οὐ λίην· σπασμοὶ δὲ πολλοὶ ξὺν ἱδρῶτι, περὶ θάνατον.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ.

32. ΚΡίτωνι ἐν Θάσῳ, ποδὸς ὀδύνη ἤρξατο ἰσχυρὴ, ἀπὸ δακτύλου τοῦ μεγάλου, ὀρθοστάδην περιϊόντι· κατεκλίθη αὐθήμερον· φρικώδης, ἀσώδης, μικρὰ ὑποθερμαινόμενος· νύκτα παρεφρόνησε. Δευτέρῃ, οἴδημα δι' ὅλου τοῦ ποδὸς καὶ περὶ σφυρὸν ὑπέρυθρον, μετὰ ξυντάσιος· φλυκταινίδια μέλανα· πυρετὸς ὀξύς· ἐξεμάνη· ἀπὸ δὲ κοιλίης, ἄκρητα, χολώδεα, ὑπόσυχνα διῆλθεν. Ἀπέθανεν, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς δευτεραῖος.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

tumor & contenſio non ſine dolore. Urinæ verò nigræ, ſublimia quædam in medio innatantia rotunda habebant, neque ſubſidebant, & ex alvo ſtercora demiſſa ſunt. Sitis continua non magna tamen. Convulſiones cum ſudore ſub mortem multæ.

ÆGER NONUS.

32. IN Thaſo, Critoni erecto & obambulanti pes vehementer dolere ex pollice cœpit, eodem die decubuit cum horrore & ſtomachi faſtidio aliquantulùm incaleſcens, ſub noctem deſipuit. Poſtridie per totum pedem & ad talum tumor ſubruber & contenſus, puſtulæ parvæ nigræ, febris acuta, inſaniâ correptus eſt. Ex alvo merè biliosa plurima proceſſerunt. Poſtridie, ex quo laborare cœperat, mortuus eſt.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

33. ΤΟΝ Κλαζομένιον, ὃς κατέκειτο παρὰ τὸ Φρυνιχίδεω φρέαρ, πῦρ ἔλαβεν· ἤλγει δὲ κεφαλὴν, τράχηλον, ὀσφὺν, ἐξ ἀρχῆς. Αὐτίκα δὲ κώφωσις· ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν· πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβεν· ὑποχόνδριον ἐπῆρτο μετ' ὄγκου· οὐ λίην συντασις· γλῶσσα ξηρή. Τετάρτῃ, ἐς νύκτα παρεφρόνησε. Πέμπτῃ ἐπιπόνως, καὶ πάντα παρωξύνθη. Περὶ δὲ ἑνδεκάτην, σμικρὰ ἐνέδωκεν. Ἀπὸ δὲ κοιλίης ἐξ ἀρχῆς καὶ μέχρι τεσσαρεσκαιδεκάτης λεπτὰ, πολλὰ, ὑδατόχροα διῄει. Εὐφόρως τὰ περὶ διαχώρησιν διῆγεν· ἔπειτα κοιλίη ἐπέστη. Οὖρα διὰ τέλεος λεπτὰ μὲν, εὔχροα δὲ, καὶ πολὺ εἶχεν ἐναιώρημα ὑποδιεσπασμένον· οὐχ ἱδρύετο. Περὶ δὲ ἕκτην καὶ δεκάτην, οὔρησεν ὀλίγῳ παχύτερα· εἶχε σμικρὴν ὑπόστασιν·

ÆGER DECIMUS.

33. CLazomenius qui ad Phrynichidæ puteum decumbebat, igne, h. e. vehementiſſimâ febre correptus, per exordia ex capite, cervice & lumbis dolere cœpit. Confeſtim ſurditas invaſit, neque ſomni aderant, febris acuta prehendit, præcordium in tumorem ſublatum fuit, neque valde contenſum, lingua arida. Die quarto, ſub noctem deliravit. Quinto, cum moleſtiâ exaſperata ſunt omnia, ad undecimum verò aliquantulùm remiſerunt, alvus ab initio ad decimum quartum uſque, multa, tenuia, aquæ ſimilia tranſmittebat. Quod ad dejectiones attinet, commodè habebat, deinde alvus ſuppreſſa eſt. Urinæ per totum morbum tenues quidem, boni tamen coloris erant, & ſublime quiddam in medio innatans multum, non nihil diſperſum habebant, neque ſubſidebant. Ad decimum ſextum, paulò craſſiores urinas reddidit, quibus paulum inerat

στασιν· ἐκούφισεν ὀλίγῳ· κατενόει μᾶλλον. Ἑπτακαιδεκάτῃ δὲ, πάλιν λεπτά· περὶ δὲ τὰ οὖατα ἀμφότερα, ἐπήρθη ξὺν ὀδύνῃ· ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν· παρελήρει· περὶ δὲ τὰ σκέλεα ἐπωδυνίως εἶχεν. Εἰκοστῇ ἄπυρος, ἐκρίθη· οὐχ ἵδρωσε· πάντα κατενόει. Περὶ δὲ ἑβδόμην καὶ εἰκοστὴν, ἰσχίου ὀδύνη δεξιοῦ ἰσχυρῶς, διὰ ταχέων ἐπαύσατο. Τὰ δὲ περὶ τὰ οὖατα, οὔτε καθίστατο, οὔτε ἐξεπύει, ἤλγεε δέ. Περὶ δὲ τὴν πρώτην καὶ τριακοστὴν, διάρροια πολλοῖσιν ὑδατώδεσι μετὰ δυσεντεριωδέων· οὖρα παχέα οὔρει· κατέστη τὰ περὶ τὰ ὦτα. Περὶ δὲ τὴν τεσσαρακοστὴν, ὀφθαλμὸν δεξιὸν ἤλγει· ἀμβλύτερον ἑώρα· κατέστη.

inerat ſedimenti, non nihil allevatus eſt, meliúſque ſibi conſtabat. Decimo ſeptimo, rurſus tenues profluxerunt, ſecundùm utramque aurem tumor cum dolore ſubortus eſt, ſomni non aderant, delirabat, crurum dolore vexabatur. Vigeſimo, judicatione à febre vindicatus eſt, non ſudavit, omninoque ad intelligentiam rediit. Circa vigeſimum ſeptimum, vehemens coxendicis dolor obortus ſtatimque ſedatus eſt. Quæ autem ad aures erant tubercula neque conquieſcebant, neque ſuppurabant, verùm dolebant. Ad trigeſimum primum, ex alvi profluvio, aquoſa excrementa multa & cujuſmodi in difficultate inteſtinorum eſſe ſolent, prodierunt, craſſas urinas reddidit, tubercula circa aures conquieverunt. Circa quadrageſimum verò, oculi dextri dolor ſubortus eſt, hebetior viſus fuit, conſtitit.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ.

34. ΤΗΝ Δρομεάδεω γυναῖκα, θυγατέρα τεκοῦσαν, καὶ τῶν ἄλλων πάντων γινομένων κατὰ λόγον, δευτεραίην ἐοῦσαν, ῥῖγος ἔλαβε· πυρετὸς ὀξύς. Ἤρξατο δὲ πονέειν τὴν πρώτην, περὶ ὑποχόνδριον· ἀσώδης, φρικώδης, ἀλύουσα, καὶ τὰς ἐχομένας οὐχ ὕπνωσε· πνεῦμα ἀραιὸν, μέγα, αὐτίκα ἀνεσπασμένον. Δευτέρῃ, ἀφ' ἧς ἐῤῥίγωσεν, ἀπὸ κοιλίης καλῶς κόπρανα διῆλθεν· οὖρα παχέα, λευκὰ, θολερά· οἷα γίνεται ἐκ τῶν καθισταμένων, ὅταν ἀναταραχθῇ κείμενα χρόνον πουλύν· οὐ καθίστατο· νύκτα οὐκ ἐκοιμήθη. Τρίτῃ, περὶ μέσον ἡμέρης ἐπεῤῥίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· οὖρα ὅμοια· ὑποχονδρίου πόνος· ἀσώδης· νύκτα δυσφόρως, οὐκ ἐκοιμήθη· ἵδρωσε δι' ὅλου ὑπόψυχρα, ταχὺ

δὲ

ÆGER UNDECIMUS.

34. DRomeadæ conjugem poſtquam filiam peperiſſet, cæteraque omnia rite atque ordine procederent, poſtridie rigor cum febre acutâ prehendit. Primo ſtatim die præcordii dolor invaſit, non ſine ſtomachi faſtidio, horrore, magnâque corporis incontinentiâ, neque iis, qui pòſt conſecuti ſunt, diebus ſomnum capere potuit. Spiratio rara, magna, ſubitóque revulſa, ac velut retracta fuit. Poſtridie ėjus diei quo rigor cepit, ex alvo commodè ſtercora proceſſerunt, urinæ, craſſæ, albæ, turbulentæ, cujuſmodi eſſe ſolent quæ ſubſederunt, ubi in matellâ multo tempore depoſitæ returbantur, neque ſubſidebant, noctu nihil dormivit. Tertio, ad meridiem novo ſuborto rigore febris acuta prehendit, urinæ ſimiles, præcordii dolor, ſtomachi faſtidium & nauſea aderant, nox difficilis fuit, neque dormivit, ſudor per totum corpus frigidus diffuſus eſt, ſtatim tamen rurſus ad calo-

rem

δὲ πάλιν ἀνεθερμάνθη. Τετάρτη, περὶ μὲν ὑποχόνδρια, μικρὰ ἐκουφίσθη· κεφαλῆς δὲ βάρος μετ' ὀδύνης ὑπεκαρώθη· ἔσταξε μικρὰ ἀπὸ ῥινῶν· γλῶσσα ἐπίξηρος, διψώδης· οὖρα λεπτὰ, ἐλαιώδεα· σμικρὰ ἐκοιμήθη. Πέμπτη, διψώδης, ἀσώδης· οὖρα ὅμοια· ἀπὸ κοιλίης οὐδέν· περὶ δὲ μέσον ἡμέρης, πολλὰ παρέκρουσε, καὶ πάλιν ταχὺ σμικρὰ κατενόει· ἀνισταμένη ὑπεκαρώθη· ψύξις μικρά· νυκτὸς ἐκοιμήθη· παρέκρουσεν. Ἕκτη, πρωῒ ἐπερρίγωσε, ταχὺ δὲ διεθερμάνθη· ἵδρωσε δι' ὅλου· ἄκρεα ψυχρά· παρέκρουσε· πνεῦμα μέγα, ἀραιόν. Μετ' ὀλίγον σπασμοὶ ἀπὸ κεφαλῆς ἤρξαντο· ταχὺ ἀπέθανεν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

rem rediit. Quarto, præcordii dolor aliquantùm remiſit, ſed unà cum dolore capitis gravitas adfuit, ſopore nonnihil detenta eſt, nares paucum ſtillàrunt ſanguinem, lingua valde reſiccata, ſitibunda fuit, urinæ tenues, oleoſæ, parum dormivit. Quinto, ſiticuloſa, nauſeabunda, urinæ eædem, ex alvo nihil ſeceſſit, circa meridiem valde deliravit. Conſeſtimque rurſus parum ad intelligentiam rediit, ubi ſurrexiſſet ſopore detenta eſt, paulùm perfrixit, nocte dormivit, deliravit. Sexto die, manè novus ſubortus eſt rigor celeriterque recaluit, ſudor toto corpore dimanavit, extrema frigeſcebant, deliravit, ſpiratio magna & rara fuit. Paulò pòſt convulſionibus à capite ſubortis celeriter defuncta eſt.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ.

35. ΑΝθρωπος θερμαινόμενος ἐδείπνησε, καὶ ἔπιε πλέον· ἤμεσε πάντα νυκτός· πυρετὸς ὀξύς· ὑποχονδρίου δεξιοῦ πόνος· φλεγμονὴ ὑπολάπαρος ἐκ τοῦ ἔσω μέρεος· νύκτα δυσφόρως. Ουρα δὲ κατ' ἀρχὰς πάχος ἔχοντα, ἐρυθρά, κείμενα οὐ καθίστατο· γλῶσσα ἐπίξηρος· οὐ λίην διψώδης. Τετάρτη, πυρετὸς ὀξύς· πόνοι πάντων. Πέμπτη, οὔρησε λεῖον, ἐλαιῶδες, πουλύ· πυρετὸς ὀξύς. Εκτη, δείλης πολλὰ παρέκρουσεν, οὐδὲ ἐς νύκτα ἐκοιμήθη. Εβδόμη, πάντα παρωξύνθη· οὖρα ὅμοια· λόγοι πολλοί· κατέχειν οὐκ ἠδύνατο. Απὸ δὲ κοιλίης ἐρεθισμῷ ὑγρὰ ταραχώδεα διῆλθε, μετὰ ἑλμίνθων. Νύκτα ὁμοίως ἐπιπόνως· πρωῒ δὲ ἐρρίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· ἵδρωσε θερμῷ· ἄπυρος ἔδοξε γενέσθαι· οὐ πολὺ ἐκοιμήθη·

ἐξ

ÆGER DUODECIMUS.

35. INcaleſcens quidam cœnavit bibitque largiùs, nocte omnibus vomitu refuſis febris acuta prehendit cum præcordii dextri dolore, inflammatio ſubinanis ad interna vergebat, nox moleſta & difficilis fuit. Urinæ verò per initia craſſæ, rubræ, quæ in matulâ depoſitæ non ſubſidebant, lingua valde reſiccata, non admodum erat ſiticuloſus. Quarto die, febris acuta invaſit, undique dolores urgebant. Quinto, minxit læve, oleoſum, multum, febris acuta detinebat. Sexto, ad veſperam plurimùm deliravit, neque nocte dormivit. Septimo, exaſperata ſunt omnia, urinæ ſimiles erant, verba multa profundebat, neque ſe continere poterat. Ex alvo irritata, liquida & turbulenta cum lumbricis ſeceſſerunt, nox perinde laborioſa fuit. Manè verò ex rigore febris prehendit acuta, ſudor calidus ſubſecutus eſt, ex quo ſine febre eſſe viſus eſt, non

multùm

ἐξ ὕπνου, ψύξις, πτυαλισμός· δείλης πολλὰ παρέκρουσε. Μετ᾽ ὀλίγον δὲ ἤμεσε μέλανα, ὀλίγα, χολώδεα. Ἐνάτῃ, ψύξις· παρελήρει πολλά· οὐχ ὕπνωσε. Δεκάτῃ, σκέλεα ἐπωδύνως· πάντα παρωξύνθη· παρελήρει. Ἑνδεκάτῃ, ἀπέθανεν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

36. ΓΥναῖκα, ἣ κατέκειτο ἐν ἀκτῇ, τρίμηνον πρὸς ἑωυτῇ ἔχουσα, πῦρ ἔλαβεν· αὐτίκα τε ἤρξατο πονέειν ὀσφύν. Τρίτῃ, πόνος τραχήλου, κεφαλῆς, κατὰ κληῗδα, καὶ χεῖρα δεξιήν. Διὰ ταχέων δὲ γλῶσσα ἠφώνει· δεξιὴ χεὶρ παρέθη μετὰ σπασμοῦ, παραπληκτικὸν τρόπον· παρελήρει πάντα· νύκτα δυσφόρως· οὐκ ἐκοιμήθη. Κοιλίη ἐταράχθη, χολώδεσιν, ἀκρήτοισιν, ὀλίγοισι. Τετάρτῃ, γλῶσσα φωνῆς ἐλύθη· σπασμοὶ τῶν αὐτῶν· πόνοι

multùm quievit. Ex ſomno perfrictio, crebra ſputatio, ad veſperam multùm deliravit. Paulò pòſt verò nigrorum, paucorum bilioſorum vomitus eſt ſubſecutus. Nono, perfrictio, magnum delirium, neque dormivit. Decimo, crurum dolor invaſit, ingraveſcebant omnia, deſipuit. Undecimo mortuus eſt.

ÆGER DECIMUS TERTIUS.

36. MUlier quædam quæ in littore decumbebat, trimeſtri fœtu gravida, igne, hoc eſt, vehemente febre, correpta eſt, ſtatimque ex lumbis dolor invaſit. Die tertio, cervicem, caput, circa jugulum manumq; dextram dolor occupavit. Celeriter verò lingua voce defecta eſt, manus dextra non ſine convulſione elanguit quale quid in partium reſolutionibus levibuſque ſiderationibus contingere ſolet, deliravit prorſus, nox difficilis & laborioſa fuit, neque dormivit, ex conturbatâ alvo bilioſa, ſincera & pauca ſeceſſerunt. Quarto, linguæ vox ſoluta, eorundem convulſio-

nes

πόνοι πάντων παρέμενον· κατὰ ὑποχόνδριον ἔπαρμα ξὺν ὀδύνῃ· οὐκ ἐκοιμᾶτο· παρέκρουσε πάντα· κοιλίη ταραχώδης· οὖρα λεπτὰ, οὐκ εὔχροα. Πέμπτῃ, πυρετὸς ὀξύς· ὑποχονδρίου πόνος· παρέκρουσε πάντα· διαχωρήματα χολώδεα· ἐς νύκτα ἵδρωσεν, ἄπυρος. Εκτῃ, κατενόει· πάντων ἐκουφίσθη· περὶ δὲ κληΐδα ἀριστερὴν, πόνος παρέμενε· διψώδης· οὖρα λεπτά· οὐκ ἐκοιμήθη. Εβδόμῃ, τρόμος· ὑπεκαρώθη· σμικρὰ παρέκρουσεν· ἀλγήματα κατὰ κληΐδα, καὶ βραχίονα ἀριστερὸν παρέμενε· τὰ δ᾽ ἄλλα διεκούφισε· πάντα κατενόει· τρεῖς δὲ διέλιπεν ἄπυρος. Ενδεκάτῃ, ὑπέστρεψεν· ἐπερρίγωσε· πῦρ ἔλαβε. Περὶ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτην, ἤμεσε χολώδεα, ξανθὰ, ὑπόσυχνα· ἵδρωσεν· ἄπυρος ἐκρίθη.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

nes & undique dolores perdurabant, præcordia cum tumore dolor occupavit, ſomnum non capiebat, prorſus deliravit, alvi perturbatio aderat, urinæque tenues nec probati coloris reddebantur. Quinto, febris acuta prehendit cum præcordiorum dolore, penitus deliravit, alvi recrementa bilioſa erant, ſub noctem ſudor obortus eſt & à febre vindicata. Sexto, ad mentem rediit, allevârunt omnia, ad jugulum verò ſiniſtrum perſeverabat dolor, ſitibunda erat, urinas tenues reddidit, neque quievit. Septimo tremor corripuit, aliquantulùm ſoporata eſt, nonnihil deliravit, juguli & brachii ſiniſtri dolores perſeveraverunt, cætera verò allevârunt, ad ſe planè rediit. Tribus autem diebus defecit febris ab eâque immunis viſa eſt, undecimo rediit, & novo inſuper orto rigore febris vehemens corripuit. Ad decimum verò quartum diem, bilioſa, flava, crebrâ vomitione ſunt refuſa, obortoque ſudore à febre judicatione eſt liberata.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

37. Μελιδίῃ, ἣ κατέκειτο παρὰ τὸ τῆς Ηρης ἱερὸν, ἤρξατο κεφαλῆς, καὶ τραχήλου, καὶ στήθεος πόνος ἰσχυρός· αὐτίκα δὲ πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβε. Γυναικεῖα δὲ σμικρὰ ἐπεφαίνετο· πόνοι τουτέων πάντων ξυνεχέες. Εκτῃ, κωματώδης, ἀσώδης, φρικώδης· ἐρύθημα ἐπὶ γνάθων· σμικρὰ παρέκρουσεν. Εβδόμῃ, ἵδρωσε· πυρετὸς διέλιπεν· οἱ πόνοι παρέμενον· ὑπέστρεψεν· ὕπνοι σμικροί. Ουρα διὰ τέλεος, εὔχροα μὲν, λεπτὰ δέ· διαχωρήματα λεπτὰ, χολώδεα, δακνώδεα, κάρτα ὀλίγα, μέλανα, δυσώδεα διῆλθεν. Ουροισιν ὑπόστασις λευκὴ, λείη· ἵδρωσεν. Εκρίθη τελέως ἐνδεκαταίη.

ΙΠΠΟ-

ÆGER DECIMUS QUARTUS.

37. Melidia, quæ ad Junonis ædem decumbebat, ex capite, cervice, & pectore vehementer dolere cœpit, confeſtimque febris acuta prehendit. Menſtruæ verò purgationes paucæ viſæ ſunt, horumq; omnium continentes erant dolores. Sexto die, profundus eam ſopor corripuit, ſtomachi faſtidium & æſtuatio, horror, malarum rubor, deliravit. Septimo, profuſo ſudore febris intermiſit, dolores perſeverabant, febris rediit, ſomni parvi aderant. Urinæ per totum morbum laudabilis fuêre coloris, cæterum tenues. Alvi recrementa tenuia, bilioſa, mordacia admodum pauca, nigra, graveolentia prodierunt. In urinis ſubſederunt alba & lævia, ſudor dimanavit, die undecimo judicatione integrè eſt abſoluta.

HIPPO-

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ

ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ.

HIPPOCRATIS DE MORBIS VULGARIBUS

LIBER TERTIUS.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἄῤῥωστος Πρῶτος.

1. Πυθίων, ὃς ᾤκει παρὰ Γῆς ἱερὸν· ἤρξατο τρόμος ἀπὸ χειρῶν. Τῇ πρώτῃ, πυρετὸς ὀξὺς, λῆρος. Δευτέρῃ, πάντα παρωξύνθη. Τρίτῃ, τὰ αὐτά. Τετάρτῃ, ἀπὸ κοιλίης ὀλίγα, ἄκρητα, χολώδεα διῆλθε. Πέμπτῃ, πάντα παρωξύνθη·

SECTIO PRIMA.

Æger Primus.

1. PYthio ad Telluris ædem habitabat. Huic ſtatim primo die tremor ex manibus, febris acuta, & mentis vacillatio cœpit. Quæ omnia poſtridie exaſperata ſunt, & tertio eadem perſeveravêre. Quarto, ex alvo pauca, ſincera, bilioſa tranſmiſſa ſunt. Quinto, inva-

ξυώθη· ὕπνοι λεπτοί· κοιλίη ἔστη. Ἕκτῃ, πτύελα ποικίλα, ὑπέρυθρα. Ἑβδόμῃ, στόμα παρειρύσθη. Ὀγδόῃ, πάντα παρωξύνθη· τρόμοι καὶ πάλιν παρέμενον· οὖρα δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν καὶ μέχρι τῆς ὀγδόης, λεπτὰ, ἄχροα, ἐναιώρημα εἶχον ἐπινέφελον. Δεκάτῃ, ἵδρωσε· πτύελα ὑποπέπονα· ἐκρίθη. Καὶ οὖρα ὑπόλεπτα περὶ κρίσιν. Μετὰ δὲ κρίσιν, τεσσαρακοστῇ ἡμέρῃ ὕστερον ἐμπύημα περὶ ἕδρην, καὶ στραγγουριώδης ἐγένετο ἀπόστασις.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

2. Ἑρμοκράτην, ὃς κατέκειτο παρὰ τὸ καινὸν τεῖχος, πῦρ ἔλαβεν. Ἤρξατο δὲ ἀλγέειν κεφαλὴν, ὀσφύν· ὑποχονδρίου ἔντασις ὑπολάπαρος· γλῶσσα δὲ ἀρχομένῳ ἐπεκαύθη· κώφωσις αὐτίκα·

invaluerunt omnia, tremores perſeverârunt, ſomni exigui aderant, alvus conſtitit. Sexto, ſputa fuerunt varia, aliquantulùm rubra. Septimo, os perperam diſtractum eſt. Octavo, ingraveſcentibus omnibus etiamnum tremores permanebant. Urinæ verò à principio quidem & ad octavum uſque diem tenues, decolores, ſublime quiddam in medio innatans nubilum habebant. Decimo, ſudoribus provocatis paulùmque maturioribus redditis ſputis judicatus eſt, & ſub judicium ipſum urinæ aliquantiſper, tenues viſæ ſunt. Poſt judicationem verò, quadrageſimo tandem die, circa ſedem ſuppuratio facta eſt, & in ſtranguriam abſceſſus tranſiit.

ÆGER SECUNDUS.

2. Hermocrates qui ſecundùm novum murum decumbebat, igne, hoc eſt, vehementiſſimâ febre correptus eſt. Cœpit ex capite lumbiſque dolere, præcordia molliter contendebantur. Lingua verò per exordia deuſta fuit, confeſtimque ſurditas obnata eſt, ſomni non aderant, ſed nec admodum

αὐτίκα· ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν· διψώδης οὐ λίαν. Οὖρα παχέα, ἐρυθρά, κείμενα οὐ καθίσαντο· ἀπὸ δὲ κοιλίης οὐκ ὀλίγα ξυγκεκαυμένα διῄει. Πέμπτῃ, οὔρησε λεπτά· εἶχεν ἐναιώρημα· οὐχ ἵδρυτο· ἐς νύκτα παρέκρουσεν. Εκτῃ, ἰκτεριώδης· πάντα παρωξύνθη· οὐ κατενόει. Ἑβδόμῃ, δυσφόρως· οὖρα λεπτά, ὅμοια· ταῖς ἐπομέναις παραπλησίως. Περὶ δὲ ἑνδεκάτην ἐόντι, πάντα ἔδοξε κουφισθῆναι· κῶμα ἤρξατο· οὖρα παχύτερα, ὑπέρυθρα, κάτω λεπτά, οὐ καθίσατο· ἡσυχῇ κατενόει. Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, ἄπυρος· οὐχ ἵδρωσεν· ἐκοιμήθη· κατενόει πάντα· οὖρα παραπλήσια. Περὶ ἑπτακαιδεκάτην ἐόντι, ὑπέστρεψεν· ἐθερμάνθη· τὰς ἐπομένας, πυρετὸς ὀξύς· οὖρα λεπτά. Πάλιν δὲ εἰκοστῇ ἐκρίθη, ἄπυρος· οὐχ ἵδρωσεν. Ἀπόσιτος παρὰ πάντα τὸν χρόνον· κατενόει· διαλέγεσθαι οὐκ ἐδύνατο· γλῶσσα ἐπίξηρος· οὐκ ἐδίψα· κατεκοιμᾶτο μικρὰ κωμα-

modum ſitibundus erat. Urinas craſſas, rubras, quæ in matellâ depoſitæ non ſubſidebant, reddidit. Ex alvo verò exuſta non pauca demiſſa ſunt. Quinto die, urinas minxit tenues, ſuſpenſum quid in medio habentes, neque ſubſidentes. Sub noctem deſipuit. Sexto, aurigine tentatus eſt, ingraveſcebant omnia, neque ſibi ſatis conſtabat. Septimo, moleſtè habuit, urinæ tenues, ſimiles erant, identidem ſubſequentibus diebus ſe geſſit. Ad undecimum autem diem allevari omnia viſa ſunt. Sopor cœpit, urinæ craſſiores, ſubrubræ, deorſum tenues erant, neque ſubſidebant. Pauliſper ad intelligentiam rediit. Decimo quarto, à febre immunis fuit, non ſudavit, dormivit, prorſus mente conſtabat, urinæ eædem. Ad decimum ſeptimum, revertit morbus, incaluit, deinceps febris erat acuta, urinæ tenues. Rurſus autem vigeſimo die judicatus eſt, à febre immunis fuit, neque ſudavit. Hoc toto tempore cibum averſabatur, mente conſtabat, loqui non valebat, lingua reſiccabatur, non ſitiebat, ſopore tentatus aliquantulùm

κωματώδης. Περὶ δὲ εἰκοστὴν καὶ τετάρτην, ἐπεθερμάνθη· κοιλίη ὑγρὴ, πολλοῖσι, λεπτοῖσι ῥέουσα· καὶ τὰς ἑπομένας, πυρετὸς ὀξύς· γλῶσσα ξυνεκαύθη. Εβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ, ἀπέθανε. Τούτῳ κώφωσις διὰ τέλεος παρέμενεν· οὖρα παχέα, καὶ ἐρυθρὰ, οὐ καθιστάμενα, ἢ λεπτὰ καὶ ἄχροα, καὶ ἐναιώρημα ἔχοντα· γεύσασθαι δὲ οὐκ ἠδύνατο.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

3. Ο Κατακείμενος ἐν τῷ Δεάλκους κήπῳ, κεφαλῆς βάρος, καὶ κρόταφον δεξιὸν ἐπωδυνέως εἶχε χρόνον πουλύν· μετὰ δὲ προφάσιος, πῦρ ἔλαβε· κατεκλίθη. Δευτέρῃ, ἐξ ἀριστεροῦ ὀλίγον ἄκρητον ἐῤῥύη αἷμα· ἀπὸ δὲ κοιλίης κόπρανα καλῶς διῆλθεν· οὖρα λεπτὰ, ποικίλα, ἐναιωρήματα ἔχοντα σμικρὰ, οἷον κρίμνα, γονοειδέα. Τρίτῃ,

πυρετὸς

quantulùm dormivit. Circiter verò quartum & vigeſimum, denuo incaluit, alvus fluida, liquida, & tenuia multa demiſit, & proximis deinceps diebus febris acuta prehendit, lingua exuſta eſt. Septimo & vigeſimo obiit. Huic per totum morbum ſurditas permanſit, urinæ craſſæ & rubræ non ſubſidebant, aut tenues & decolores, & ſuſpenſum quid in medio innatans habebant. Cibum verò capere non valebat.

ÆGER TERTIUS.

3. Quidam in Dealcis hortis decumbens, ex longo intervallo capitis gravitate & temporis dextri dolore conflictatus, ex levi verò occaſione, igne, hoc eſt, vehementi febre, correptus decubuit. Poſtridie ex ſiniſtrâ nare paucus ſincerus ſanguis effluxit. Alvus autem ſtercora probè demiſit. Urinæ tenues, in quibus varia inerant ſuſpenſa quædam in medio innatantia, hordei tolli non exactè moliti craſſioribus fruſtulis ferè ſimilia, genitaleque ſemen referentia. Tertio

die,

πυρετὸς ὀξύς· διαχωρήματα μέλανα, λεπτά, ἔπαφρα· ὑπόστασις πελιδνὴ διαχωρήμασιν· ὑπεκαροῦτο· ἐδυσφόρει περὶ τὰς ἀναστάσιας· οὔροις ὑπόστασις πελιδνὴ, ὑπόγλισχρος. Τετάρτη, ἤμεσε χολώδεα, ξανθὰ, ὀλίγα· διαλιπὼν ὀλίγον, ἰώδεα. Ἐξ ἀριστεροῦ ὀλίγον ἄκρητον ἐῤῥύη· διαχωρήματα ὅμοια, οὖρα ὅμοια· ἐφίδρωσε περὶ κεφαλὴν, καὶ κληῗδα· σπλὴν ἐπήρθη· μηροῦ ὀδύνη κατ' ἴξιν· ὑποχονδρίου δεξιοῦ ξύντασις ὑπολάπαρος· νυκτὸς οὐκ ἐκοιμήθη, παρέκρουσε σμικρά. Πέμπτη, διαχωρήματα πλείω, μέλανα, ἔπαφρα· ὑπόστασις μέλαινα διαχωρήμασι· νύκτα οὐχ ὕπνωσε, παρέκρουσεν. Ἕκτη, διαχωρήματα μέλανα, λιπαρὰ, γλίσχρα, δυσώδεα· ὕπνωσε· κατενόει μᾶλλον. Ἑβδόμη, γλῶσσα ἐπίξηρος· διψώδης· οὐκ ἐκοιμήθη· παρέκρουσεν· οὖρα λεπτὰ, οὐκ εὔχροα. Ὀγδόη, διαχωρήματα μέλανα, ὀλίγα, συνεστηκότα· ὕπνωσε·

die, febris acuta prehendit, dejectiones nigræ, tenues, ſpumantes proceſſere, & quæ in iis ſeceſſibus ſubſidebant, livida erant, ſopore aliquantulùm premebatur; cùm deſurgeret, moleſtè habebat. Quæ in urinis ſubſidebant livida & aliquantiſper glutinoſa erant. Quarto, bilioſa, flava, pauca, vomitione rejecit, paulùmque intermittens, virulenta. Ex nare ſiniſtrâ paucus ſincerus ſanguis defluxit, dejectiones eædem urinæque erant, paucus tenuiſque ſudor circa caput & jugulum obortus eſt, lien ſublatus intumuit, femur è directo reſpondens dolor prehendit. Præcordiorum dextrorum contenſio ſubmollis fuit, nocte non dormivit, aliquantulùm deliravit. Quinto, dejectiones fuere copioſiores, nigræ, ſpumantes, in quibus ſubſidebant nigra, nocte nihil dormivit, deſipuit. Sexto, dejectiones nigræ, pingues, glutinoſæ, fœtidæ erant, dormivit, meliùſque mente conſtabat. Septimo, lingua valde reſiccata, ſitibundus erat, non dormivit, deliravit, urinas tenues neque probè coloratas reddidit. Octavo, alvi recrementa nigra, pauca,

ὕπνωσε· κατενόει· διψώδης οὐ λίην. Ἐνάτη, ἐπερρίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· ἵδρωσε· ψύξις· παρέκρουσε· δεξιῷ ἴλλαινε· γλῶσσα ἐπίξηρος· διψώδης. ἄγρυπνος. Δεκάτη, περὶ τὰ αὐτά. Ἑνδεκάτη, κατενόει δι' ὅλου πάντα· ἄπυρος· ἵδρωσεν· οὖρα λεπτὰ, περὶ κρίσιν. Δύο διέλιπεν, ἄπυρος· ὑπέστρεψε τεσσαρεσκαιδεκάτη. Αὐτίκα δὲ νύκτα οὐκ ἐκοιμήθη, πάντα παρέκρουσε. Πεντεκαιδεκάτη, οὖρον θολερὸν, οἷον ἐκ τῶν καθεστηκότων γίνεται, ὅταν ἀναταραχθῇ· πυρετὸς ὀξύς· πάντα παρέκρουσεν· οὐκ ἐκοιμήθη· γούνατα καὶ κνήμας ἐπώδυνα εἶχεν· ἀπὸ δὲ κοιλίης βάλανον προσθεμένῳ, μέλανα κόπρανα διῆλθεν. Ἑξκαιδεκάτη, οὖρα λεπτὰ, εἶχε δὲ ἐναιώρημα ἐπινέφελον· παρέκρουσεν. Ἑπτακαιδεκάτη, πρωῒ ἄκρεα ψυχρά· περιεστέλλετο· πυρετὸς ὀξύς· ἵδρωσε δι' ὅλου· ἐκουφίσθη. Κατενόει μᾶλλον· οὐκ ἄπυρος· διψώδης· ἤμεσε χολώδεα, ξανθὰ, ὀλίγα. Ἀπὸ

δὲ

pauca, coacta; quievit, ad ſeſe rediit, neque valde ſiticuloſus fuit. Nono, oborto rigore febris acuta invaſit, inſudavit, perfrixit, deliravit, dexter oculus perverſus eſt, lingua reſiccata, ſiticuloſus erat & inſomnis. Decimo, in iiſdem verſabatur. Undecimo, prorſus per omnia mente conſtabat, febre liber, inſudavit, urinæ tenues ad judicationem viſæ ſunt. Duos dies à febre integer remanſit, quæ decimo quarto repetiit, mox verò nocte non quievit, omnino deſipuit. Decimo quinto, urinam turbidam reddidit, cujuſmodi fit ex his quæ ubi ſubſederunt, commoventur, febris acuta prehendit, penitus deſipuit, non quievit; genua & tibias dolor occupavit. Ab alvo autem ex glande ſuppoſitâ, ſtercora nigra exierunt. Decimo ſexto, urinæ tenues ſunt redditæ, quæ ſuſpenſum quiddam in medio innatans nubiloſum habebant, deliravit. Decimo ſeptimo, manè extrema frigeſcebant, tegumentis convolutus eſt, graviter febricitavit, ſudore per totum corpus dimanante allevatus eſt, paulò plus intelligebat, neque febre liber, ſitibundus erat. Vomitione

refuſa

δὲ κοιλίης κόπρανα διῆλθε, μετ' ὀλίγον δὲ μέλανα, ὀλίγα, λεπτά· οὖρα λεπτὰ, οὐκ εὔχροα. Ὀκτωκαιδεκάτη, οὐ κατενόει· κωματώδης. Ἐννεακαιδεκάτη, διὰ τῶν αὐτῶν· οὖρα λεπτά. Εἰκοστῇ, ὕπνωσε· κατενόει πάντα· ἵδρωσεν ἄπυρος· οὐκ ἐδίψα· οὖρα δὲ λεπτά. Εἰκοστῇ πρώτη, σμικρὰ παρέκρουσεν· ὑπεδίψα· ὑποχονδρίου πόνος, καὶ περὶ ὀμφαλὸν παλμὸς διὰ τέλεος. Εἰκοστῇ τετάρτη, οὔροισιν ὑπόστασις· κατενόει πάντα. Εἰκοστῇ ἑβδόμη, ἰσχίου δεξιοῦ ὀδύνη· οὖρα λεπτὰ, καὶ εἶχον ὑπόστασιν· τὰ δ' ἄλλα εἶχεν ἐπιεικέστατα. Περὶ δὲ εἰκοστὴν ἐνάτην, ὀφθαλμοῦ δεξιοῦ ὀδύνη· οὖρα λεπτά. Τεσσαρακοστῇ, διεχώρησε φλεγματώδεα, λευκὰ, ὑπόσυχνα· ἵδρωσε πολλῷ δι' ὅλου· τελέως ἐκρίθη.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

refuſa ſunt bilioſa, flava, pauca. Ex alvo verò ſtercora prodierunt, ac mox paulò nigra, pauca, tenuia. Urinæ tenues, neque laudabilis erant coloris. Decimo octavo, ſopore detentus eſt, neque ad intelligentiam redierat. Decimo nono, eadem perſeveraverunt, urinæ tenues erant. Vigeſimo, dormivit, in totum mente conſtabat, ſudore correptus à febre immunis fuit, nec ſitivit. Urinæ verò tenues erant. Altero & vigeſimo, paululùm deſipuit, nonnihil ſitivit, præcordiorum dolor & continens ad umbilicum palpitatio occupavit. Quarto & vigeſimo, in urinis ſubſidentia inerant, penitus mente conſtabat. Vigeſimo ſeptimo, coxendicis dextri dolor cepit, urinas tenues reddidit in quibus ſubſidentia inerant, de reliquo verò placidiſſimè habuit. Ad vigeſimum nonum, oculus dexter doluit, urinæ tenues redditæ ſunt. Quadrageſimo, pituitoſa, alba, copioſa, alvus dejecit, ſudore multo ex toto corpore diffluente, perfectâ judicatione eſt abſolutus.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

*4. ΕΝ Θάσῳ, Φιλίστης κεφαλὴν ἐπόνεε χρόνον πουλύν· καίποτε καὶ ὑποκαρωθεὶς, κατεκλίθη. Ἐκ δὲ πότων πυρετῶν ξυνεχέων γινομένων, ὁ πόνος παρωξύνθη· νυκτὸς ἐπεθερμάνθη τὸ πρῶτον. Τῇ πρώτῃ, ἤμεσε χολώδεα, ὀλίγα, ξανθὰ τὸ πρῶτον· μετὰ δὲ ταῦτα, ἰώδεα πλείω· ἀπὸ δὲ κοιλίης κόπρανα διῆλθε· νύκτα δυσφόρως. Δευτέρῃ, κώφωσις· πυρετὸς ὀξύς· ὑποχόνδριον δεξιὸν ξυνετάθη· ἔρρεπεν ἐς τὰ ἔσω· οὖρα λεπτὰ, διαφανέα, εἶχεν ἐναιώρημα γονοειδὲς, σμικρόν· ἐξεμάνη, περὶ μέσον ἡμέρης. Τρίτῃ, δυσφόρως. Τετάρτῃ,

ÆGER QUARTUS.

4. PHiliſtes in Thaſo ex longo intervallo capite dolebat, tandemque etiam altiſſimo ſopore aliquantulùm correptus decubuit. Obortis autem ex comeſſationibus febribus aſſiduis, ingraveſcebat dolor, nocte primùm incaluit. Primo die, bilioſa, pauca, vomitione refudit, flava primùm, deinde verò æruginoſa plurima. Ab alvo autem ſtercora exierunt, nox implacida fuit. Poſtridie, ſurditas obvenit, febris acuta cum præcordiorum dextrorum contentione, quæ intro vergebant. Urinas tenues & perſpicuas reddidit, in quibus ſuſpenſum quiddam in medio innatans paucùm, ſemini genitali ſimile inerat. Circa meridiem vehementer inſanivit. Die tertio, permoleſtè habuit. Quarto, convulſio-

* Inter ægrotum *tertium* & *quartum* libri omnes interpoſitum habent, Τμῆμα δεύτερον· cui nullum hîc eſſe locum nemo non videt.

τάρτῃ, σπασμοί· παρωξύνθη πάντα. Πέμπτῃ, πρωῒ ἀπέθανεν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

5. Χαιρίωνα, ὃς κατέκειτο παρὰ Δημαινέτῳ, ἐκ πόσιος πῦρ ἔλαβεν· αὐτίκα δὲ κεφαλῆς βάρος ἐπώδυνον· οὐκ ἐκοιμᾶτο· κοιλίη ταραχώδης, λεπτοῖσιν, ὑποχολώδεσι. Τρίτῃ, πυρετὸς ὀξύς· κεφαλῆς τρόμος, μάλιστα δὲ χείλεος τοῦ κάτω· μετ᾽ ὀλίγον δὲ, ῥῖγος, σπασμοί· πάντα παρέκρουσε· νύκτα δυσφόρως. Τετάρτῃ, δι᾽ ἡσυχίης· μικρὰ ἐκοιμήθη· παρέλεγε. Πέμπτῃ, ἐπιπόνως· πάντα παρωξύνθη· λῆρος· νύκτα δυσφόρως· οὐκ ἐκοιμήθη. Ἕκτῃ, διὰ τῶν αὐτῶν. Ἑβδόμῃ, ἐπερρίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· ἵδρωσε δι᾽ ὅλου· ἐκρίθη. Τούτῳ διὰ τέλεος ἀπὸ κοιλίης διαχωρήματα χολώδεα, ὀλίγα, ἄκρητα· οὖρα λεπτὰ, εὔχροα,

vulſionibus exagitatus eſt, exaſperata ſunt omnia. Quinto, ſub tempus matutinum defunctus eſt.

ÆGER QUINTUS.

5. CHærion, qui apud Demænetum decumbebat, ex potu, igne, hoc eſt, febre vehementiſſimâ correptus eſt, ſtatimque capitis gravitas cum dolore occupavit, non dormivit, alvus perturbata ſeceſſus tenues & aliquantulùm bilioſos demiſit. Tertio die, febris acuta invaſit & capitis tremor, præcipuè verò labri inferioris, paulóque poſt rigor, convulſiones, omnino deſipuit, nox moleſta fuit. Quarto, quievit, pauliſper dormivit, deliravit, quinto, laborioſè habuit, exaſperata ſunt omnia, delirium, nox moleſta, non dormivit. Sexto, eadem perſeveravere. Septimo, novo ſuborto rigore febris acuta prehendit, & per omnia membra diffuſo ſudore judicatus eſt. Huic per totum morbum ex alvo dejectiones bilioſæ, paucæ, ſinceræ prodierunt. Urinæ tenues erant, boni coloris, quæ ſublime quiddam

χροα, ἐναιώρημα ἐπινέφελον ἔχοντα. Περὶ ὀγδόην, οὔρησεν εὐχροώτερα, ἔχοντα ὑπόστασιν λευκὴν, ὀλίγην· κατενόει· ἀπύρετος, διέλιπεν. Ενάτη, ὑπέστρεψε. Περὶ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτην, πυρετὸς ὀξύς· ἵδρωσεν. Εξκαιδεκάτη, ἤμεσε χολώδεα, ξανθὰ, ὑπόσυχνα. Επτακαιδεκάτη, ἐπεῤῥίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· ἵδρωσεν· ἄπυρος, ἐκρίθη. Οὖρα μετὰ ὑποστροφὴν καὶ κρίσιν, εὐχροώτερα, ὑπόστασιν ἔχοντα. Ουδὲ παρέκρουσεν ἐν τῇ ὑποστροφῇ. Οκτωκαιδεκάτη, ἐθερμαίνετο σμικρὰ· ἐπεδίψα· οὖρα λεπτὰ, ἐναιώρημα ἐπινέφελον· σμικρὰ παρέκρουσε. Περὶ ἐννεακαιδεκάτην, ἄπυρος· τράχηλον ἐπωδύνως εἶχεν· οὔροισιν ὑποστάσιες. Τελέως ἐκρίθη εἰκοστῇ.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

quiddam in medio innatans nubiloſum habebant. Ad octavum, urinas melioris coloris, in quibus ſubſidentia inerant candida & pauca, reddidit, ad intelligentiam rediit, à febre immunis fuit, quæ nono repetiit. Ad decimum quartum autem, graviter febricitavit, inſudavit. Decimo ſexto, bilioſa, flava, copioſa, vomitione rejecit. Decimo ſeptimo, novo deſuper orto rigore febris acuta invaſit, & ſudore dimanante à febre judicatione abſolutus eſt. Urinæ poſt morbi reverſionem & judicationem melioris erant coloris, atque in his ſubſidentia inerant, neque per recidivam mentis alienatio adfuit. Decimo octavo, paulùm incaluit, atque inſuper ſitibundus; urinæ tenues, ſublime quiddam in medio innatans nubiloſum habebant; aliquantulùm deliravit. Ad decimum nonum, à febre immunis fuit, cervicis dolor occupavit, urinis ſubſidentia inerant. Vigeſimo, perfectâ judicatione abſolutus eſt.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ.

6. ΤΗΝ Εὐρυάνακτος θυγατέρα παρθένον, πῦρ ἔλαβεν. Ἦν δὲ ἄδιψος διὰ τέλεος· γεύματα οὐ προσεδέχετο· ἀπὸ δὲ κοιλίης σμικρὰ διῄει· οὖρα λεπτὰ, ὀλίγα, οὐκ εὔχροα. Ἀρχομένου δὲ τοῦ πυρετοῦ, περὶ ἕδρην ἐπόνεεν. Ἑκταίη δὲ ἐοῦσα, ἄπυρος· οὐχ ἵδρωσεν· ἐκρίθη· τὸ δὲ περὶ τὴν ἕδρην σμικρὰ ἐξεπύησεν, ἐῤῥάγη ἅμα κρίσει. Μετὰ δὲ κρίσιν, ἑβδομαίη ἐοῦσα, ἐῤῥίγωσε· σμικρὰ ἐπεθερμάνθη· ἵδρωσε. Μετὰ δὲ κρίσιν ὀγδοαίη ἐοῦσα, ἐῤῥίγωσεν οὐ πολλά· ὕστερον δὲ ἄκρεα ψυχρὰ αἰεί. Περὶ δεκάτην, μετὰ τὸν ἱδρῶτα τὸν γενόμενον, παρέκρουσε· καὶ πάλιν ταχὺ κατενόει. Ἔλεγον δὲ γευσαμένην βότρυος, ταῦτα παθεῖν. Διαλιποῦσα δὲ δυωκαιδεκάτην, πάλιν πολλὰ παρελήρει· κοιλίη

ÆGER SEXTUS.

6. EUryanaƈtis filiam virginem, ignis, hoc eſt, febris vehementiſſima prehendit. Sine ſiti autem perpetuò permanſit, neque cibos ullos admittebat. Alvus pauca demiſit, urinæ tenues, paucæ, neque probi coloris erant. Incipiente autem febre, ad ſedem dolor erat. Sexto verò die, à febre immunis fuit, non ſudavit, judicata eſt. Quod ad ſedem enatum erat paululùm ſuppuravit, ſimulque judicatione diſruptum eſt. A judicatione ſeptimo die, rigore correpta aliquantulùm incaluit, ſudavit. Oƈtavo verò poſt judicationem die, non admodum riguit, poſteáque extremorum frigus ſemper adfuit. Ad decimum, poſt eum quem habuerat ſudorem, deliravit, rurſuſque ſtatim ad mentem rediit. Iſta autem (ut ferebant) ex deguſtatâ uvâ huic contigerant. Ubi autem duodecimum diem intermiſiſſet, plurimùm rurſus deſipiebat. Alvus

κοιλίη ἐταράχθη χολώδεσιν, ὀλίγοισι, καὶ ἀκρήτοισι, λεπτοῖσι, δακνώδεσι· πυκνὰ ἀνίστατο. Ἀφ' ἧς δὲ παρέκρουσε τὸ ὕστερον, ἀπέθανεν ἑβδόμη. Αὕτη, ἀρχομένου τοῦ νοσήματος, ἤλγεε φάρυγγα, καὶ διὰ τέλεος ἔρευθος εἶχε· καὶ γαργαρεὼν ἀνεσπασμένος· ῥεύματα πολλά, σμικρά, λεπτά, δριμέα· ἔβησε· πέπονα οὐδὲν * ἀνῆγε· ἀπόσιτος πάντων, παρὰ πάντα τὸν χρόνον, οὐδ' ἐπεθύμησεν οὐδενός· ἄδιψος, οὐδ' ἔπινεν οὐδὲν ἄξιον λόγου· σιγῶσα, οὐδὲν διελέγετο· δυσθυμίη ἀνελπίστως ἑωϋτῆς εἶχεν. Ἦν δέ τι καὶ ξυγγενικόν. φθινῶδες.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

vus conturbata, bilioſa, pauca & ſincera, tenuia, mordacia reddidit, crebrò deſurgebat. Septimo verò die, ex quo poſtremùm delirâſſet, mortua eſt. Hæc ab ipſo morbi exordio ex faucibus doluit, & continuum ruborem habuit, gurgulioque retractus eſt, deſtillationes multæ, parvæ, tenues, acres aderant. Tuſſiebat, neque concoctum quicquam educebat. Toto morbi tempore omnis generis cibos averſata eſt, neque quicquam appetivit, non ſitiit, neque quicquam effatu dignum bibit, taciturna erat, nihil loquebatur, mœror & animi deſperatio inerat. Erat autem nativa quædam ac congenita ad tabem propenſio.

* Πέπονα οὐδὲν, ita habent omnes impreſſi. Quid ſi legamus, πέπον οὐδὲν;

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

7. Κυναγχικὴ, ἡ παρὰ τὰ Ἀριστίωνος ᾤκει, πρῶτον ἀπὸ γλώσσης ἤρξατο· ἀσαφὴς ἡ φωνή· γλῶσσα ἐρυθρὴ, ἐπεξηράνθη. Τῇ πρώτῃ, φρικώδης, ἐπεθερμάνθη. Τρίτῃ, ῥῖγος, πυρετὸς ὀξύς· οἴδημα ὑπέρυθρον, σκληρὸν, τραχήλου καὶ ἐπὶ στῆθος ἐξ ἀμφοτέρων· ἄκρεα ψυχρὰ, πελιδνά· πνεῦμα μετέωρον· ποτὸν διὰ ῥινῶν ἐχεῖτο· καταπίνειν οὐκ ἠδύνατο· τὰ διαχωρήματα, καὶ οὖρα ἐπέστη. Τετάρτῃ, πάντα παρωξύνθη. Πέμπτῃ, ἀπέθανε, κυναγχική.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

8. Τὸ μειράκιον, ὃ κατέκειτο ἐπὶ Ψευδέων ἀγορῇ, πῦρ ἔλαβεν ἐκ κόπων καὶ πόνων, καὶ δρόμων παρὰ τὸ ἔθος. Τῇ πρώτῃ, κοιλίη ταραχώδης,

ÆGER SEPTIMUS.

7. QUÆ apud Ariſtionem erat & anginâ conflictabatur, primùm & linguâ labore cœpit. Vox obſcurè ſe prodebat, lingua rubens & reſiccata erat. Primo die, horruit, incaluit. Tertio, rigor, febris acuta prehendit, colli tumor ſubruber, durus, & in pectus utrâque ex parte imminebat, extrema frigida, livida, ſpiratio ſublimis, potus per nares refluebat, neque devorare quicquam poterat, dejectiones & urinæ reſtiterunt. Quarto, exaſperata ſunt omnia, Quinto, anginâ periit.

ÆGER OCTAVUS.

8. QUI ad Mendacium forum decumbebat adoleſcens, ex laſſitudinibus, laboribus ac curſibus præter conſuetudinem, igne, hoc eſt, febre vehementiſſimâ correptus eſt. Primo die. conturbata alvus, billioſa,

χώδης, χολώδεσι, λεπτοῖσι, πολλοῖσιν· οὖρα λεπτὰ, ὑπομέλανα· οὐχ ὕπνωσε· διψώδης. Δευτέρῃ, πάντα παρωξύνθη· διαχωρήματα πλείω ἀκαιρότερα· οὐχ ὕπνωσε· τὰ τῆς γνώμης ταραχώδεα· σμικρὰ ὑφίδρωσε. Τρίτη, δυσφόρως· διψώδης, ἀσώδης· πουλὺς βληστρισμὸς, ἀπορίη· παρέκρουσεν· ἄκρεα πελιδνὰ, καὶ ψυχρά· ὑποχονδρίου ἔντασις ὑπολάπαρος ἐξ ἀμφοτέρων. Τετάρτῃ, οὐχ ὕπνωσεν· ἐπὶ τὸ χεῖρον. Ἑβδόμῃ, ἀπέθανεν. Ἡλικίη περὶ ἔτεα εἴκοσιν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ.

9. Η Παρὰ Τισαμενῷ γυνὴ κατέκειτο, ἣ τὰ εἰλεώδεα δυσφόρως ὥρμησεν· ἔμετοι πολλοί· τὸ ποτὸν κατέχειν οὐκ ἠδυνάτο· πόνοι περὶ ὑποχόνδρια· καὶ ἐν τοῖσι κάτω κατὰ τὴν κοιλίην, πόνοι· στρόφοι ξυνεχέες. οὐ διψώδης· ἐπεθερμαίνετο· ἄ-

κρεα

bilioſa, tenuia, multa reddidit. Urinæ tenues & nigricantes erant, ſomnum non cepit, ſitibundus fuit. Poſtridie, exaſperata ſunt omnia; dejectiones plures erant & importuniores, neque dormivit, mens perturbata fuit, aliquantulùm inſudavit. Tertio, inquietè habuit, ſitibundus, nauſeabundus, multa corporis jactatio & anguſtia, deliravit; extrema livida & frigida, præcordiorum contenſio ſubmollis utrinque. Quarto, ſomnum non cepit, pejus habuit, ſeptimo obiit. Ætas erat annorum prope viginti.

ÆGER NONUS.

9. MUlier ad Tiſamenum moleſtis volvuli caſibus appetita fuit, multis vomitionibus conflictabatur, potum continere non poterat. Dolores circa præcordia aderant, qui in inferioribus ſecundùm ventrem locis cum torminibus aſſiduis urgebant. Non ſitiebat, incaleſce-

bat,

κρέα ψυχρὰ διὰ τέλεος· ἀσώδης, ἄγρυπνος· οὖρα ὀλίγα, λεπτά· διαχωρήματα, ὠμὰ, λεπτὰ, ὀλίγα· ὠφελέειν οὐκ ἔτι ἠδυνάτο. Απέθανεν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

10. ΓΥναῖκα, ἐξ ἀποφθορῆς νηπίου, τῶν περὶ Παντιμίδην, τῇ πρώτῃ πῦρ ἔλαβεν· ἡ γλῶσσα ἐπίξηρος· διψώδης, ἀσώδης, ἄγρυπνος· κοιλίη ταραχώδης λεπτοῖσι, πολλοῖσιν, ὠμοῖσι. Δευτέρῃ, ἐπερρίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· ἀπὸ κοιλίης πολλά· οὐχ ὕπνωσε. Τρίτῃ, μείζους οἱ πόνοι. Τετάρτῃ, παρέκρουσεν. Εβδόμῃ, ἀπέθανεν. Η κοιλίη διὰ παντὸς ὑγρὴ, διαχωρήμασι πολλοῖσι, λεπτοῖσιν, ὠμοῖσιν· οὖρα ὀλίγα, λεπτά.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

bat; extrema perpetuò frigeſcebant, ſtomachi faſtidio laborabat, vigil erat. Urinas paucas, tenues reddidit. Alvi recrementa cruda, tenuia, pauca. Nil ampliùs juvare poterat: defuncta eſt.

ÆGER DECIMUS.

10. EX his quæ circa Pantimiden erant, mulier quædam ex infantuli fœtûs abortione, primo die igne, hoc eſt, febre vehementiſſimâ, correpta eſt. Lingua reſiccata, ſiticuloſa erat, æſtuabunda cum inſomniâ. Alvus conturbata ex multis tenuibus & crudis. Poſtridie, novo oborto rigore, febris acuta prehendit, venter multa reddidit, non dormivit. Tertio die, inaugebantur dolores: quarto, deliravit: ſeptimo, defuncta eſt. Alvus per totum morbum recrementis multis tenuibus, crudis fluxit, urinæ paucæ, tenues erant.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ.

ΙΙ. Ἑτέρην, ἐξ ἀποφθορῆς περὶ πενθάμηνον, πῦρ ἔλαβεν. Ἀρχομένη δὲ, κωματώδης ἦν, καὶ ἄγρυπνος πάλιν· ὀσφύος ὀδύνη, κεφαλῆς βάρος. Δευτέρῃ, κοιλίη ἐπεταράχθη ὀλίγοισι, λεπτοῖσιν, ἀκρήτοισι τὸ πρῶτον. Τρίτῃ, πλείω, χείρω· νυκτὸς οὐκ ἐκοιμήθη. Τετάρτῃ, παρέκρουσε· φόβος, δυσθυμίη· δεξιῷ ἴλλαινεν· ἵδρωσε, περὶ κεφαλὴν, ὀλίγῳ ψυχρῷ· ἄκρεα ψυχρά. Πέμπτῃ, πάντα παρωξύνθη· πολλὰ παρέλεγε, καὶ πάλιν ταχὺ κατενόει· δίψος· ἄγρυπνος· κοιλίη πολλοῖσιν ἀκαίροισι διὰ τέλεος· οὖρα ὀλίγα, λεπτὰ, ὑπομέλανα· ἄκρεα ψυχρὰ, ὑποπέλιδνα. Ἕκτῃ, διὰ τῶν αὐτῶν. Ἑβδόμῃ, ἀπέθανεν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

ÆGER UNDECIMUS.

II. Alteram ex abortivo fœtu circiter quintum menſem ignis, hoc eſt, febris vehementiſſima, prehendit. Per exordia verò ſopore rurſuſque inſomniâ detinebatur cum lumborum dolore & capitis gravitate. Secundo die, alvus turbata eſt, primúmque pauca, tenuia & ſincera dejecit. Tertio, plura & pejora, nocte nihil dormivit. Quarto, mens emota fuit, metus atque animi ægritudo inerat, dexter oculus perverſus eſt, ſudor paucus & frigidus circa caput dimanavit, extremitates frigidæ. Quinto, exaſperata ſunt omnia, multùm delirávit confeſtimque rurſus ad intelligentiam rediit; ſiticuloſa erat, inſomnis. Alvus per totum morbum multis & intempeſtivis fluxit. Urinæ paucæ, tenues, nigreſcentes erant: extrema frigida, ſublivida. Sexto, eadem perſeverârunt. Septimo, extincta eſt.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ.

12. Γυναῖκα, ἥ τις κατέκειτο ἐπὶ Ψευδέων ἀγορῇ, τότε τεκοῦσαν πρῶτον ἐπιπόνως ἄρσεν, πῦρ ἔλαβεν. Αὐτίκα ἀρχομένη, διψώδης, ἀσώδης· καρδίην ὑπήλγει· γλῶσσα ἐπίξηρος· κοιλίη ἐπεταράχθη λεπτοῖσιν, ὀλίγοισιν· οὐχ ὕπνωσε. Δευτέρη, σμικρὰ ἐπερρίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· μικρὰ περὶ κεφαλὴν ἵδρωσε ψυχρῷ. Τρίτη, ἐπιπόνως ἀπὸ κοιλίης ὠμὰ, λεπτὰ, πολλὰ διῄει. Τετάρτη, ἐπερρίγωσε· πάντα παρωξύνθη· ἄγρυπνος. Πέμπτη, ἐπιπόνως. Ἕκτη, διὰ τῶν αὐτῶν· ἀπὸ κοιλίης δὲ ἦλθε ὑγρὰ πολλά. Ἑβδόμη, ἐπερρίγωσε· πυρετὸς ὀξύς· δίψα πολλή· βληστρισμός· περὶ δείλην, ἵδρωσε δι᾽ ὅλου ψυχρῷ· ψύξις· ἄκρεα ψυχρά. οὐκ ἔτι ἀνεθερμαίνετο· καὶ πάλιν εἰς νύκτα ἐπερρίγωσεν·

ἄκρεα

ÆGER DUODECIMUS.

12. QUÆ in Mendacium foro decumbebat, tnm primùm laborioſè maſculum enixa, igne, hoc eſt, febre vehementiſſimâ, correpta eſt. Statim per exordia ſitibunda, ex ſtomachi faſtidio & oris ventriculi dolore laborabat, lingua reſiccata erat, alvus tenuibus, paucis, perturbata fuit, neque ſomnum cepit. Poſtridie, novo aliquantulùm ſuborto rigore febris acuta prehendit, modicus circa caput ſudor frigidus dimanavit. Tertio, non ſine dolore ab alvo cruda, tenuia, multa demiſſa ſunt. Quarto, novus obortus eſt rigor, exaſperata ſunt omnia, pervigil fuit. Quinto, moleſtè habuit. Sexto, eadem perſeverârunt. Ex alvo verò liquida multa ceſſere. Septimo, novo ſuborto rigore febris acuta corripuit, ſitis multa aderat, & incontinens corporis jactatio. Ad veſpetam frigidus toto corpore diffuſus eſt ſudor, perfrixit, extremorum frigus, quæ nec jam ad calorem revocari poterant. Iterumque ſub noctem oborto rigore extrema

non

ἄκρεα οὐκ ἀνεθερμαίνοντο· οὐχ ὕπνωσε· σμικρὰ παρέκρουσε, καὶ πάλιν ταχὺ κατενόει. Ογδόῃ, περὶ μέσον ἡμέρης ἀνεθερμάνθη· διψώδης, κωματώδης, ἀσώδης· ἤμεσε χολώδεα, μικρὰ, ὑπόξανθα· νύκτα δυσφόρως· οὐκ ἐκοιμήθη· οὔρησε πουλὺ ἀθρόον, οὐκ εἰδυῖα. Ενάτῃ, ξυνέδωκε πάντα· κωματώδης πρὸς δείλην· σμικρὰ ἐπεῤῥίγωσεν· ἤμεσε μικρὰ, χολώδεα. Δεκάτῃ, ῥῖγος· πυρετὸς παρωξύνθη· οὐχ ὕπνωσεν οὐδέν· πρωῒ, οὔρησε πουλὺ, ὑπόστασιν οὐκ ἔχον· ἄκρεα ἀνεθερμάνθη. Ενδεκάτῃ, ἤμεσεν ἰώδεα, χολώδεα· ἐπεῤῥίγωσεν οὐ μετὰ πουλὺ, καὶ πάλιν ἄκρεα ψυχρά· ἐς δείλην, ἱδρὼς, ῥῖγος· ἤμεσε πολλά· νύκτα, ἐπιπόνως. Δωδεκάτῃ, ἤμεσε πολλὰ, μέλανα, δυσώδεα· λυγμὸς πουλύς· δίψος ἐπιπόνως. Τρισκαιδεκάτῃ, μέλανα, δυσώδεα, πουλλὰ ἤμεσε· ῥῖγος· περὶ δὲ μέσον ἡμέρης, ἄφωνος. Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, αἷμα διὰ ῥινῶν· ἀπέθανε.

non recaleſcebant, neq; dormivit, aliquantulùm deliravit, confeſtimque rurſus ad intelligentiam rediit. Octavo, circa meridiem recaluit, ſitivit, ſopore oppreſſa fuit, nauſeabunda. Bilioſa, pauca, nonnihil flava vomitione refudit, nox inquies, non dormivit, multùm confertas urinas reddidit, idque non ſentiens. Nono, remiſſa ſunt omnia, ſopore detenta eſt ad occaſum, ſuborto aliquantulùm rigore, pauca, bilioſa, vomuit. Decimo rigor, febrilis inſultus, neque quicquam quievit. Manè urinam multam, in quâ nulla ſubſidentia inerant, reddidit, extrema recaluerunt. Undecimo, vomuit virulenta, bilioſa, non ita multò poſt rigore correpta eſt, rurſuſque extrema frigeſcebant. Sub occaſum ſudor, rigor, vomuit multùm, noctem moleſtè tulit. Duodecimo, multa, nigra, fœtida vomuit, ſingultus multus adfuit, & ſitis moleſta. Decimo tertio, rigore correpta, nigra, graveolentia, multa vomitu effudit. Circa meridiem verò voce defecta eſt. Decimo quarto, ſanguis per nares effluxit;

ἀπέθανε. Ταύτῃ διὰ τέλεος, κοιλίη ὑγρή· φρικώδης. Ἡλικίη, περὶ ἔτεα ἑπτακαίδεκα.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Κατάστασις Λοιμώδης *.

13. Ἔτος νότιον, ἔπομβρον· ἄπνοια διὰ τέλεος· αὐχμῶν δὲ γενομένων, τοὺς ὑπόπροσθεν χρόνους ἐπ' ἐνιαυτὸν, ἐν νοτίοισι, περὶ Ἀρκτοῦρον, ὕδατα πολλά. Φθινόπωρον, σκιῶδες, ἐπινέφελον· ὑδάτων πλήθεα. Χειμὼν νότιος, ὑγρὸς, μαλακός. Μετὰ δὲ ἡλίου τροπὰς ὕστερον πολλῷ, πλησίον ἰσημερίης, ὀπισθοχειμῶνες· καὶ ἤδη

defuncta eſt. Huic per totum morbum alvus lubrica, & horroris ſenſus adfuit. Ætas erat annorum ferè ſeptendecim.

SECTIO SECUNDA.

Status Peſtilens.

13. Annus Auſtrinus, imbribus abundans, atque in totum à ventis tranquillus fuit. Quum autem paulò ſuperioribus anni temporibus, juſto majores ſiccitates viguiſſent, ſub Arcturum, ſpirantibus auſtris, multùm pluit. Autumnus obſcurus, nebuloſus, cum aquarum abundantiâ, hyems auſtrina, humida & levis. Longo verò poſt Solis converſionem intervallo, juxta æquinoctium, extremæ hyemis frigora adfuerunt, jamque ſub

* *Λοιμώδης* hîc non eſt propriè *peſtilens* & *contagioſus*, ſiquidem in his morbis ab *Hippocrate* deſcriptis nullum eſt *contagii* veſtigium: ſed ut *Galenus* innuit, aliud non eſt, quam Ἐπιδημία ὀλέθριος. Quicunque enim uno in loco morbus multos ſimul invaſerit, ſimulque hoc habeat ut multos perimat, *peſtis* fit. Com. 3. in 3. Epid. Sed ipſe Titulus *Galeno* paululùm ſuſpectus eſt.

ἤδη περὶ ἰσημερίην, βόρεια, χιονώδεα, οὐ πουλὺν χρόνον. Ἔαρ πάλιν νότιον, ἄπνοον· ὕδατα πολλὰ διὰ τέλεος μέχρι Κυνός. Θέρος, αἴθριον, θερμόν· πνίγεα μεγάλα. Ἐτησίαι τε σμικρὰ, διεσπασμένως ἔπνευσαν· πάλιν δὲ περὶ Ἀρκτοῦρον ἐν βορείοισιν ὕδατα πολλά. Γενομένου δὲ τοῦ ἔτεος ὅλου νοτίου, καὶ ὑγροῦ, καὶ μαλθακοῦ, κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα, διῆγον ὑγιηρῶς, πλὴν τῶν φθινωδέων, περὶ ὧν γεγράψεται.

14. Πρὸ δὲ τοῦ ἦρος ἅμα τοῖσι γενομένοισι ψύχεσιν, ἐρυσιπέλατα πολλὰ, τοῖσι καὶ μετὰ προφάσιος, τοῖσι δ' οὔ· κακοήθεα, πολλοὺς ἔκτειναν. Πολλοὶ φάρυγγας ἐπόνησαν· φωναὶ κακούμεναι· καῦσοι φρενιτικοί· στόματα ἀφθώδεα· αἰδοίοις φύματα· ὀφθαλμίαι· ἄνθρακες. Κοιλίαι ταραχώδεες· ἀπόσιτοι, διψώδεες· οἱ μὲν, οἱ δ' οὔ. Οὖρα ταραχώδεα, πουλλὰ, κακά. Κωματώδεες ἐπὶ πουλὺ, καὶ πάλιν ἄγρυπνοι·

ſub æquinoctium ipſum Aquilonares venti cum nivibus non ita diu ſpiravere. Ver rurſus auſtrinum, à flatibus quietum, aquæ multæ & continentes ad Canem uſque. Æſtas ſerena, calida, æſtus præfocantes magni. Anniverſarii venti (Eteſias vocant) pauci disjunctim ſpiravere. Sub Arcturum rurſus ſpirantibus Aquilonibus, aquæ multæ. Exiſtente igitur anno auſtrino, humido & leni, hyeme quidem ſalubriter agebant, præter tabidos, de quibus mox ſcribetur.

14. Ante ver autem unà cum frigoribus confecutis ignes ſacri plurimi, partim quidem aliquâ de cauſâ, partim quidem ſine eâ contingebant, atque hi maligni quidem multos ſuſtulerunt. Multi ex faucibus laborabant, voces vitiatæ erant, febres ardentes unà cum phrenitide, ſerpentia oris ulcera, pudendorum tubercula, lippitudines, carbunculi. Alvi perturbatæ, cibos averſabantur, & hi quidem partim ſiticuloſi, partim ſine ſiti erant. Urinæ turbulentæ, multæ, malæ reddebantur. Sopôre ut plurimùm detinebantur, rurſuſque pervigiles.

ἄγρυπνοι· ἀκρισίαι πουλλαί· δύσκριτα· ὕδρωπες· φθινώδεες πουλλοί. Τὰ μὲν ἐπιδημήσαντα νουσήματα, ταῦτα. Ἑκάστου δὲ τῶν ὑπογεγραμμένων εἰδέων, ἦσαν οἱ κάμνοντες, καὶ ἔθνησκον πολλοί· ξυνέπιπτε δὲ ἐφ᾽ ἑκάστοισι τουτέων ὧδε. Πολλοῖσι μὲν τὸ ἐρυσίπελας μετὰ προφάσιος ἐπὶ τοῖσι τυχοῦσι, καὶ πάνυ ἐπὶ σμικροῖσι τρωματίοισιν, ἐφ᾽ ὅλῳ τῷ σώματι· μάλιστα δὲ, τοῖσι περὶ ἑξήκοντα ἔτεα περὶ κεφαλὴν, εἰ καὶ σμικρὸν ἀμεληθείη. Πολλοῖσι δὲ καὶ ἐν θεραπείῃ ἐοῦσι, μεγάλαι φλεγμοναὶ ἐγίνοντο· καὶ τὸ ἐρυσίπελας, πολὺ, ταχὺ πάντοθεν ἐπενέμετο. Τοῖσι μὲν οὖν πλείστοισιν αὐτῶν ἀποστάσιες ἐς ἐμπυήματα συνέπιπτον· σαρκῶν, καὶ νεύρων, καὶ ὀστέων ἐκπτώσιες μεγάλαι. Ἦν δὲ καὶ τὸ ῥεῦμα τὸ ξυνιστάμενον οὐ πύῳ ἴκελον, ἀλλὰ σηπεδών τις ἄλλη, καὶ ῥεῦμα πουλὺ, καὶ ποικίλον. Οἷσι μὲν οὖν περὶ κεφαλὴν τουτέων τι ξυμπίπτοι γίνεσθαι, μαδίσιές τε ὅλης

τῆς

vigiles. Morborum ſolutiones prorſus nullæ partimque difficiles, aquæ inter cutem, tabidi multi. Atque hi quidem morbi populariter vulgabantur. Ex enumeratorum autem generum unoquoque laborabant multi & moriebantur plurimi, eorumque ſingulis hunc in modum accidit. Multis certè ignis ſacri occaſio ex contemnendis valdeque pårvis ulcuſculis toto corpore oblata eſt, præcipuè verò ſexagenariis circum caput, vel ſi quid paululum negligeretur. Nonnullis autem, etiam inter curationes ipſas, magnæ inflammationes contingebant, multuſq; ignis ſacer celeriter ubique populabatur. Horum igitur plurimis abſceſſus ad ſuppurationes vertebant, carniumque & oſſium ac nervorum ex decidentiâ mutilationes magnæ fiebant. Neque verò contracta fluxio puri erat affinis, ſed aliud quoddam putredinis & fluxionis multæ ac variæ genus. Quibus itaque circa caput hujuſmodi aliquid contigit, totius capitis & menti

glabra-

τῆς κεφαλῆς ἐγίνοντο, καὶ τοῦ γενείου· καὶ ὀστέων ψιλώματα, καὶ ἐκπτώσιες, καὶ πολλὰ ῥεύματα. Εν πυρετοῖσί τε ταῦτα, καὶ ἄνευ πυρετῶν· ἦν δὲ ταῦτα φοβερώτερα, ἢ κακίω. Οἷσι γὰρ ἐς ἐμπύημα ὁ τῶν τοιούτων ἀφίκοιτο πεπασμὸς, οἱ πλεῖστοι τούτων ἐσώζοντο· οἷσι δὲ ἡ μὲν φλεγμονὴ, καὶ τὸ ἐρυσίπελας ἀπέλθοι, τοιαύτην δὲ ἀπόστασιν μηδεμίαν ποιήσαιτο, τούτων ἀπώλλυντο πουλλοί. Ομοίως δὲ καὶ ὅποι ἄλλη τοῦ σώματος πλανηθῇ, ξυνέπιπτε ταῦτα. Πολλοῖσι μὲν γὰρ βραχίων, καὶ πῆχυς ὅλος περιεῤῥύη· οἷσι δ' ἐπὶ τὰ πλευρὰ ταῦτα ἐκακοῦτο, ἢ τῶν ἔμπροσθέν τι, ἢ τῶν ὄπισθεν· οἷσι δὲ ὅλος ὁ μηρὸς, ἢ τὰ περὶ κνήμην ἐψιλοῦτο, καὶ πούς ὅλος. Ην δὲ πάντων χαλεπώτατον τῶν τοιούτων, ὅτε περὶ ἥβην, καὶ αἰδοῖα γένοιτο. Καὶ τὰ μὲν περὶ ἕλκεα, καὶ μετὰ προφάσιος τοιαῦτα. Πολλοῖσι δὲ ἐν πυρετοῖσι, καὶ πρὸ πυρετοῦ, καὶ ἐπὶ πυρετοῖσι ξυνέπιπτεν. Ην

δὲ

glabrationes, oſſiumque denudationes & prolapſus acciderant, multæque fluxiones fiebant, iſtaque partim in febribus, partim ſine his aderant. Atque hæc terrorem potiùs quàm periculum denuntiabant. Quibus namque talium maturatione res ad ſuppurationem devenit, eorum plerique ſuperſtites evadebant. At verò quos inflammatio quidem ſacerque ignis reliquerat, nullumque hujuſmodi abſceſſum creaverat, ii frequentes periere. Similiter quoque & quàcunque corporis parte oberrârunt, iſta contigerunt. Multis ſiquidem brachium ac cubitus totus defluebat. Nonnullis verò iſta latera malè vexabant, aut anteriorum aut poſteriorum aliquid. Eſt ubi etiam femur integrum, aut tibia, aut pes totus denudabantur. Horum autem omnium graviſſimè urgebant quæ circum pubem pudendaque contingebant. Atque ea quidem fuit eorum, quæ cum ulcere aut occaſione aliquâ externâ contigerunt, conditio. Multis autem unà cum febribus ipſis, aut ante febrem, atq; etiam poſt febres

ipſas

δὲ καὶ τούτων ὅσα μὲν ἀπόστασιν ποιήσαιτο διὰ τοῦ ἐκπυήματος, ἢ κατὰ κοιλίην ταραχή τις ἐπίκαιρος, ἢ χρηστῶν οὔρων διάδοσις γένοιτο, διὰ τούτων λελύσθαι· οἷσι δὲ μηδὲν τούτων ξυμπίπτοι, ἀσήμως δὲ ἀφανιζομένων, θανατώδεα γίνεσθαι. Πολὺ μὲν οὖν τοῖσι πλείστοισι ξυνέπιπτε τὰ περὶ τὸ ἐρυσίπελας, τοῦ ἦρος· παρείπετο δὲ καὶ διὰ τοῦ θέρεος, καὶ ὑπὸ φθινόπωρον. Πολλὴ δὲ ταραχή τισι, καὶ τὰ περὶ τὴν φάρυγγα φύματα, καὶ φλεγμοναὶ γλώσσης, καὶ τὰ παρ᾽ ὀδόντας ἀποστήματα. Φωναί τε πολλοῖσιν ἐπεσήμαινον, κακούμεναι, καὶ κατίλλουσαι*· πρῶτον μὲν φθινώδεσιν ἀρχομένοισιν, ἀτὰρ καὶ τοῖσι καυσώδεσι, καὶ τοῖσι φρενιτικοῖσιν.

15. Ἤρξαντο μὲν οὖν οἱ καῦσοι, πρὸ τοῦ ἦρος, καὶ τὰ φρενιτικὰ, μετὰ τὰ γενόμενα ψύχεα· καὶ πλεῖστοι τηνικαῦτα διενόσησαν· ὀξέα δὲ τούτοισι καὶ θανατώδεα,

ipſas inciderunt. Illud verò ipſis inerat, ut quæcunque per ſuppurationem abſcederent, ſi vel inſignis aliqua alvi perturbatio, aut probarum urinarum tranſmiſſio extitiſſet, per ea ipſa ſolutio procederet: ſin quibuſdam nihil horum contigiſſet, temereque & ſine ullâ ſolutionis ſignificatione evaneſcerent, ea mortem inferebant. Longè igitur plurimos ſacer ignis verè appetivit, qui & per æſtatem & ſub autumnum conſequebatur. Magna verò perturbatio quibuſdam inerat, & ad fauces tubercula, linguæque inflammationes, & quæ ſecundùm dentes abſcederent. Multiſque vocis vitiatæ & præpeditæ facta eſt ſignificatio, potiſſimè quidem his qui tabeſcere cœpiſſent, atque etiam febre ardente detentis & phreneticis.

15. Cœperunt itaque febres ardentes & phrenitides ante ver, poſt ea quæ præceſſerunt frigora, plurimique tunc diu ægrotarunt gravibuſque & lethalibus caſibus confli-

* Alii legunt κατατίλλουσαι, aut κατιλλαίνουσαι, alii κατειλοῦσαι. Vide Foëſium.

νατώδεα, ξυνέπιπτεν. Ἦν δὲ ἡ κατάστασις τῶν γινομένων καύσων, ὧδε· ἀρχόμενοι κωματώδεες, ἀσώδεες, φρικώδεες· πυρετὸς ὀξύς· οὐ διψώδεες λίην, οὐ παράληροι· ἀπὸ ῥινῶν ἔσταξε μικρά. Οἱ παροξυσμοὶ τοῖσι πλείστοισιν, ἐν ἀρτίῃσι. Περὶ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς, λήθη, καὶ ἄφεσις, καὶ ἀφωνίη· ἄκρεά τε τούτοισιν, αἰεὶ μὲν ψυχρότερα ποδῶν καὶ χειρῶν, πολὺ δὲ περὶ τοὺς παροξυσμοὺς μάλιστα· πάλιν τε βραδέως, καὶ οὐ καλῶς ἀνεθερμαίνοντο· καὶ πάλιν κατενόουν, καὶ διελέγοντο. Κατεῖχε δὲ ἢ τὸ κῶμα ξυνεχὲς, οὐχ ὑπνῶδες· ἢ μετὰ πόνων ἄγρυπνοι. Κοιλίαι ταραχώδεες τοῖσι πλείστοισι τούτων, διαχωρήμασιν ὠμοῖσι, λεπτοῖσι, πολλοῖσιν· οὖρα πολλὰ; λεπτὰ, κρίσιμον, οὐδὲ χρηστὸν οὐδὲν ἔχοντα. Οὐδὲ ἄλλο κρίσιμον οὐδὲν τοῖσιν οὕτως ἔχουσιν ἐγένετο, οὔτε γὰρ ἡμορραγεῖ καλῶς, οὔτέ τις ἄλλη τῶν εἰθισμένων ἀπόστασις ἐγίνετο κρίσιμος· ἔθνησκόν

τε

conflictati ſunt. Erat autem febrium ardentium quæ obvenerant conſtitutio hujuſmodi. Per initia ſopore detinebantur cum ſtomachi faſtidio & horroris ſenſu, febris acuta, neque magnopere ſitiebant aut delirabant. Ex naribus paucus ſtillavit ſanguis. Plurimos acceſſiones diebus paribus invadebant. Atque ſub ipſas acceſſiones oblivio, membrorum exolutio & vocis defectio contingebant. His quidem pedes ſummi & manus frigidiores evadebant, multóque maximè circa acceſſiones; deinde verò lentè nec probè recaleſcebant, rurſuſque ad intelligentiam redibant & loquebantur. Eos autem aut perpetuus ſopor non ſomnolentus detinebat, aut vigiliæ cum laboribus. Horum pleriſque alvus retrimentis crudis, tenuibus, multis turbabatur. Urinæ multæ, tenues, neque judicatorii neque boni quicquam habebant. Neque aliud quicquam in ita affectis decernebat, neque enim ritè ſanguis è naribus profluebat, neque aliud quicquam eorum, quæ abſcedere nata ſunt, judicatione tentabatur,

morie-

τε ἕκαστος, ὡς τύχοι πεπλανημένως τὰ πολλὰ, περὶ τὰς κρίσιας. Εκ πολλοῦ δέ τινες ἄφωνοι, ἱδρῶντες πολλοί. Τοῖσι μὲν ὀλεθρίως ἔχουσι, ξυνέπιπτε ταῦτα. Παραπλήσια δὲ καὶ τοῖσι φρενιτικοῖσιν· ἄδιψοι δὲ πάνυ οὗτοι ἦσαν· οὐδ᾽ ἐξεμάνη τῶν φρενιτικῶν οὐδεὶς, ὥσπερ ἐπ᾽ ἄλλοισιν· ἀλλ᾽ ἄλλῃ τινὶ καταφορῇ κακῇ νωθρῇ, βαρέως ἀπώλλυντο.

16. Ησαν δὲ καὶ ἄλλοι πυρετοὶ, περὶ ὧν γεγράψεται. Στόματα πολλοῖσιν ἀφθώδεα, ἑλκώδεα· ῥεύματα περὶ τὰ αἰδοῖα πολλά· ἑλκώματα, φύματα, ἔξωθεν, ἔσωθεν· τὰ περὶ βουβῶνας· ὀφθαλμίαι ὑγραὶ, μακροχρόνιαι, μετὰ πόνων· ἐπιφύσιες βλεφάρων ἔξωθεν, ἔσωθεν, πολλῶν φθείροντες τὰς ὄψιας, ἃς Σῦκα ἐπονομάζουσιν. Εφύετο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑλκέων πολλὰ, καὶ αἰδοίοισιν· ἄνθρακες πολλοὶ κατὰ θέρος, καὶ ἄλλα, ἃ σὴψ καλέεται, ἐκθύματα μεγάλα· ἕρπητες πολλοῖσι μεγάλοι. Τὰ δὲ κατὰ κοιλίην

moriebaturque unuſquiſque, utì ſors ferebat, vago & incerto ordine, plerunque circa judicationes, quidam verò longiùs producti cum vocis defectione, nonnulli etiam cum ſudoribus. Quæ quidem his, qui perniciosè haberent, contingebant. Quin & ſimilia phreneticis fiebant. Atque hi omnino ſine ſiti erant. Neque phreneticorum quiſpiam vehementer inſanivit, ſicut in cæteris uſqvenire ſolet, ſed ex malâ aliâ quâdam & languidâ in ſomnum degravatione graviter peribant.

16. Aliæ inſuper etiam febres viguerunt, de quibus mox ſcribetur. Multis os ſerpentibus ulceribus affectum ulceroſumve fuit, fluxiones ad pudenda multæ, exulcerationes, tubercula intus & extrà circum inguina. Lippitudines humentes, longæ, diuturnæ, non ſine doloribus, palpebris foris & intus adnaſcebantur quædam, quæ multorum aciem perderent, Ficos nominant. Enaſcebantur verò cùm aliis in ulceribus multa, tum in pudendis. Carbunculi æſtate multi, atque alia quæ putredinis nomine donantur, puſtulæ magnæ. Serpentia ulcera pleriſque

κοιλίην πολλοῖσι πολλὰ, καὶ βλαβερὰ συνέβαινε. Πρῶτον μὲν τεινεσμοὶ πολλοῖσιν ἐπιπόνως· πλείστοισι δὲ παιδίοισι, καὶ πᾶσιν, ὅσοι πρὸ ἥβης· καὶ ἀπώλλυντο τὰ πλεῖστα τούτων. Λειεντεριακοὶ πολλοὶ, δυσεντεριακοί· οὐ δ' οὗτοι λίην ἐπιπόνως· τὰ δὲ χολώδεα, καὶ λιπαρὰ, καὶ λεπτὰ, καὶ ὑδατώδεα. Πολλοῖσι μὲν αὐτὸ τὸ νόσημα ἐς τοῦτο κατέσκηψεν, ἄνευ τε πυρετῶν, καὶ ἐν πυρετοῖσι. Μετὰ πόνων στρόφοι, καὶ ἀνειλήσιες κακοήθεες· τῶν πολλῶν ἐνόντων τε καὶ ἐπιχόντων διέξοδοι· τά τε διεξιόντα, πόνους οὐ λύοντα. Τοῖσι δὲ προσφερομένοισι δυσκόλως ὑπακούοντα· καὶ γὰρ αἱ καθάρσιες τοὺς πλείστους προσέβλαπτον. Τῶν δὲ οὕτως ἐχόντων, πολλοὶ μὲν ὀξέως ἀπώλλυντο· πολλοῖσι δὲ καὶ μακρότερα διῆγεν. Ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, πάντες καὶ οἱ τὰ μακρὰ νοσέοντες καὶ οἱ τὰ ὀξέα, ἐκ τῶν κατὰ κοιλίην ἀπέθνησκον μάλιστα· πάντας γὰρ, κοιλίη συναπήνεγκεν. Απόσιτοι

que magna. Quantum autem ad alvum ſpectabat, pleriſque circa eam multa & noxia evenere. Primùm quidem crebræ & inanes egerendi voluntates multis moleſtæ, imprimis verò pueris atque iis omnibus qui pubertatem nondum attigerant, eorumque plurimi peribant. Multi inteſtinorum lævitate vexabantur, quidam difficultate inteſtinorum, neque hi admodum moleſtè. Alvus autem biliosa, & pinguia, & tenuia, & liquida demittebat, ac multis quidem eo morbus ipſe decubuit, tum circa febres, tum in febribus. Tormina cum doloribus aderant, itemque convolutiones malignæ. Multis in corpore exiſtentibus ac ſuppreſſis exitus. At neque exeuntia dolores tollebant. Atque ad ea quæ adhibebantur non facilè habebant. Purgationes nempe plurimos magis offendebant. Eorum verò qui ita habebant plerique quidem ſubitò moriebantur, multi etiam diutiùs perdurabant. Atque ut ſemel abſolvam, tum qui diuturnis, tum qui acutis tentabantur morbis, ex ventris vitio omnes ferè periere. Omnes namque venter pariter ſuſtulit. Omnes autem

in

σιτοι δὲ πάντες μὲν ἐγένοντο καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖσι προγεγραμμένοισιν, οἷς ἐγὼ οὐδεπώποτε ἐνέτυχον· πολλοὶ δὲ μάλιστα αὐτοί, καὶ οἱ ἐκ τουτέων· καὶ ἐκ τῶν ἄλλων δὲ, οἱ καὶ ὀλεθρίως ἔχοιεν. Διψώδεες, οἱ μὲν, οἱ δὲ οὔ· τῶν ἐν πυρετοῖσι καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν, οὐδεὶς ἀκαίρως, ἀλλ᾽ ἦν κατὰ τὸν ποτὸν διαιτᾶν, ὡς ἤθελες. Οὖρα δὲ πολλὰ μὲν, τὰ διεξιόντα ἦν, οὐκ ἐκ τῶν προσφερομένων ποτῶν, ἀλλὰ πολλὸν ὑπερβάλλοντα. Πολλὴ δέ τις καὶ τῶν οὔρων κακότης ἦν τῶν ἀπιόντων· οὔτε γὰρ πάχος, οὔτε πεπασμοὺς, οὔτε καθάρσιας χρηστὰς εἶχεν. Ἐπὶ πολλοῖσι γὰρ αἱ κατὰ κύστιν καθάρσιες χρησταὶ γινόμεναι. ἀγαθόν· ἐσήμαινον δὲ τοῖσι πλείστοισι, σύντηξιν, καὶ ταραχὴν, καὶ πόνους, καὶ χρόνους, καὶ ἀκρισίας. Κωματώδεες δὲ μάλιστα οἱ φρενιτικοὶ, καὶ οἱ καυσώδεες ἦσαν· ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι νουσήμασι πᾶσι τοῖσι μεγίστοισιν, ὅτι μετὰ πυρετοῦ γίνοιτο. Διὰ παντὸς δὲ τοῖσι πλείστοισιν,

in quos ſanè incidi, ob præſcriptos omnes morbos quibus vexabantur, cibos equidem averſabantur. Plerique verò præcipuéque hi ipſi, & qui eodem modo affecti erant, ſed & ex aliis qui etiam perniciosè haberent. Siticuloſi partim quidem erant, partim verò ſiti vacui. Ex his quos febris aliaque vexabant, nullus intempeſtivè potum ſumpſit, ſed quoad potionem, licebat eam inſtituere vivendi rationem quam velles. Urinæ autem copioſæ prodibant, neque potioni ingeſtæ reſpondebant, verùm plurimùm ſuperabant, multùmque etiam vitioſæ erant urinæ redditæ. Nam neque craſſitudinem, neque concoctionem habebant, neque probè expurgabantur. In multis namque probæ per veſicam expurgationes bono ſunt. Plurimis verò colliquationem perturbationemque, & dolores, & moram, & judicationis ceſſationem portendebant. Sopore autem detinebantur, imprimis quidem phrenetici& qui febre ardente laborabant, quinetiam cæteris in omnibus maximis morbis, quòd cum febre contingerent. Omnino

πλείστοισιν, ἢ βάρυ κῶμα παρείπετο, ἢ μικροὺς καὶ λεπτοὺς ὕπνους κοιμᾶσθαι.

17. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πυρετῶν ἐπεδήμησεν εἴδεα, τριταίων, τεταρταίων, νυκτερινῶν, ξυνεχέων, μακρῶν, πεπλανημένων, ἀσωδέων, ἀκαταστάτων· ἅπαντες δὲ οὗτοι, μετὰ πολλῆς ἐγίνοντο ταραχῆς. Κοιλίαι τε γὰρ τοῖσι πλείστοισι ταραχώδεες· φρικώδεες· ἱδρῶτες οὐ κρίσιμοι· καὶ τὰ τῶν οὔρων, ὡς ὑπογέγραπται. Μακρὰ δὲ τοῖσι πλείστοισι τουτέων· οὐδὲ γὰρ αἱ γινόμεναι τουτέοισιν ἀποστάσιες ἔκρινον, ὥσπερ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι. Δύσκριτα μὲν πᾶσι πάντα ἐγίνετο, καὶ ἀκρισίαι, καὶ χρόνια· πολὺ δὲ μάλιστα τούτοισιν. Ἔκρινε δὲ τουτέων ὀλίγοισι, περὶ ὀγδοήκοντα· τοῖσι δὲ πλείστοισιν, ὡς ἔτυχεν, ἐξέλιπεν. Ἔθνησκον δὲ τουτέων ὀλίγοι ὑπὸ ὕδρωπος, ὀρθοστάδην. Πολλοῖσι δὲ καὶ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι νουσήμασιν, οἰδήματα παρώχλει· πολὺ δὲ μάλιστα τοῖσι φθινώδεσι.

18. Mέ-

Omnino verò pleroſque aut gravis ſopor comitabatur, aut tenues & parvi ſomni.

17. Multa alia præterea paſſim vulgata ſunt febrium genera, tertianæ, quaternæ, nocturnæ, aſſiduæ, diuturnæ, incertæ & vagæ, implacidæ, inconſtantes. Atque hæ omnes non ſine multâ perturbatione contingebant. Pleriſq; etenim alvus cum horroris ſenſu turbabatur, ſudores nihil decernebant, urinæque, quales ſuprà deſcripſimus. Eorum verò pleriſque hæc erant diuturna; Neque enim decernebant quæ iis ipſis abſcedebant, quod cæteris uſu venire ſolet. Omnino quidem omnibus difficiles erant judicationes, aut nullæ, aut diuturnæ, his verò quàm maximè. Atque horum pauci circa octogeſimum diem judicatione abſolvebantur, magnâ autem ex parte iis temerè defecerunt. Horum etiam pauci ex aquâ inter cutem, moriebantur erecti & ſtantes. Pleroſque verò etiam præter alios morbos tumores agitabant, ac præ cæteris tabidos.

4 18. Maximè

σιτοι δὲ πάντες μὲν ἐγίνοντο καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖσι προγεγραμμένοισιν, οἷς ἐγὼ οὐδεπώποτε ἐνέτυχον· πολλοὶ δὲ μάλιστα αὐτοὶ, καὶ οἱ ἐκ τοιούτων· καὶ ἐκ τῶν ἄλλων δὲ, οἱ καὶ ὀλεθρίως ἔχοιεν. Διψώδεες, οἱ μὲν, οἱ δὲ οὔ· τῶν ἐν πυρετοῖσι καὶ τοῖσιν ἄλλοισιν, οὐδεὶς ἀκαίρως, ἀλλ' ἦν κατὰ ποτὸν διαιτᾶν, ὡς ἤθελες. Οὖρα δὲ πολλὰ μὲν, τὰ διεξιόντα ἦν, οὐκ ἐκ τῶν προσφερομένων ποτῶν, ἀλλὰ πολλὸν ὑπερβάλλοντα. Πολλὴ δέ τις καὶ τῶν οὔρων κακότης ἦν τῶν ἀπιόντων· οὔτε γὰρ πάχος, οὔτε πεπασμοὺς, οὔτε καθάρσιας χρηστὰς εἶχεν. Ἐπὶ πολλοῖσι γὰρ αἱ κατὰ κύστιν καθάρσιες χρησταὶ γινόμεναι. ἀγαθόν· ἐσήμαινον δὲ τοῖσι πλείστοισι, σύντηξιν, καὶ ταραχὴν, καὶ πόνους, καὶ χρόνους, καὶ ἀκρισίας. Κωματώδεες δὲ μάλιστα οἱ φρενιτικοὶ, καὶ οἱ καυσώδεες ἦσαν· ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι νουσήμασι πᾶσι τοῖσι μεγίστοισιν, ὅτι μετὰ πυρετοῦ γίνοιτο. Διὰ παντὸς δὲ τοῖσι πλείστοισιν,

in quos ſanè incidi, ob præſcriptos omnes morbos quibus vexabantur, cibos equidem averſabantur. Plerique verò præcipuéque hi ipſi, & qui eodem modo affecti erant, ſed & ex aliis qui etiam perniciosè haberent. Siticuloſi partim quidem erant, partim verò ſiti vacui. Ex his quos febris aliaque vexabant, nullus intempeſtivè potum ſumpſit, ſed quoad potionem, licebat eam inſtituere vivendi rationem quam velles. Urinæ autem copioſæ prodibant, neque potioni ingeſtæ reſpondebant, verùm plurimùm ſuperabant, multùmque etiam vitioſæ erant urinæ redditæ. Nam neque craſſitudinem, neque concoctionem habebant, neque probè expurgabantur. In multis namque probæ per veſicam expurgationes bono ſunt. Plurimis verò colliquationem perturbationemque, & dolores, & moram, & judicationis ceſſationem portendebant. Sopore autem detinebantur, imprimis quidem phrenetici & qui febre ardente laborabant, quinetiam cæteris in omnibus maximis morbis, quòd cum febre contingerent. Omnino

πλείστοισιν, ἢ βαρὺ κῶμα παρείπετο, ἢ μικροὺς καὶ λεπτοὺς ὕπνους κοιμᾶσθαι.

17. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πυρετῶν ἐπεδήμησεν εἴδεα, τριταίων, τεταρταίων, νυκτερινῶν, ξυνεχέων, μακρῶν, πεπλανημένων, ἀσωδέων, ἀκαταστάτων· ἅπαντες δὲ οὗτοι, μετὰ πολλῆς ἐγίνοντο ταραχῆς. Κοιλίαι τε γὰρ τοῖσι πλείστοισι ταραχώδεες· φρικώδεες· ἱδρῶτες οὐ κρίσιμοι· καὶ τὰ τῶν οὔρων, ὡς ὑπογέγραπται. Μακρὰ δὲ τοῖσι πλείστοισι τούτων· οὐδὲ γὰρ αἱ γινόμεναι τούτοισιν ἀποστάσιες ἔκρινον, ὥσπερ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι. Δύσκριτα μὲν πᾶσι πάντα ἐγίνετο, καὶ ἀκρισίαι, καὶ χρόνια· πολὺ δὲ μάλιστα τούτοισιν. Εκρινε δὲ τούτων ὀλίγοισι, περὶ ὀγδοήκοντα· τοῖσι δὲ πλείστοισιν, ὡς ἔτυχεν, ἐξέλιπεν. Εθνησκον δὲ τούτων ὀλίγοι ὑπὸ ὕδρωπος, ὀρθοστάδην. Πολλοῖσι δὲ καὶ ἐπὶ τοῖσιν ἄλλοισι νουσήμασιν, οἰδήματα παρώχλει· πολὺ δὲ μάλιστα τοῖσι φθινώδεσι.

18. Μέ-

Omnino vèrò pleroſque aut gravis ſopor comitabatur, aut tenues & parvi ſomni.

17. Multa alia præterea paſſim vulgata ſunt febrium genera, tertianæ, quaternæ, nocturnæ, aſſiduæ, diuturnæ, incertæ & vagæ, implacidæ, inconſtantes. Atque hæ omnes non ſine multâ perturbatione contingebant. Pleriſq; etenim alvus cum horroris ſenſu turbabatur, ſudores nihil decernebant, urinæque, quales ſuprà deſcripſimus. Eorum verò pleriſque hæc erant diuturna. Neque enim decernebant quæ iis ipſis abſcedebant, quod cæteris uſu venire ſolet. Omnino quidem omnibus difficiles erant judicationes, aut nullæ, aut diuturnæ, his verò quàm maximè. Atque horum pauci circa octogeſimum diem judicatione abſolvebantur, magnâ autem ex parte iis temerè defecerunt. Horum etiam pauci ex aquâ inter cutem, moriebantur erecti & ſtantes. Pleroſque verò etiam præter alios morbos tumores agitabant, ac præ cæteris tabidos.

18. Maximè

18. Μέγιστον δὲ καὶ χαλεπώτατον, καὶ πλείστους ἔκτεινε τὸ φθινῶδες· πολλοὶ γάρ τινες ἀρξάμενοι κατὰ χειμῶνα, πολλοὶ μὲν κατεκλίθησαν· οἱ δὲ αὐτέων ὀρθοστάδην ὑπέφερον. Τὸ πρωῒ δὲ τοῦ ἦρος ἔθνησκον οἱ πλεῖστοι τῶν κατακλιθέντων· τῶν δὲ ἄλλων, ἐξέλιπον μὲν αἱ βῆχες οὐδενὶ, ὑφίεσαν δὲ κατὰ θέρος· ὑπὸ δὲ τὸ φθινόπωρον, κατεκλίθησαν πάντες, καὶ πολλοὶ ἔθνησκον· μακρὰ δὲ τούτων οἱ πλεῖστοι διενόσεον. Ἤρξατο μὲν οὖν τοῖσι πλείστοισι τούτων ἐξαίφνης ἐκ τούτων, κακοῦσθαι· φρικώδεες πυκνά· πολλάκις πυρετοὶ ξυνεχέες, ὀξέες· ἱδρῶτές τε ἄκαιροι· πολλοὶ ψυχροὶ διὰ τέλεος, πολλὴ ψύξις· καὶ μόλις πάλιν ἀναθερμαινόμενοι. Κοιλίαι ποικίλως ἐφεστάμεναι, καὶ πάλιν ταχὺ καθυγραινόμεναι· καὶ τῶν περὶ πλεύμονα πάντων διάδοσις κάτω. Πλῆθος οὔρων, οὐ χρηστῶν· ξυντήξιες κακαί· αἱ δὲ βῆχες ἐνῆσαν μὲν διὰ τέλεος πολλαὶ, καὶ πολλὰ ἀνάγουσαι πέπονα, καὶ ὑγρά· μετὰ πόνων δὲ οὐ λίην.

Ἀλλ'

18. Maximè autem & graviſſimè afflixit tabes, plurimoſque interemit. Nempe cùm multis ad hyemem cœpiſſet, hi magnâ ex parte decubuerunt, partim verò erecti & ſtantes pertulerunt. Ineunte autem vere eorum qui decubuerant plerique perierunt, reliquorum verò nullum tuſſes reliquerunt, verùm æſtate remiſerunt. At ſub Autumnum omnes decubuerunt, multique interierunt, eorum verò plerique diu traxerunt. Horum itaque plurimi, ex his derepente peſſimè affligi cœperunt, crebri erant horrores, plerumque febres aſſiduæ, acutæ, ſudores etiam intempeſtivi, multi, continenter frigidi, refrigeratio multa, vixque recaleſcebant. Alvi variis modis ſubſiſtentes, rurſuſque illico lubricæ, atque eorum quæ pulmones offendebant per inferna tranſmiſſio. Urinarum illaudatarum abundantia, corporis extenuationes malæ. Tuſſes autem omninò quidem multæ aderant, multaque cocta & liquida educebant, neque verò

admodum

Ἀλλ' εἰ καὶ ὑπεπόνεον, πάνυ πρηέως πᾶσιν ἡ κάθαρσις ἡ ἀπὸ πλεύμονος ἐγίνετο· φάρυγγες οὐ λίην δακνώδεες, οὐδὲ ἁλμυρίδες οὐδὲν ἠνώχλεον· τὰ μέντοι γλίσχρα, καὶ λευκὰ, καὶ ὑγρὰ, καὶ ἀφρώδεα πολλὰ ἀπὸ κεφαλῆς κατῄει. Πολὺ δὲ μέγιστον κακὸν παρείπετο καὶ τούτοισι καὶ τοῖσιν ἄλλοισι τὰ περὶ τὴν ἀποσιτίην, καθάπερ ὑπογέγραπται· οὐδὲ γὰρ ποτῶν μετὰ τροφῆς ἡδέως εἶχον, ἀλλὰ πάνυ διῆγον ἀδίψως. Βάρος σώματος· κωματώδεες· τοῖσι πλείστοισιν αὐτέων οἴδημα, καὶ ἐς ὕδρωπα περιΐσταντο· φρικώδεες, παράληροι περὶ θάνατον.

19. Εἶδος δὲ τῶν φθινωδέων ἦν, τὸ λεῖον, τὸ ὑπόλευκον, τὸ φακῶδες, τὸ ὑπέρυθρον, τὸ χαροπὸν, λευκοφλεγματίαι, πτερυγώδεες, καὶ γυναῖκες οὕτω· τὸ μελαγχολικόν τε, καὶ ὕφαιμον. Οἱ καῦσοι;

admodum laborioſè. Quod ſi etiam quadantenus laborarent, rurſus tamen valde placidè & mititer omnis ex pulmone purgatio procedebat, fauces non admodum mordebantur, neque ſalſugines quicquam infeſtabant. Viſcida nihilominùs & alba, liquidaq; & ſpumoſa multa ex capite deſcendebant. Longè verò maximum malum tum hos tum etiam cæteros comitabatur, ciborum faſtidium, utì paulò antè ſcriptum eſt. Nam neque ad potionem, neque ad cibum alacriter habebant, ſed valde ſiti vacui degebant. Corporis gravitas inerat, & ſopore detinebantur. Ac ferè omnes tumoribus corripiebantur, & in aquam inter cutem evadebant. Horrore concutiebantur, & ſub mortem delirabant.

19. Erat autem tabidorum ſpecies ex iis qui glabri erant; ſubalbidi, lentis colorem referentes, ſubrubri, cæſiis oculis, pituita albâ redundantes, & quibus ſcoptula operta alarum inſtar à tergo extabant atque prominebant, mulierеſque eodem modo ſe habebant. Itidem & qui ad atram bilem generandam eſſent idonei, & ſubſanguinei.

σοι, καὶ τὰ φρενιτικὰ, καὶ τὰ δυσεντεριώδεα τούτων ἥπτετο· τεινεσμοὶ νέοισι· φλεγματώδεσιν αἱ μακραὶ διάῤῥοιαι· καὶ τὰ δριμέα διαχωρήματα, καὶ λιπαρὰ πικροχόλοισιν.

20. Ἠν δε πᾶσι τοῖσιν ὑπογεγραμμένοισι, χαλεπώτατον μὲν, τὸ ἔαρ, καὶ πλείστους ἀπέκτεινε· τὸ δὲ θέρος ῥήϊστον, καὶ ἐλάχιστοι ἀπώλλυντο· τοῦ δὲ φθινοπώρου, καὶ ὑπὸ Πληϊάδα πάλιν ἔθνησκον οἱ πολλοὶ τεταρταῖοι. Δοκέοι δέ μοι προσωφελῆσαι κατὰ λόγον τὸ γενόμενον θέρος· τὰς γὰρ θερινὰς νούσους χειμὼν ἐπιγενόμενος λύει, καὶ τὰς χειμερινὰς θέρος ἐπιγενόμενον μεθίστησι. Καίτοι αὐτό γε ἐπὶ ἑωυτοῦ τὸ γενόμενον θέρος, οὐκ εὐσταθὲς ἐγένετο, ἀλλ' ἐξαίφνης θερμὸν, καὶ νότιον. καὶ ἄπνοον· ἀλλ' ὅμως πρὸς τὴν ἄλλην κατάστασιν μεταλλάξαν, ὠφέλησε.

21. Μέγα δὲ μέρος ἡγεῦμαι τῆς τέχνης εἶναι τὸ δύνασθαι σκοπεῖν, καὶ περὶ τῶν γεγραμμένων ὀρθῶς· ὁ γὰρ

Atque hos febres ardentes & phrenitides, & inteſtinorum difficultates tentabant. Juvenes crebræ & inanes egerendi cupiditates, pituitoſos longa alvi profluvia, acria & pinguia ventris recrementa bilioſos vexabant.

20. Omnibus autem quos paulò ſuprà deſcripſimus, ver quidem erat moleſtiſſimum plurimoſque ſuſtulit. Æſtas verò placidiſſima, miniméque multi perierunt. Per autumnum rurſus & ſub Vergiliàs, multi interierunt quartanâ febre detenti. Mihi porrò videtur æſtas illa meritò multùm profuiſſe. Æſtivos namque morbos ſuccedens bruma ſolvit, & brumales adveniens æſtas dimovit. Quamquam quæ tunc fuit æſtas ex ſeſe non ſatìs ſuæ naturæ conſtabat, verùm derepente calida, auſtrina, & à ventis ſilens fuit, nihilominus tamen ad aliam temporis conditionem mutata profuit.

20. Per verò magni in arte æſtimo poſſe de iis, quæ ſcripſimus, cogitationem rectè ſuſcipere. Eorum namque

ὁ γὰρ γνοὺς, καὶ χρεόμενος τούτοις, οὐκ ἄν μοι δοκέῃ μέγα σφάλλεσθαι ἐν τῇ τέχνῃ. Δεῖ δὲ καταμανθάνειν ἀκριβῶς τὴν κατάστασιν τῶν ὡρέων ἑκάστην, καὶ τὸ νόσημα· ἀγαθὸν ὅ,τι κοινὸν ἐν τῇ καταστάσει, ἢ ἐν τῇ νούσῳ· κακὸν ὅ,τι κοινὸν ἐν τῇ καταστάσει, ἢ ἐν τῇ νούσῳ· μακρὸν ὅ,τι νόσημα, καὶ θανάσιμον· μακρὸν ὅ,τι, καὶ περιεστηκός· ὀξὺ, ὅ,τι θανάσιμον· ὀξὺ, ὅ,τι περιεστηκός· τάξιν τῶν κρισίμων· ἐκ τούτων σκοπεῖσθαι, καὶ προλέγειν ἐκ τούτων εὐπορεῖ). Εἰδότι περὶ τούτων ἐστὶν εἰδέναι, οὓς, καὶ ὅτε, καὶ ὡς δεῖ διαιτᾷν.

EKKAI-

que uſum qui calluerit, is mihi non magnopere videtur in atte aberrare poſſe. Exactè autem tenere oportet propriam cujuſque temporum anni conditionem, & ſtatum, morbumque ipſum, & quidnam boni commune ſit conſtitutioni cum morbo, quidnam & mali conſtitutio, aut morbus inter ſe commune habeant. Et quiſnam morbus diuturnus ſit & exitium afferat, aut quiſnam diuturnus & ex quo ægri evadant: Et quiſnam præceps & exitialis, aut quiſnam præceps & ſalutaris. Atque ex his ipſis tum judicatoriorum dierum ſeries obſervanda eſt, tum etiam prædicendi facultas ſuppetit. Ac in his exercitato proclive eſt inſtituendæ victûs rationis tempus & modum cognoſcere, & quibuſnam ea præſcribenda ſit.

ΕΚΚΑΙΔΕΚΑ ΑΡΡΩΣΤΟΙ.

Πρῶτος.

22. ΕΝ Θάσῳ τὸν τοῦ Παρίωνος, ὃς κατέκειτο ὑπὲρ Ἀρτεμισίου, πυρετὸς ἔλαβεν ὀξύς· κατ᾽ ἀρχὰς δὲ ξυνεχής· καυσώδης, διψώδης· ἀρχόμενος κωματώδης, καὶ αὖθις ἄγρυπνος· κοιλίη ταραχώδης ἐν ἀρχῆσιν· οὖρα λευκά. Ἕκτη, οὔρησεν ἐλαιῶδες· παρέκρουσεν. Ἑβδόμη, παρωξύνθη πάντα. οὐδὲν ἐκοιμήθη· ἀλλ᾽ οὖρά τε ὅμοια, καὶ τὰ τῆς γνώμης ταραχώδεα· ἀπὸ δὲ κοιλίης, χολώδεα, λιπαρὰ διῆλθεν. Εἶτα τῇ ὀγδόῃ, σμικρὸν ἀπὸ ῥινῶν ἔσταξεν· ἤμεσεν ἰώδεα, ὀλίγα· σμικρὰ ἐκοιμήθη. Ἐνάτη, διὰ τῶν αὐτῶν. Δεκάτη, πάντα ξυνέδωκεν. Ἑνδεκάτη, ἵδρωσεν, οὐ δι᾽ ὅλου· περιέψυξε μὲν, ταχὺ δὲ πάλιν ἀνεθερμάνθη. Δωδεκάτη,

ÆGROTI SEXDECIM.

Primus.

22. PArii filius in Thaſo, qui ſupra Dianæ fanum decumbebat, febre acutâ correptus eſt, ſtatim quidem aſſiduâ, ardente, ſiticuloſâ. Per exordia ſopore detinebatur, rurſuſque vigiliis vexabatur. Alvus inter initia turbulenta, urinæ albæ. Die ſexto, oleoſam urinam reddidit, deliravit. Septimo, exacerbata ſunt omnia, non dormivit. Quin & urinæ ſimiles & mens perturbata. Ex alvo veròললbilioſa & pinguia prodiere. Octavo deinceps, parum ex naribus ſtillavit, vomitione refuſa ſunt virulenta, pauca, aliquantulùm quievit. Nono, eadem perſeveravere. Decimo, cuncta remiſerunt. Undecimo, ſudor, ſed non toto corpore dimanavit. Corporis quidem ſumma perfrixerunt, ſed mox recaluit. Duodecimo,

δεκάτῃ, πυρετὸς ὀξὺς, διαχωρήματα χολώδεα, λεπτὰ, πολλά· οὔροισιν, ἐναιώρημα· παρέκρουσεν. Ἑπτακαιδεκάτῃ, ἐπιπόνως· οὔτε γὰρ ὕπνοι, ὅτε πυρετὸς ἐπέτεινεν. Εἰκοστῇ, ἵδρωσε δι' ὅλου· ἄγρυπνος· διαχωρήματα χολώδεα· ἀπόσιτος, κωματώδης. Εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ, ὑπέστρεψε. Τριακοστῇ καὶ τετάρτῃ, ἄπυρος· κοιλίη οὐ ξυνίστατο· καὶ πάλιν ἀνεθερμάνθη. Τεσσαρακοστῇ, ἄπυρος· κοιλίη ξυνέστη χρόνον οὐ συχνόν· ἀπόσιτος· σμικρὰ πάλιν ἐπύρεσσε, καὶ διὰ παντὸς πεπλανημένως ἄπυρος, τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ. Εἰ γάρ τοι διαλείποι καὶ διακουφίσειεν, πάλιν ὑπέστρεφε. Σιτίοισί τε πολλοῖσι, καὶ φαύλοισι προσεχρῆτο· ὕπνοι κακοὶ περὶ τὰς ὑποστροφάς· παρέκρουσεν. Οὖρα πάχος μὲν ἔχοντα οὔρει τηνικαῦτα, ταραχώδεα δὲ, καὶ πονηρά· καὶ κατὰ κοιλίην ξυνιστάμενα, καὶ πάλιν διαλυόμενα· πυρέτια ξυνεχέα· διαχωρήματα πολλά,

cimo, graviter febricitavit, alvi recrementa bilioſa, tenuia, copioſa. In urinis ſuſpenſum quid in medio innatans inerat, deliravit. Decimo ſeptimo, permoleſtè habuit. Nam neque ſomni aderant, & febris intendebatur. Vigeſimo, ſudor undique profluxit, pervigil fuit, dejectiones bilioſæ, cibum averſabatur, ſopore detentus eſt. Vigeſimo quarto, recidiva contigit. Trigeſimo quarto, à febre immunis fuit, alvus non ſubſtitit, moxque recaluit. Quadrageſimo, ſine febre, alvus non diu ſubſtitit, cibum averſabatur, rurſus aliquantulùm febricitavit, idque perpetuò inordinatè, partim quidem à febre liber, partim verò non. Nam ſi quando intermitteret allevaretque, ſtatim repetebat. Cibariis etiam multis, vilibus & vitioſis utebatur. Circa recidivas ſomni mali, deliravit. Urinas tunc reddebat craſſas quidem, verùm turbulentas & pravas. Ex alvo coacta, moxque diffluentia demittebantur. Febriculæ aſſiduæ aderant, dejectiones

πουλλά, λεπτά. Εν δὲ τῇ ἑκατοστῇ καὶ εἰκοστῇ ἡμέρῃ, ἀπέθανε. Τούτῳ κοιλίη ξυνεχέως ἀπὸ τῆς πρώτης ὑγρῇ χολώδεσιν, ὑγροῖσι, πουλλοῖσιν ἦν, ἢ ξυνισταμένη ἐν ζέουσι, καὶ ἀπέπτοισιν· οὖρα διὰ τέλεος κακά· κωματώδεα τὰ πλεῖστα μετὰ πόνων· ἄγρυπνος, ἀπόσιτος· ξυνεχέως καῦσος.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

23. ΕΝ Θάσῳ, τὴν κατακειμένην παρὰ τὸ ψυχρὸν, ἐκ τοῦ τόκου θυγατέρα τεκοῦσαν, καὶ καθάρσιος μὴ γινομένης, πυρετὸς ὀξὺς φρικώδης τριταίην ἔλαβεν. Εκ χρόνου δὲ πολλοῦ πρὸ τοῦ τόκου, πυρετώδης ἦν κατακλινὴς, ἀπόσιτος· μετὰ δὲ τὸ γενόμενον ῥῖγος, ξυνεχέες, ὀξέες, φρικώδεες οἱ πυρετοί· Ογδόῃ, πολλὰ παρέκρουσε, καὶ τὰς ἐχομένας,

ctiones multæ, tenues. Centeſimo & vigeſimo die, defunctus eſt. Huic alvus ab initio continenter bilioſis, liquidis, multis diffluebat, aut ſi conſiſteret, fervida & cruda dejiciebat. Urinæ per totum morbum malæ. Sopore ferè detinebatur, nec ſine doloribus, eratque inſomnis, cibos averſabatur, aſſiduéque febris ardens vexabat.

ÆGER SECUNDUS.

23. QUÆ in Thaſo ad frigidam decumbebat, ubi filiam enixa eſt, nec purgationes irent, eam tertio die, febris acuta cum horroris ſenſu corripuit. Ex longo tamen ante partum intervallo ex febre decumbebat, cibumque faſtidiebat. Poſt rigorem autem febres fuerunt aſſiduæ, acutæ, cum horrore. Octavo, proximiſque diebus multùm deliravit,

ἐχομένας, καὶ ταχὺ πάλιν κατενόει· κοιλίη ταραχώδης, πουλλοῖσι, λεπτοῖσιν, ὑδατοχόλοισιν· ἄδιψος. Ενδεκάτῃ, κατενόει· κωματώδης δὲ ἦν· οὖρα πολλὰ, λεπτὰ, καὶ μέλανα· ἄγρυπνος. Εἰκοστῇ, σμικρὰ περιέψυξε, καὶ ταχὺ πάλιν ἀνεθερμάνθη· σμικρὰ παρέλεγεν· ἄγρυπνος· τὰ κάτω κοιλίης, ἐπὶ τῶν αὐτῶν· οὖρα ὑδατώδεα, πουλλά. Εβδόμῃ καὶ εἰκοστῇ, ἄπυρος· κοιλίη ξυνέστη· οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον, ἰσχίου δεξιοῦ ὀδύνη ἰσχυρὴ, χρόνον πουλύν· πυρετοὶ πάλιν παρείποντο, καὶ οὖρα ὑδατώδεα. Τεσσαρακοστῇ, τὰ μὲν περὶ τὸ ἰσχίον, ἐπεκούφισε· βῆχες δὲ ξυνεχέες, ὑγραὶ, πολλαί· κοιλίη ξυνέστη· ἀπόσιτος· οὖρα ἐπὶ τῶν αὐτῶν· οἱ δὲ πυρετοὶ, τὸ μὲν ὅλον οὐκ ἐκλείποντες, πεπλανημένως δὲ παροξυνόμενοι, τὰ μὲν, τὰ δ᾽ οὔ. Εξηκοστῇ, αἱ μὲν βῆχες ἀσήμως ἐξέλιπον, οὔτε γάρ τις πτυάλων πεπασμὸς ἐγίνετο,

οὔτε

ravit, ſtatimque ad intelligentiam rediit. Alvus perturbata, multa, tenuia, aquoſa, bile permixta demiſit, abſque ſiti erat. Undecimo, mente conſtabat, ſopore tamen detinebatur, urinas multas, tenues & nigras reddidit, pervigil erat. Vigeſimo, corporis ſumma paulùm perfrixerunt, moxque calor rediit, nonnihil mente mota eſt, pervigilavit. Alvi dejectiones eædem perſeverârunt, urinæ dilutæ, multæ. Vigeſimo ſeptimo, à febre immunis fuit, alvus ſubſtitit. Non longè verò pòſt ad coxendicem dextram vehemens enatus dolor diu tenuit, febres rurſus ſubſecutæ, & urinæ aquoſæ. Quadrageſimo, circa coxendicem dolores allevârunt, ſed tuſſes aſſiduæ, humidæ, multæ tenuerunt, alvus ſuppreſſa eſt, cibum faſtidiebat, urinæ eædem. Febres verò in totum quidem non deſinebant, ſed errabundas & incertas habebant acceſſiones, & partim quidem ſic, partim verò non prehendebant. Sexageſimo, tuſſes abſque ullâ judicatio-

nis

οὔτε ἄλλη τῶν εἰθισμένων ἀπόστασις. Σιαγὼν δὲ ἡ ἐκ τῶν ἐπὶ δεξιὰ, κατεσπάσθη· κωματώδης· παρέλεγε πάλιν, καὶ ταχὺ κατενόει· πρὸς δὲ τὰ γεύματα, ἀπονενοημένως εἶχεν· ἡ σιαγὼν μὲν ἐπανῆκεν· ἡ κοιλίη δὲ, χολώδεα σμικρὰ διέδωκεν· ἐπύρεσσεν ὀξυτέρως· φρικώδης· καὶ τὰς ἐχομένας ἄφωνος· καὶ πάλιν κατενόει, καὶ διελέγετο. Καὶ ὀγδοηκοστῇ, ἀπέθανε. Ταύτῃ τὰ τῶν οὔρων διὰ τέλεος ἦν μέλανα, καὶ λεπτὰ, καὶ ὑδατώδεα· καὶ κῶμα παρείπετο· ἄσιτος, ἄθυμος, ἄγρυπνος· ὀργαὶ, δυσφορίαι, τὰ περὶ τὴν γνώμην μελαγχολικά.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

24. ΕΝ Θάσῳ, Πυθίωνα, ὃς κατέκειτο ὑπεράνω τοῦ Ἡρακλείου, ἐκ πόνων, καὶ κόπων, καὶ διαίτης γενομένης ἀμελοῦς, ῥῖγος μέγα, καὶ

nis ſignificatione defecerant. Neque enim ulla ſputorum concoctio extitit, neque aliud quicquam eorum, quæ abſcedere ſolent. Maxilla dextra convulſa eſt, ſopore detinebatur, rurſus deliravit, ſtatimque ad mentem rediit. Cæterùm à cibis averſo erat animo, maxilla quidem loco reſtituta eſt, alvus autem bilioſa pauca tranſmiſit, febris intenſior fuit, nec ſine horrore, proximiſque diebus voce defecta eſt, rurſuſque ad intelligentiam rediit & ſermocinata eſt, octogeſimoque expiravit. Urinæ huic perpetuò nigræ, tenues & dilutæ fuerunt, ſoporque comitabatur, cibos non ſumebat, animum deſpondebat, pervigil, iracunda, implacida, mens atrâ bile tentabatur.

ÆGER TERTIUS.

24. PYthionem in Thaſo, qui ſupra Herculis fanum decumbebat, ex laboribus & laſſitudinibus negligenterque ſubductâ victûs ratione, rigor vehemens & febris

καὶ πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβε. Γλῶσσα ἐπίξηρος· διψώδης, χολώδης· οὐχ ὕπνωσεν· οὖρα ὑπομέλανα, ἐναιώρημα μετέωρον· οὐχ ἵδρυτο. Δευτέρῃ, περὶ μέσον ἡμέρης, ψύξις ἀκρέων, τὰ περὶ χεῖρας καὶ κεφαλὴν μᾶλλον· ἄναυδος, ἄφωνος, βραχύπνοος ἐπὶ χρόνον πουλύν· ἀνεθερμάνθη· δίψα· νύκτα δι' ἡσυχίης· ἵδρωσε περὶ κεφαλὴν σμικρά. Τρίτῃ, ἡμέρη δι' ἡσυχίης, ὀψὲ περὶ ἡλίου δυσμὰς, ὑπεψύχθη σμικρά· ταραχὴ νυκτὸς ἐπιπόνως· οὐδὲν ὕπνωσεν· ἀπὸ δὲ κοιλίης, μικρὰ, ξυνεστηκότα κόπρανα διῆλθε. Τετάρτῃ, πρωῒ δι' ἡσυχίης, περὶ δὲ μέσον ἡμέρης πάντα παρωξύνθη· ψύξις· ἄναυδος, ἄφωνος· ἐπὶ τὸ χεῖρον· ἀνεθερμάνθη· μετὰ χρόνον, οὔρησε μέλανα, ἐναιώρημα ἔχοντα· νύκτα δι' ἡσυχίης· ἐκοιμήθη. Πέμπτῃ, ἔδοξε κουφισθῆναι· κατὰ δὲ κοιλίην, βάρος μετὰ πόνου· διψώδης· νύκτα ἐπιπόνως. Ἕκτῃ, πρωῒ μὲν δι' ἡσυχίης,

bris acuta prehendit. Lingua reſiccata erat, ſiticuloſus, bile abundans, ſomnum non cepit. Urinæ nigricantes, ſublime quid in medio ſuſpenſum habebant, neque ſubſidebant. Altero ſub meridiem die corporis extremorum frigus cepit, præcipuéque circa manus & caput, ſermone & voce defectus eſt, longo intervallo brevem ſpiritum traxit, revocatus eſt calor, ſitiit, noctem quietam duxit, ſudor circa caput parum motus eſt. Tertio die, quietè habuit, ad veſperam verò ſub Solis occaſum aliquantulùm perfrixit, perturbatio cum nocte laborioſâ, nihil dormivit. Ex alvo verò pauca ſtercora coacta tranſmiſſa ſunt. Quarto, manè quievit, ſub meridiem autem exaſperata ſunt omnia, perfrixit, ſermone & voce deſtitutus eſt, deteriùs habuit, tandem recaluit. Urinas reddidit nigras ſuſpenſum quiddam in medio innatans habentes, noctu placidè habuit, & ſomnum cepit. Quinto, allevari viſus eſt, cæterùm in ventre gravitas cum dolore tenuit, ſitibundus fuit, nox moleſta. Sexto, manè qui-

ἡσυχίης. δείλης δὲ οἱ πόνοι μείζους· παρωξύνθη· ἀπὸ δὲ κοιλίης ὀψὲ κλυσματίῳ καλῶς διῆλθε· νυκτὸς, ἐκοιμήθη. Εϐδόμῃ, ἡμέρῃ, ἀσώδης, ὑπεδυσφόρει· οὔρησεν ἐλαιῶδες· νυκτὸς ταραχὴ πολλή· παρέλεγεν· οὐδὲν ἐκοιμᾶτο. Ογδόῃ, πρωῒ μὲν, ἐκοιμήθη σμικρά· ταχὺ δὲ, ψύξις, ἀφωνίη, λεπτὸν πνεῦμα καὶ μινυθῶδες· ὀψὲ δὲ πάλιν ἀνεθερμάνθη· παρεκρουσεν· ἤδη δὲ πρὸς ἡμέρην σμικρὰ ἐκουφίσθη· διαχωρήματα ἄκρητα, σμικρὰ, χολώδεα. Ενάτῃ, κωματώδης, ἀσώδης· ὅτε διεγείροιτο, οὐ λίην διψώδης· περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς, ἐδυσφόρει, παρέλεγε· νύκτα κακήν. Δεκάτῃ, πρωῒ, ἄφωνος· πολλὴ ψύξις, πυρετὸς ὀξὺς, πολὺς ἱδρώς· ἔθανεν. Εν ἀρτίῃσιν οἱ πόνοι τούτῳ.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

dem placidè ſe geſſit, ſub occaſum verò dolores intenderunt, graviùs habuit. Veſperi autem ex parvo per alvum infuſo venter probè reddidit, noctu ſomnum cepit. Septimo die, magnâ corporis æſtuatione & ſtomachi faſtidio conflictabatur, & quâdam corporis implaciditate tentabatur, oleoſam urinam reddidit; noctu turbatio multa, delirabat, ſomnum nullum capiebat. Octavo, manè quidem aliquantulùm dormivit, confeſtimque perfrixio cepit & vocis defectio, ſpiratio exilis & imminuta, ad veſperam autem calor rurſus rediit, deliravit. Jamverò appetente die paulò leviùs habuit, alvi recrementa ſincera, pauca, bilioſa. Nono, ſopore detinebatur, æſtuatione & ſtomachi faſtidio tentabatur, cùm excitaretur, neque valde ſitibundus erat. Sub Solis autem occaſum magnâ corporis inquiete tenebatur; deliravit, nox prava. Decimo manè vox defecit, frigus multum, febris acuta, magna ſudoris copia; defunctus eſt. Hic diebus paribus graviùs habebat.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

25. Ὁ Φρενιτικὸς τῇ πρώτῃ κατακλιθεὶς, ἤμεσεν ἰώδεα, πολλά, λεπτά· πυρετὸς φρικώδης· πολὺς ἱδρὼς, ξυνεχὴς, δι' ὅλου· κεφαλῆς, καὶ τραχήλου βάρος, μετ' ὀδύνης· οὖρα λεπτά· ἐναιωρήματα σμικρὰ, διεσπασμένα· οὐχ ἵδρυτο· ἀπὸ δὲ κοιλίης ἐξεκόπρισεν ἀθρόα· πολλὰ παρέκρουσεν· οὐδὲν ὕπνωσε. Δευτέρῃ, πρωῒ, ἄφωνος· πυρετὸς ὀξύς· ἵδρωσεν· οὐ διέλιπε· παλμοὶ δι' ὅλου τοῦ σώματος· νυκτὸς, σπασμοί. Τρίτῃ, παρωξύνθη πάντα. Τετάρτῃ, ἀπέθανεν.

ÆGER QUARTUS.

25. QUI ex Phrenitide laborans primo die decubuit æruginoſa & virulenta, multa, tenuia, vomitione refudit, febris horroris ſenſu inſignis prehendit, ſudor copioſus, aſſiduus, toto corpore dimanavit, capitis & cervicis gravitas non ſine dolore. Urinæ tenues, in quibus ſublimia quædam in medio ſuſpenſa, parva, diſperſa inerant, neque ſubſiſtebant. Ex alvo ſtercora affatim prodierunt, multùm deliravit, nihil dormivit. Poſtridie manè vox defecit, febris acuta invaſit, ſudavit, non intermiſit. Totum corpus palpitationes occupârunt, nocte convulſiones. Tertio die, graviora evaſerunt omnia. Quarto, mortuus eſt.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

26. ΕΝ Λαρίσῃ, φαλακρὸς μηρὸν δεξιὸν ἐπόνησεν ἐξαίφνης· τῶν δὲ προσφερομένων οὐδὲν ὠφέλει. Τῇ πρώτῃ, πυρετὸς ὀξὺς, καυσώδης· ἀτρεμέως εἶχεν· οἱ δὲ πόνοι παρείποντο. Δευτέρῃ, τοῦ μηροῦ μὲν ὑφίεσαν οἱ πόνοι, ὁ δὲ πυρετὸς ἐπέτεινεν· ὑπεδυσφόρει· οὐκ ἐκοιμᾶτο· ἄκρεα ψυχρά· οὔρων πλῆθος διήει οὐ χρηστῶν. Τρίτῃ, τοῦ μηροῦ μὲν ὁ πόνος ἐπαύσατο· παρακοπὴ δὲ τῆς γνώμης, καὶ ταραχὴ, καὶ πολὺς βληστρισμός. Τετάρτῃ, περὶ μέσον ἡμέρης, ἔθανεν ὀξυτάτως.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

ÆGER QUINTUS.

26. CAlvum in Lariſſâ, ex femore dextro dolor derepente occupavit, nihilque adhibitis remediis eſt profectum. Primo die, febris acuta, ardens, ſenſim prehendit, comitabanturque dolores. Poſtridie femoris quidem dolores remiſerunt, febris autem intenſa eſt, implacid itate quâdam corporis tenebatur, ſomnum non capiebat, corporis ſumma frigebant, urinarum copia profluxit, ſed nec eæ laudabiles erant. Tertio die, femoris quidem dolor ceſſavit, verùm mentis alienatio perturbatioque adfuit, & multa corporis incontinentia jactatioque. Quarto, ſub meridiem celerrimè periit.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ.

27. ΕΝ Ἀβδήροισι, Περικλέα νοῦσος ἔλαβεν ὀξὺς, ξυνεχὴς, μετὰ πόνου· δίψα πολλὴ, ἄση· ποτὸν κατέχειν οὐκ ἠδύνατο· ἦν δὲ ὑπόσπληνός τε, καὶ καρηβαρικός. Τῇ πρώτῃ, ἠμορράγησεν ἐξ ἀριστεροῦ πουλύ· ὁ μέν τοι πυρετὸς ἐπέτεινεν· οὔρησε πολὺ, θολερὸν, λευκόν· κείμενον οὐ καθίστατο. Δευτέρῃ, πάντα παρωξύνθη· τὰ μέντοι οὖρα, παχέα μὲν ἦν, ἱδρυμένα δὲ μᾶλλον· καὶ τὰ περὶ τὴν ἄσην ἐκούφισεν· ἐκοιμήθη. Τρίτῃ, πυρετὸς ἐμαλάχθη· οὔρων πλῆθος· πέπονα, πολλὴν ὑπόστασιν ἔχοντα· νύκτα δι᾽ ἡσυχίης. Τετάρτῃ, περὶ μέσον ἡμέρης ἵδρωσε πολλῷ θερμῷ, δι᾽ ὅλου· ἄπυρος, ἐκρίθη· οὐχ ὑπέστρεψεν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

ÆGER SEXTUS.

27. ABderæ Periclem febris acuta, continua, cum dolore prehendit, ſitis multa, æſtuatio & ſtomachi faſtidium aderat, potum continere non valebat. Aliquantulùm autem tum ex liene tum ex capitis gravitate laborabat. Primo die, ſanguis multus ex nare ſiniſtrâ profluxit. Febris tamen intenſior erat,urinas reddidit multas, turbulentas, albas, quæ nec depoſitæ ſubſidebant. Poſtridie graviora evaſerunt omnia. Ac certè urinæ quidem craſſæ erant, verùm quæ magis ſubſiderent, ſtomachi faſtidium & æſtuatio allevata eſt, dormivit. Tertio die, febris remiſſa eſt, urinæ copioſæ, concoctæ, in quibus multùm ſubſidebat, profluxerunt, noctem quietam habuit. Quarto, ſub meridiem ſudor multus, calidus toto corpore dimanavit, à febre judicatione eſt abſolutus, nec recidivam paſſus eſt.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

28. ΕΝ Ἀβδήροισι τὴν παρθένον, ἣ κατέκειτο ἐπὶ τῆς ἱερῆς ὁδοῦ, πυρετὸς καυσώδης ἔλαβεν· ἦν δὲ διψώδης, καὶ ἄγρυπνος· κατέβη δὲ τὰ γυναικεῖα πρῶτον αὐτῇ. Εκτη, ἄση πολλὴ, ἔρευθος· φρικώδης, ἀλύουσα. Εβδόμη, διὰ τῶν αὐτῶν· οὖρα λεπτὰ μὲν, εὔχροα δέ· τὰ περὶ τὴν κοιλίην οὐκ ἠνώχλει. Ογδόη, κώφωσις, πυρετὸς ὀξύς· ἄγρυπνος, ἀσώδης, φρικώδης· κατενόει· οὖρα ὅμοια. Ενάτη, διὰ τῶν αὐτῶν, καὶ τὰς ἐπομένας· οὕτω ἡ κώφωσις παρέμενε. Τεσσαρεσδεκάτη, τὰ τῆς γνώμης ταραχώδεα· ὁ πυρετὸς ξυνέδωκεν. Επτακαιδεκάτη, διὰ τῶν ῥινῶν, ἐῤῥύη πουλύ· ἡ κώφωσις, σμικρὰ ξυνέδωκε· καὶ τὰς ἐπομένας, ἄση· κωφότης

ÆGER SEPTIMUS.

28. ABderæ, virginem, quæ ad viam ſacram decumbebat, febris ardens prehendit. Sitibunda autem erat & pervigil, eique tum primùm muliebria profluxerunt. Sexto die, vehemens ſtomachi faſtidium adfuit, rubor, horror, cum moleſtâ corporis jactatione. Septimo, eadem perſeveraverunt. Urinæ tenues quidem, verùm probati coloris erant, alvus commodè habebat. Octavo, ſurditas, febris acuta cepit, inſomnis, æſtuabunda, cum horroris ſenſu, mentis erat compos, urinæ eædem. Nono, ac proximis diebus eadem perſeverârunt, atque adeò permanſit ſurditas. Decimo quarto, mentis perturbatio, febris remiſſio. Decimo ſeptimo, multum ex naribus profluxit, ſurditas nonnihil eſt levata, proximiſque diebus ſtomachi

της ἐνῆν, καὶ παράληρος. Εἰκοστῇ, ποδῶν ὀδύνη, κωφότης, παράληρος· ἀπέλιπεν· ἡμορράγησε μικρὰ διὰ ῥινῶν· ἵδρωσεν, ἄπυρος. Εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ, ὁ πυρετὸς ὑπέστρεψε· κώφωσις πάλιν· ποδῶν ὀδύνη· παρέμεινε παρακοπή. Εἰκοστῇ καὶ ἑβδόμῃ, ἵδρωσε πολλά· ἄπυρος· ἡ κώφωσις ἐξέλιπεν· ἡ τῶν ποδῶν ὑπέμεινεν ὀδύνη. Τὰ δ᾽ ἄλλα τελέως ἐκρίθη.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

29. ΕΝ Ἀβδήροισιν, Ἀναξίωνα, ὃς κατέκειτο παρὰ τὰς Θρηϊκίας πύλας, πυρετὸς ὀξὺς ἔλαβε. Πλευροῦ ὀδύνη δεξιοῦ ξυνεχής· ἔβησσε ξηρά, οὐδ᾽ ἔπτυε τὰς πρώτας· διψώδης, ἄγρυπνος· οὖρα εὔχροα, πολλά, λεπτά. Ἕκτῃ, παράληρος· πρὸς δὲ τὰ θερμάσματα, οὐδὲν ἐνεδίδου. Ἑβδόμῃ, ἐπιπόνως· ὁ γὰρ πυρετὸς ἐπέ-

τεινεν,

machi faſtidium & ſurditas aderat, & delira erat. Vigeſimo, pedum dolor cepit, ſurditas & delirium intermiſit, paucus ex naribus ſanguis prorupit, ſudoribus à febre liberata eſt. Quarto & vigeſimo, febris repetiit, rurſuſque ſurditas, pedum dolor perſeveravit, mens emota eſt. Septimo & vigeſimo, copioſis obortis ſudoribus, à febre immunis fuit, ſurditas reliquit, pedum dolor aliquantulùm tenuit. In reliquo verò, perfectâ judicatione abſoluta eſt.

ÆGER OCTAVUS.

29. ABderæ Anaxionem ad Threicias portas decumbentem, febris acuta prehendit, lateris dextri dolor continens tenebat, tuſſis erat ſicca, neque quicquam primis diebus expuebat. Siti cruciabatur atque inſomniâ, urinæ probè coloratæ erant, copioſæ & tenues. Sexto die, deliravit. Fotus verò nihil profecerunt. Septimo, moleſtè habuit. Nam & febris

inten-

τεινεν, οὔτε πόνοι οὐ ξυνεδίδοσαν, αἵτε βῆχες ἠνώχλουν· δύσπνοός τε ἦν. Ογδόῃ, ἀγκῶνα ἔτεμον· ἐῤῥύη πολλὸν, οἷον δεῖ· ξυνέδωκαν μὲν οἱ πόνοι, αἱ μέντοι βῆχες ξηραὶ παρείποντο. Ενδεκάτῃ, ξυνέδωκαν οἱ πυρετοί· σμικρὰ περὶ κεφαλὴν ἵδρωσεν· ἔτι βῆχες, καὶ τὰ ἀπὸ πνεύμονος ὑγρότερα. Επτακαιδεκάτῃ, ἤρξατο σμικρὰ, πέπονα, πτύειν· ἐκουφίσθη. Εικοστῇ, ἵδρωσεν, ἄπυρος· μετὰ δὲ κρίσιν ἐκουφίσθη· διψώδης δὲ ἦν, καὶ τῶν ἀπὸ πνεύμονος οὐ χρησταὶ αἱ καθάρσιες. Εικοστῇ ἑβδόμῃ, ὁ πυρετὸς ὑπέστρεψεν· ἔβησσεν, ἀνῆγε πέπονα πολλά· οὔροισιν ὑπόστασις πολλὴ, λευκή· ἄδιψος ἐγένετο, εὔπνοος. Τριηκοστῇ τετάρτῃ, ἵδρωσε δι' ὅλου, ἄπυρος· ἐκρίθη πάντα.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

intendebatur, neque dolores remiſerant, & tuſſes infeſtabant, & difficilis ſpiratio inerat. Octavo, ſecta in cubito vena, multus ſanguis, prout debuit, effluxit, dolores certè remiſerunt, verùm tuſſes ſiccæ perſeverârunt. Undecimo, leniores fuerunt febres, paucus ſudor circa caput prodiit, etiamnum tuſſes tenebant, & quæ ex pulmone prodibant liquidiora erant. Decimo ſeptimo, cœpit pauca & concocta expuere, allevatus eſt. Vigeſimo, ſudore oborto febre liber fuit, à judicatione verò meliùs habuit. Sitis autem vexabat, nec probæ pulmonis expurgationes erant. Septimo & vigeſimo, rediit febris, tuſſivit, concocta plurima eduxit, in urinis alba, multa ſubſidebant, ſine ſiti erat, bene ſpirans. Trigeſimo quarto, ſudore per totum corpus diffuſo, febre liberatus, & prorſus eſt judicatione abſolutus.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ.

30. ΕΝ Ἀϐδήροις Ἡρόπυθος, κεφαλὴν ὀρθοστάδην ἐπιπόνως εἶχεν· οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον, κατεκλίθη· ᾤκει πλησίον τῆς ἄνω ἀγωγῆς. Πυρετὸς ἔλαϐε καυσώδης, ὀξύς· ἔμετοι τὸ κατ' ἀρχὰς, πολλῶν χολωδέων· διψώδης· πολλὴ δυσφορίη· οὖρα λεπτὰ, μέλανα· ἐναιώρημα μετέωρον ὅτε μὲν, ὅτε δ' οὔ· νύκτα ἐπιπόνως· πυρετὸς ἄλλοτε ἀλλοίως παροξυνόμενος· τὰ πλεῖστα ἀτάκτως. Περὶ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτην, κώφωσις· οἱ πυρετοὶ ἐξέτεινον· οὖρα διὰ τῶν αὐτῶν. Εἰκοστῇ, πολλὰ παρέκρουσε, καὶ τὰς ἐπομένας. Τεσσαρακοστῇ, διὰ ῥινῶν ἡμορράγησε πουλὺ, καὶ κατενόει μᾶλλον· ἡ κώφωσις ἐνῆν μὲν, ἧσσον δέ· οἱ πυρετοὶ ξυνέδωκαν· ἡμορράγει τὰς ἐπομένας, πυκνὰ, καὶ κατ' ὀλίγον. Περὶ δὲ τὴν ἐξηκοστὴν, αἱ μὲν αἱμορραγίαι ἀπεπαύσαντο·

ÆGER NONUS.

30. ABderæ, Heropythus rectus & obambulans ex capite doluit, neque vero multò pòſt decubuit. Is habitabat ad ſuperiorem tractum, febris erat ardens, acuta. Statim initio plurima bilioſa vomitione refuſa ſunt; ſitis aderat & magna corporis jactatio & incontinentia. Urinæ tenues, nigræ, in quibus interdum quidem ſuſpenſum quiddam in medio innatans ſublime erat, interdum verò non. Nox laborioſa, febrium acceſſiones ſubinde variæ, ac plerumque inordinatæ. Sub decimum verò quartum diem obſurduit; febres intendebantur, urinæ eædem. Vigeſimo, itemque proximis diebus permultùm deliravit. Quadrageſimo, multus è naribus ſanguis erupit, magiſque ad ſeſe rediit, ſurditas inerat quidem, verùm minùs vexabat, remiſerunt febres. Conſequentibus diebus crebrò & paulatim ſanguis è naribus profluxit. Ad ſexageſimum verò diem, deſie-

σαντο· ἰσχίου δὲ δεξιοῦ ὀδύνη ἰσχυρὴ, καὶ οἱ πυρετοὶ ἐπέτεινον· οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον, πόνοι τῶν κάτω πάντων. Ξυνέπιπτε δὲ ἢ τοὺς πυρετοὺς εἶναι μείζους, καὶ τὴν κώφωσιν πολλὴν· ἢ ταῦτα μὲν ὑφιέναι, καὶ κουφίζειν, τῶν δὲ κάτω περὶ ἰσχία μείζους εἶναι τοὺς πόνους. Ηδη δὲ περὶ τὴν ὀγδοηκοστὴν, ξυνέδωκε μὲν πάντα· ξυνέλιπε δὲ οὐδέν· οὖρά τε γὰρ εὔχροα, καὶ πλείους ὑποστάσιας ἔχοντα κατέβαινεν· οἱ παράληροί τε μείους ἦσαν. Περὶ δὲ ἑκατοστὴν, κοιλίη πολλοῖσι χολώδεσιν ἐπεταράχθη· καὶ ἦν χρόνον οὐκ ὀλίγον πολλὰ τοιαῦτα· καὶ πάλιν δυσεντεριώδεα μετὰ πόνου, τῶν δὲ ἄλλων ῥαστώνη. Τὸ δὲ σύνολον, οἵ τε πυρετοὶ ἐξέλιπον, καὶ ἡ κώφωσις ἐπαύσατο. Εν ἑκατοστῇ εἰκοστῇ, τελέως ἐκρίθη.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

runt quidem ſanguinis è naribus eruptiones, verùm coxendicis dextræ vehemens dolor tenuit, ac febres intendebantur. Neque verò multò poſt, inferiorum omnium partium dolores exorti ſunt. Contigit autem ut aut febres majores eſſent, ſurditaſque juncta, aut iſta quidem remitterent & allevarent, verùm inferiorum ad coxendices partium graviores fierent dolores. Jam verò ad octogeſimum remiſerunt quidem omnia, verùm nihil dereliquit. Nam & urinæ probati coloris, in quibus plura ſubſidebant, prodierunt, & deliria ſunt imminuta. Circiter centeſimum, alvus biliofis multis perturbata eſt, nec pauco tempore talia multa procedebant, tandemque inteſtinorum difficultas cum dolore vexavit, cætera commodè habebant. In totum autem, tum febres reliquerunt, tum ſurditas deſiit. Centeſimo vigeſimo, prorſus judicatione abſolutus eſt. Febris erat ardens.

ÆGER

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

31. ΕΝ Ἀβδήροισι, Νικόδημον, ἐξ ἀφροδισίων καὶ πότων, πῦρ. ἔλαβεν. Ἀρχόμενος δὲ ἦν ἀσώδης, καὶ καρδιαλγικὸς, διψώδης· γλῶσσα ἐπεκαύθη· οὖρα λεπτὰ, μέλανα. Δευτέρῃ, ὁ πυρετὸς παρωξύνθη· φρικώδης, ἀσώδης· οὐδὲν ἐκοιμήθη· ἤμεσε χολώδεα, ξανθά· οὖρα ὅμοια· νύκτα δὶ ἡσυχίης· ὕπνωσε. Τρίτῃ, ὑφῆκε πάντα, ῥαστώνη δὲ ἦν· περὶ ἡλίου δυσμὰς, πάλιν ὑπεδυσφόρει· νύκτα ἐπιπόνως. Τετάρτῃ, ῥῖγος, πυρετὸς πουλὺς, πόνοι πάντων· οὖρα λεπτά· ἐναιώρημα. Ἕκτῃ, παρέκρουσε πολλά. Ἑβδόμῃ, ῥαστώνη. Ὀγδόῃ, τὰ ἄλλα ξυνέδωκε πάντα. Δεκάτῃ, καὶ τὰς ἐπομένας, ἐνῆσαν μὲν οἱ πόνοι, ἧσσον δὲ πάντες. Οἱ δὲ παροξυσμοὶ, καὶ οἱ πόνοι τουτέῳ διὰ τέλεος ἐν ἀρτίῃσιν ἦσαν

ÆGER DECIMUS.

31. ABderæ, Nicodemus ex venere & potu febre correptus eſt. Per initia autem, ſtomachi faſtidio & oris ventriculi dolore cum ſiti conflictabatur. Lingua exuſta eſt, urinæ tenues ac nigræ. Poſtridie febris invaſit cum horroris ſenſu & ſtomachi faſtidio, nihil dormivit, biliofa, flava, vomitione ſunt refuſa, urinæ eædem perſeverabant, noctem quietam tranſegit, ſomnum cepit. Tertio die, imminuta ſunt omnia, & tranquillitas adfuit. Sub Solis occaſum rurſus corporis implacíditate aliquantulùm tentatus eſt, noctem permoleſtè tulit. Quarto, rigor cepit, febris magna, omnium dolores aderant, urinæ tenues erant, ac ſuſpenſum quiddam in medio innatans habebant. Sexto, multùm deliravit. Septimo, allevatio fuit. Octavo, cætera remiſerunt omnia. Decimo, ſequentibuſque diebus dolores quidem tenuerunt, verùm leviores erant. Acceſſiones verò & dolores hunc perpetuò diebus ferè paribus inva-

ἦσαν μᾶλλον. Εἰκοστῇ, οὔρησε λευκὸν, πάχος εἶχε, κείμενον οὐ καθίστατο· ἵδρωσε πολλά· ἔδοξεν ἄπυρος γενέσθαι, δείλης δὲ πάλιν ἐθερμάνθη, καὶ οἱ αὐτοὶ πόνοι· φρίκη, δίψα· σμικρὰ παρέκρουσεν. Εἰκοστῇ τετάρτῃ, οὔρησε πουλὺ, λευκὸν, πολλὴν ὑπόστασιν ἔχον· ἵδρωσε πολλῷ θερμῷ δι' ὅλου. Ἄπυρος, ἐκρίθη.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ.

32. ΕΝ Θάσῳ, γυνὴ δυσήνιος, ἐκ λύπης μετὰ προφάσιος ὀρθοστάδην ἐγένετο ἄγρυπνός τε, καὶ ἄσιτος· καὶ διψώδης ἦν, καὶ ἀσώδης· ᾤκει δὲ πλησίον τοῦ Πυλάδου, ἐπὶ τοῦ λείου. Τῇ πρώτῃ, ἀρχομένης νυκτὸς, φόβοι, λόγοι πολλοὶ, δυσθυμίη, πυρέτιον λεπτόν· πρωῒ, σπασμοὶ πολλοί· ὅτε δὲ διαλίποιεν οἱ σπασμοὶ οἱ πολλοὶ, παρέλεγεν, ἠσχρομύθει·

invaſerunt. Vigeſimo, urinam reddidit albam, cui craſſitudo inerat, nec depoſita ſubſidebat, copioſo ſudore profuſo viſus à febre liber eſſe. Sub veſperam autem rurſus incaluit, iidemque dolores vexârunt, horror adfuit, ſitis, nonnihil deliravit. Quarto & vigeſimo, copioſam urinam albam reddidit, in quâ multa ſubſidebant. Sudore calido copioſo per totum corpus diffuſo, à febre judicatione eſt abſolutus.

ÆGER UNDECIMUS.

32. MUlier quædam in Thaſo auſtera & aſpera, ex mœrore manifeſtò recta adhuc & obambulans, inſomniâ & ciborum faſtidiò tentata eſt, ſiti & magnâ corporis æſtuatione premebatur. Habitabat autem ad Pyladis ædes in Plano. Primo die, appetente nocte, metus, ſermones multi, animi ægritudo, febricula levis cepit, manè convulſiones multæ vexârunt. Ac ſicubi convulſiones illæ multæ intermitterent, deli-

μύθει· πολλοὶ πόνοι, μεγάλοι, ξυνεχέες. Δευτέρῃ, διὰ τῶν αὐτῶν· οὐδὲν ἐκοιμᾶτο· πυρετὸς ὀξύτερος. Τρίτῃ, οἱ μὲν σπασμοὶ ἀπέλιπον, κῶμα δὲ καὶ καταφορὴ, καὶ πάλιν ἔγερσις· ἀνήϊσσε, κατέχειν οὐκ ἠδύνατο, παρέλεγε πολλά· πυρετὸς ὀξύς. Ες νύκτα δὲ ταύτην ἵδρωσε πολλῷ θερμῷ δι' ὅλου· ἄπυρος· ὕπνωσε, πάντα κατενόει, ἐκρίθη. Περὶ δὲ τὴν τρίτην ἡμέρην, οὖρα μέλανα, λεπτά· ἐναιώρημα δὲ ἐπὶ πολὺ στρογγύλον· οὐχ ἵδρυτο. Περὶ δὲ κρίσιν, γυναικεῖα πολλὰ κατέβη.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ.

33. ΕΝ Λαρίσσῃ, παρθένον πυρετὸς ἔλαβε καυσώδης, ὀξύς· ἄγρυπνος, διψώδης· γλῶσσα λιγνυώδης, ξηρή· οὖρα εὔχροα μὲν, λεπτὰ δέ. Δευτέρῃ,

delirabat, obſcœna loquebatur, dolores multi, vehementes & continentes aderant. Poſtridie eadem perſeverârunt, ſomnum non cepit, febris ingraveſcebat. Tertio, convulſiones certè ceſſârunt, ſopor verò atque in ſomnum degravatio tenuit, rurſumq; expergefacta eſt, exiliit, neque ſeſe continere poterat, multùm delirabat, febris erat acuta. Eâdem autem nocte ſudor copioſus, calidus, toto corpore dimanavit, à febre immunis fuit, ſomnum cepit, omnino ad ſeſe rediit, judicatione eſt abſoluta. Ad tertium verò diem, urinæ nigræ, tenues erant, habebantque in medio ſuſpenſum quiddam innatans, rotundum admodum; neque ſubſidebat. Sub judicium autem muliebria copioſa profluxerunt.

ÆGER DUODECIMUS.

33. LAriſſæ, virginem quandam febris ardens & acuta prehendit, pervigil erat, ſitibunda, lingua fuliginoſa, arida. Urinas probati quidem coloris reddidit, tenues

Δευτέρη, ἐπιπόνως· οὐχ ὕπνωσε. Τρίτη, πολλὰ διῆλθεν ἀπὸ κοιλίης, ὑδατόχροα· καὶ τὰς ἐπομένας διὰ τοιαῦτα εὐφόρως. Τετάρτη, οὔρησε λεπτὸν, ὀλίγον· εἶχεν ἐναιώρημα μετέωρον, οὐχ ἵδρυτο· παρέκρουσεν ἐς νύκτα. Ἕκτη, διὰ ῥινῶν λαῦρον ἐῤῥύη πουλύ· φρίξασα, ἵδρωσε πολλῷ θερμῷ δι' ὅλου· ἄπυρος, ἐκρίθη. Ἐν δὲ τοῖσι πυρετοῖσι, καὶ ἤδη κεκριμένων, γυναικεῖα κατέβη τότε πρῶτον· παρθένος γὰρ ἦν. Ἦν δὲ διὰ παντὸς ἀσώδης, φρικώδης· ἔρευθος προσώπου, ὀμμάτων ὀδύνη· καρηβαρική. Ταύτη οὐχ ὑπέστρεψεν, ἀλλ' ἐκρίθη. Οἱ πόνοι ἐν ἀρτίῃσιν.

nues tamen. Poſtridie moleſtè habuit, non dormivit. Tertio die, alvus aquoſa multa transmiſit, proximiſque diebus talia commodè prodierunt. Quarto, urinam tenuem, paucam reddidit, quæ ſuſpenſum quid in medio innatans ſublime habebat, neque ſubſidebat, ſub noctem deliravit. Sexto, ex naribus ſanguis abundè multus effluxit, atque ubi inhorruiſſet, ſudore copioſo calido per totum corpus diffluente, ex febre immunis judicatione liberata eſt. In febribus autem, jamque peractâ judicatione, tum primùm muliebria deſcenderunt, quòd illibatæ virginitatis eſſet. Prorſus verò ſtomachi faſtidio laborabat, horrebat, faciei rubor aderat, oculorum dolor & capitis gravitas. Huic morbus non repetiit, ſed judicatione eſt abſoluta. Dolores diebus paribus invadebant.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

34. Ἀπολλώνιος, ἐν Ἀβδήροισιν, ὀρθοστάδην ὑπεφέρετο χρόνον πουλύν. Ἦν δὲ μεγαλόσπλαγχνος· καὶ περὶ ἧπαρ ξυνήθης ὀδύνη χρόνον πουλὺν παρείπετο, καὶ δὴ τότε καὶ ἰκτερώδης ἐγένετο· φυσώδης, χροιῆς τῆς ὑπολεύκου. Φαγὼν δὲ βόειον, καὶ πιὼν ἀκαιροτέρως, ἐθερμάνθη σμικρὰ τὸ πρῶτον, κατεκλίθη· γάλαξι δὲ χρησάμενος ἑφθοῖσι καὶ ὠμοῖσι, πολλοῖσιν, αἰγείοισι καὶ μηλείοισι, καὶ διαίτῃ κακῇ, πάντων αἱ βλάβαι μεγάλαι. Οἵ τε γὰρ πυρετοὶ παρωξύνθησαν, κοιλίη τε τῶν προσενεχθέντων οὐδὲν διέδωκεν ἄξιον λόγου· οὖρά τε λεπτὰ, καὶ ὀλίγα διῄει· ὕπνοι οὐκ ἐνῆσαν· ἐμφύσημα κακὸν, πουλὺ δίψος· κωματώδης· ὑποχονδρίου δεξιοῦ ἔπαρμα ξὺν ὀδύνῃ, ἄκρεα πάντοθεν ὑπόψυχρα· σμικρὰ παρέλεγε·

ÆGER DECIMUS TERTIUS.

34. Abderæ Apollonius, diu rectus & obambulans morbum ſuſtinuit. In tumorem autem ei elata erant viſcera, & conſuetus hepatis dolor longo tempore perſeveravit, ac tunc ſanè etiam auriginoſus factus eſt, flatibus abundabat, & colore erat ſubalbido. Ex intempeſtiviore verò potu & bubulæ eſu, aliquantulùm primùm incaluit, decubuit. Deinde cùm lacte uſus eſſet copioſo crudo & cocto, caprillo & ovillo, vitioſâque victûs ratione, inſignes omnes offenſiones factæ ſunt. Nam & febres exaſperatæ ſunt, neque memorabile aliquid ex ingeſtis alvus reddidit, urinæ tenues & paucæ, neque ſomnum capiebat, mala inflatio aderat, ſitis multa, ſopore detinebatur, præcordia dextra cum dolore intumuerant, extrema, undiquaque frigeſcebant, aliquantulùm delirabat, omnium quæ dixiſ-

παρέλεγε· λήθη πάντων, ὅ,τι λέγοι· παρεφέρετο. Περὶ δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτην, ἀφ' ἧς ῥιγώσας ἀπεθερμάνθη, κατεκλίθη, καὶ ἐξεμάνη*· βοὴ, ταραχὴ, λόγοι πολλοὶ, καὶ πάλιν ἵδρυσις· καὶ τὸ κῶμα τηνικαῦτα προσῆλθε. Μετὰ δὲ ταῦτα, κοιλίη ταραχώδης, πολλοῖσι, χολώδεσιν, ἀκρήτοισιν, ὠμοῖσιν· οὖρα μέλανα, σμικρὰ, λεπτά· πολλὴ δυσφορίη· τὰ τῶν διαχωρημάτων ποικίλως· ἢ γὰρ μέλανα, καὶ σμικρὰ, καὶ ἰώδεα, ἢ λιπαρὰ, καὶ ὠμὰ, καὶ δακνώδεα· κατὰ δὲ χρόνους ἐδόκεε καὶ γαλακτώδεα διδόναι. Περὶ δὲ εἰκοστὴν τετάρτην, διὰ παρηγορίης, τὰ μὲν ἄλλα ἐπὶ τῶν αὐτῶν· σμικρὰ δὲ κατενόησεν (ἐξ οὗ δὲ κατεκλίθη, οὐδενὸς ἐμνήσθη·) πάλιν δὲ ταχὺ παρενόει· ὥρμητο πάντα ἐπὶ τὸ χεῖρον. Περὶ δὲ τριηκοστὴν, πυρετὸς ὀξύς· διαχωρήματα πολλὰ, λεπτά· παρά-

ſet capiebat oblivio, mente emovebatur. Ad decimum quartum diem, ex quo ſuborto rigore incaluit, decubuit, vehementer inſanivit, clamor, perturbatio, ſermo multus, mox contrà repreſſus eſt, atque tum ſopor invaſit. Deinde verò alvus perturbata, copioſa, bilioſa, ſincera & cruda demiſit, urinæ nigræ, paucæ, tenues erant, magna corporis implaciditas, alvi recrementa varia. Nempe vel nigra, pauca & virulenta, vel pinguia, cruda & mordacia dejecit, ac tandem etiam lacti ſimilia reddere viſus eſt. Sub vigeſimum quartum diem, allevatio fuit, in reliquo quidem eadem perſeveravere, verùm aliquantulùm ad intelligentiam rediit (ex quo namque decubuerat, nihil meminit) ſtatimque rurſus deſipiebat, atque in deterius omnia tendebant. Circa trigeſimum verò diem, febris acuta invaſit, alvi recrementa copioſa

* Ita vulgò legitur. Sed certè iis, quæ in principio hujuſce Hiſtoriæ narrantur, meliùs reſponderet, ſi ſic legatur, ἀφ' ἧς ῥιγώσας ἐπιθερμάνθη καὶ κατεκλίθη, ἐξεμάνη.

παράληρος, ἄκρεα ψυχρά· ἄφωνος. Τεσσαρακοστῇ τετάρτῃ, ἀπέθανε. Τούτῳ διὰ τέλεος, ἐξ οὗ καὶ ἐγὼ οἶδα, κοιλίη ταραχώδης, οὖρα λεπτὰ, μέλανα· κωματώδης, ἄγρυπνος· ἄκρεα ψυχρά· παράληρος διὰ τέλεος.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

35. ΕΝ Κυζίκῳ, γυναικὶ θυγατέρας τεκούσῃ διδύμους, καὶ δυστοκησάσῃ, καὶ οὐ πάνυ καθαρθείσῃ, τὸ μὲν πρῶτον ἐπῆλθε πυρετὸς φρικώδης, ὀξύς· κεφαλῆς, καὶ τραχήλου βάρος, μετ' ὀδύνης. Αγρυπνος ἐξ ἀρχῆς, σιγῶσα δὲ, καὶ σκυθρωπὴ, καὶ οὐ πειθομένη· οὖρα λεπτὰ, καὶ ἄχροα· διψώδης, ἀσώδης τὸ πουλύ· κοιλίη πεπλανημένως ταραχώδης, καὶ πάλιν ξυνισταμένη. Εκτη, ἐς νύκτα πολλὰ παρέλεγεν· οὐδὲν ἐκοιμήθη. Περὶ δὲ ἑνδε-

fa & tenuia, delirus fuit, extrema perfrixerunt, vox defecit. Quarto & trigeſimo, vitâ defunctus eſt. Ex quo eum vidi, huic perpetuò alvus turbulenta fuit, urinæ tenues, nigræ, ſopore detentus & inſomnis, extremitates frigidæ, per totum morbum deliravit.

ÆGER DECIMUS QUARTUS.

35. MUlierem in Cyzico, gemellas laborioſe enixam, cùm non admodum partus purgamenta proceſſiſſent, primùm quidem febris corripuit horroris ſenſu inſignis & acuta, capitis & cervicis gravitas non ſine dolore tenuit. Inter exordia inſomniâ vexata eſt, taciturna autem erat, tetrico & ſuperciliosſo vultu, & quæ nullis perſuaſionibus flecti poterat. Urinas tenues & decolores reddidit, ſiti premebatur, ac ut plurimùm ſtomachi faſtidio laborabat, alvus inordinatè quidem & inconſtanter perturbabatur, rurſuſque conſiſtebat. Sexto die, ſub noctem multùm deliravit, ſomnum

ἐνδεκάτῃ ἐοῦσα, ἐξεμάνη, καὶ πάλιν κατενόει· οὖρα μέλανα, λεπτὰ, καὶ πάλιν διαλείποντα, ἐλαιώδεα· καὶ κοιλίη πολλοῖσι, λεπτοῖσι, ταραχώδεσι. Τεσσαρακοστῇ, σπασμοὶ πολλοὶ, ἄκρεα ψυχρά· οὐδὲν ἔτι κατενόει· οὖρα ἐπέστη. Ἑκτῃ καὶ δεκάτῃ, ἄφωνος. Ἑπτακαιδεκάτῃ, ἀπέθανεν.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

36. ΕΝ Θάσῳ, Δεάλκους γυναῖκα, ἣ κατέκειτο ἐπὶ τοῦ Λείου, πυρετὸς φρικώδης, ὀξὺς, ἐκ λύπης ἔλαβεν. Ἐξ ἀρχῆς δὲ περιεστέλλετο· καὶ διὰ τέλεος αἰεὶ σιγῶσα, ἐψηλάφα, ἔτιλλεν, ἔγλυφεν, ἐτριχολόγει· δάκρυα, καὶ πάλιν γέλως· οὐκ ἐκοιμᾶτο. Ἀπὸ κοιλίης ἐρεθισμοὶ, οὐδὲν διήει· μικρὰ ὑπομιμνησκόντων, ἔπινεν· οὖρα λεπτὰ, σμικρά·

non cepit, circaque undecimum vehementer inſaniit, ac rurſus ad intelligentiam rediit. Urinas nigras, tenues, moxque ubi aliquantulùm intermiſiſſent, oleoſas reddidit, & ab alvo multa, tenuia & turbulenta prodiere. Decimo quarto, convulſionibus multis appetita eſt, extrema erant frigida, neque ampliùs ad mentem rediit. Urinæ reſtiterunt. Decimo ſexto, voce defecta eſt. Decimo ſeptimo, periit.

ÆGER DECIMUS QUINTUS.

36. DEalcis uxorem in Thaſo, quæ in Plano decumbebat, febris horroris ſenſu inſignis & acuta ex mœrore prehendit. Ab initio autem pannis contegebatur, & ad finem uſque ſemper taciturna fuit, manibus palpabat, evellebat, ſcalpebat, floccos legebat, lacrymas fundebat: moxque ridebat, ſomnum non capiebat, alvus irritata nihil demittebat, parum nec niſi commonefacta bibebat. Urinæ

κρή· πυρετοὶ πρὸς χεῖρα λεπτοὶ, ἀκρέων ψύξις. Ἐνάτῃ, πολλὰ παρέλεγε, καὶ πάλιν ἱδρύνθη σιγῶσα. Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, πνεῦμα ἀραιὸν, μέγα, διὰ χρόνου, καὶ πάλιν βραχύπνοος. Ἑπτακαιδεκάτῃ, ἀπὸ κοιλίης ἐρεθισμὸς ταραχώδης· ἔπειτα αὐτὰ τὰ ποτὰ διῄει, οὐδὲν συνίστατο· ἀναισθήτως εἶχε πάντων· δέρματος περίτασις καρφαλέου. Εἰκοστῇ, λόγοι πολλοὶ, καὶ πάλιν ἱδρύνθη· ἄφωνος, βραχύπνοος. Εἰκοστῇ πρώτῃ, ἀπέθανεν. Ἦν ταύτῃ διὰ τέλεος, πνεῦμα ἀραιὸν, μέγα· ἀναισθήτως πάντων εἶχεν· αἰεὶ περιεστέλλετο· ἢ λόγοι πολλοὶ, ἢ σιγῶσα διὰ τέλεος.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ

næ tenues & paucæ erant, febres ad manûs contactum leves apparebant, ſumma corporis frigeſcebant. Nono die, multùm deliravit, ac mox compoſita fuit & taciturna. Decimo quarto, ſpiratio rara, magna, longo tempore tenuit, rurſuſque brevis. Decimo ſeptimo, irritatione turbulentâ commota eſt alvus, deinde potus ipſi pertranſibant, neque conſiſtebant, omnium ſenſum perdiderat, cutis erat diſtenta & arida. Vigeſimo, multùm obloquebatur, ac mox compoſita fuit, vox defecit, & brevem ſpiritum trahebat. Primo & vigeſimo, defuncta eſt. Huic perpetuò ad finem uſque ſpiratio rara & magna aderat, nihil omnino ſentiebat, ſemper pannis contegebatur, aut fermones multos fundebat, aut ferè uſque taciturna erat.

ΑΡΡΩΣΤΟΣ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

37. ΕΝ Μελιβοίῃ, νεηνίσκος, ἐκ πότων καὶ ἀφροδισίων πολλῶν πουλὺν χρόνον θερμανθεὶς, κατεκλίθη· φρικώδης δὲ καὶ ἀσώδης ἦν, ἄγρυπνος, καὶ ἄδιψος. Ἀπὸ δὲ κοιλίης, τῇ πρώτῃ, πολλὰ κόπρανα διῆλθε, ξὺν περιῤῥόῳ πολλῷ· καὶ τὰς ἐπομένας, ὑδατόχολα πολλὰ διῄει. Οὖρα λεπτὰ, ὀλίγα, ἄχροα· πνεῦμα ἀραιὸν, μέγα, διὰ χρόνου· ὑποχονδρίου ἔντασις ὑπολάπαρος, παραμήκης ἐξ ἀμφοτέρων· καρδίης παλμὸς, διὰ τέλεος ξυνεχής· οὔρησεν ἐλαιῶδες· παρέκρουσεν ἀτρεμέως. κόσμιός τε, καὶ ἥσυχος· δέρμα καρφαλέον, καὶ περιτεταμένον· διαχωρήματα πολλὰ, καὶ λεπτὰ, ἢ χολώδεα, λιπαρά. Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ, πάντα παρωξύνθη· παρεκρούσθη, πολλὰ

ÆGER DECIMUS SEXTUS.

37. MElibœæ, adoleſcens quidam, ex comeſſationibus, liberaliore potu ac venere, longo tempore incaluit & decubuit. Horrorem autem ſentiebat & æſtuabundus erat, pervigil, neque ſiti premebatur. Alvus primo die, ſtercora multa demiſit cum magno humorum affluxu, proximiſque diebus aquæ ſimilia plurima prodiere. Urinas reddidit tenues, paucas, decolores. Spiratio erat rara, magna, ex longis intervallis. Præcordiorum contenſio ſubmollis aderat, utrinque promiſſa, perpetua & continens cordis palpitatio, urinam minxit oleoſam. Decimo, paulatim mente motus eſt, compoſituſque erat & taciturnus, cutis reſiccata & diſtenta, alvi recrementa vel multa & tenuia, vel bilioſa & pinguia. Decimo quarto, exaſperata ſunt omnia, mente motus

πολλὰ παρέλεγεν. Εικοστῇ, ἐξεμάνη· βληστρισμός· οὐδὲν οὖρει· μικρὰ ποτὰ κατείχετο. Τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ, ἀπέθανε.*

motus eſt, valde deliravit. Vigeſimo, vehementer inſanivit, corporis incontinentia & jactatio aderat, nihil minxit, potionem vix continebat. Quarto & vigeſimo, periit.

---

* Hos *ſedecim* ægrotos, non morbis iis, qui in *ſtatu Peſtilentiali* ſuprà enarrati ſunt, ſed plurimùm diverſis laboràſſe ſcribit *Galenus*. In quo certè fallitur: quippe omnes, ne excepto quidem *Pleuritico* cap. 29. *Febre ardente*, aut *Phrenitide* correpti ſunt; quod utrumque morbi genus *Hippocrates* cap. 15, 16, 17. verbis diſertiſſimis explicuit.

Id etiam obiter notandum, multos eoſque haud ſanè ineruditos homines in eâ fuiſſe opinione, quòd hâc *ſecundâ ſectione* non modò *Peſtilentiam* propriè dictam, ſed illam etiam ipſam, quæ eâ ætate *Athenas* pervaſit, deſcribendam ſuſceperit *Hippocrates*. Quos in hanc fortè ſententiam induxit *Titulus* ille, quem hæc præ ſe fert, ab *Hippocrate* deſcripta, *Conſtitutio*. Sed quanto ii in errore verſentur, cùm aliàs, tum hinc maximè percipi poteſt, ſiquis cum *Thucydide*, qui *Peſtem Athenienſem* literis mandavit, hunc *Hippocratis* locum contulerit: nam, utriſque perlectis, quod quidem ad morbi ſpeciem pertineat, nihil quicquam inter eos commune eſſe videbit. Imò facilè ſentiet, *Peſtis* illius Hiſtoriam ita parum eſſe ab *Hippocrate* pertractatam, ut is nullâ quidem de *Peſte* his in libris ſermonem habuerit.

Variantes

Variantes quædam Lectiones ex MSS. *Barocciano* excerptæ.

Pag. 5. v. 3. φωναὶ δὲ βραγχώδεες.
12. v. 9. ἀφημέρινοι.
15. v. 4. ἔχει.
17. v. 8. δὲ διακινδύνως πειρασμούς.
21. v. 14. Ερύτανος παιδὶ σιμύλῳ.
22. v. 10. πουλλαί.
v. 11. οἱ ἄνδρες.
26. v. penult. οὐδεμίην.
33. v. 16. ἀφίησι.
42. v. 10. πουλλοί.
48. v. 1. ἡμοῤῥάγει πολλάκις.
59. v. pen. τὴν κεφαλήν.
74. v. 12. ἦλθε πουλλά.
76. v. 4. Καλάστασις Λοιμώδης, deeſt.
78. v. 3. τοιαῦτα.
v. 4. πουλλοί.
v. 11. πάντοθεν ἐπεμαίνετο.
82. v. 2. ἱδρῶτες πουλλοί.
v. 11. φθείροντα. Ita & *Aldus*: fortaſſe rectiùs.
83. v. 4. πουλλοί.
84. v. 2. πολὺ δέ.
v. 6. διαιτῆν.
91. v. 11. εἰγάρτι.
93. v. 3. πουλλοῖσιν.
v. 5. κωματώδης.
95. v. 10. σμικρά.
98. v. 6. ἠφίεσαν.

Johannis

Johannis Freind, M. D.

DE

FEBRIBUS

COMMENTARII NOVEM,

AD

LIBRUM EPIDEMIORUM

PRIMUM & TERTIUM accommodati.

De Excretione Inteſtinali.

QUoniam multus de *purgatione* ſermo incidit, plurimumque momenti in eâ ſitum eſſe diximus, opportunum erit purgandi rationem omnem paulò altiùs repetere. Quod eò minùs hoc in loco alienum videbitur, cùm alii hoc evacuandi genus nimis facilè contemnant, alii id quod per *Urinæ* itinera fit, vel etiam quod *Clyſtere* efficitur, huic longè præ ſe ferant anteponere.

Peyerus, qui inteſtinales *glandulas* primus detexit, hoc iis munus tribuit; ut humorem chylo diluendo elaborandoque idoneum ſuppeditent. Ab hoc fonte proficiſci arbitratur, ut, cùm exhibetur *Catharticum*, tanta dejectionum copia deſcendat. Quam tamen humorum abundantiam, ſive naturæ lege, ſive artis auxilio, ab his glandulis excerni poſſe negant nonnulli: qui de naturali quidem excretione hanc maximè ob cauſam dubitâſſe videntur, quòd nequaquam intelligerent, quemadmodum ex hâc ferè unâ ſcaturigine adeò ingentem retrimentorum vim derivare queat *Catharticum*. Quæ dubitatio facillimè

 tolli

tolli poteſt, ſi rem hanc ad calculum exigamus.

Sanctorii leges *Staticæ* oſtendunt evacuationem alvinam, ſi cum cuticulari conferatur, eſſe ut 1 ad 10: ea itaque horarum viginti quatuor ſpatio erit ut ℥4. ʒ6. ℈j. *gr.* 4 ad ℥48; horæ autem unius ſpatio, ut ℈4. *gr.* 16. ad ℈48. In regionibus frigidis ob perſpirationem parciùs factam paulò altiùs fortaſſe aſſurgit hæc per alvum evacuatio: quam quidem ii, qui de his rebus diſputant, cum eâ, quæ per glandulas fit, excretione temere confundunt: ſed quàm longè hæ à ſe invicem diſcrepent, ſatis erit diligenter attendentem penitus videre. Cutis quippe inteſtinorumque eandem ferè conſtat eſſe fabricam, & glandulas alterutrinque ſcatere: quæ quanquam nudo oculo minùs pateant, Microſcopii tamen ope in conſpectum facilè veniunt. Atque hæc quidem quò meliùs fiat per inteſtina excretio, providè à naturâ cautum eſt, cùm vaſa ſanguinea in eorum Tunicas ingenti multitudine diffuderit. Cutis, ſi mediâ quâdam viâ rationem conficimus, continet uncias quaſi 2640 quadratas: Inteſtina, cùm eorum longitudo ſit ferè pedum triginta, ambitus autem mediocritate quâdam æſtimatus unciarum ferè quatuor, Cylindrum conſtituunt, in quo unciæ 1440 quadratæ continentur. Ita ut ſuperficies inteſtinalis, ſi cum cuticulari comparetur, pluſquam

pluſquam dimidii rationem obtineat. Sed quia Glandulæ non ita confertim in inteſtinis ac in cute reperiantur, ſuperficies, ex quâ humoris aliquid egeritur, eâ proportione æſtimetur, quam habet 1 ad 4. Horæ igitur ſpatio ſi cutis ℈48. ejiciat, ex inteſtinis profluent ℈xij. Neque hanc facilè quiſpiam Lymphæ effluentis copiam inteſtinis denegabit, qui ſecum reputet, quàm multò ampliùs in his, quàm in Cute Vaſorum excernentium ora dehiſcant; atque hæc quidem ex glandulis ipſis, quæ magnitudine valde exſuperant, perſpicuè liquet.

Ita ſi hanc rationem ſequamur, longè plus, quàm quod naturali dejectione effunditur, ab his glandulis ſuffici & poſſe & conſuêſſe percipimus. Cùm verò alimenti reliquiæ magnam in dejectionibus partem, etiam maximam, cùm hæ ſolidæ ſint, ſortiantur, oſtendi facilè poteſt, quòd materia illa, ab inteſtinorum glandulis derivata, ita parum ex toto foras excluditur, ut unà cum Chylo in vaſa *Lactea*, inque ſanguinis vias remigret: eodem planè modo, ac *Lympha* ex infimi ventris partibus redire conſueverit. Igitur, uti experimentis conſtat, quandocunque haud ſuppetat, qui in vaſa *Lactea* derivetur, Chylus, ea Lymphæ hujuſce ex glandulis expreſſæ ſunt pleniſſima.

Hæc cùm minùs animadverſa fuerit diſtinctio, eos in errorem induxit, qui, cùm quæ ſit commodiſſima evacuandi via diſſerant, [1] *rationem ſecretionis circularis ad ventralem majorem eſſe* ſtatuunt, *quàm rationem centum ad unum*. Nam adhibito Carthartico, inteſtina jugi irritatione pervulſa, non modò alimenti reliquias, ſed id omne, quod à glandulis excernitur, demittunt. Ita ut hanc unam ob cauſam à medicinâ purgante *quadruplo* major efficiatur evacuatio, quàm quæ in naturali ſtatu contingit.

Purgantia duobus potiſſimùm modis vires ſuas exerunt; vel ut ſtimulo quodam irritantia inteſtinorum tunicas, vel ut ſanguinem velociùs circumagentia: ea quæ valentiora ſunt, utrumque efficiunt. Stimulus quidem, quo pollent purgantia, non modò Lymphæ copiam majorem ex glandulis exprimit, ſed & humores ita revellit, ut ad harum ora glandularum minùs quàm alibi uſpiam impedimenti ſit, exituſque facilior; huc igitur ii uberiùs confluunt, ſive quod idem eſt, ſanguinis celeritas his in locis incitatur: pari ferè modo, ac Cutis, *Veſicatorio* eroſa, ſerum effundit. Quæ in ſanguinem ſe inſinuant Purgantia, ut velociùs ille decurrat faciunt, quia & ſtimulum

[1] Curat. Febr. per Evacuat. 12.

augent,

augent, & humorum cohærentiam attenuant atque diſſolvunt. Hoc ſatis patet ex calore, quem excitant Purgantia; imò *Pulſus*, qui & valentior & plenior & concitatior fit, idem indicat.

Quantum hinc, nempe ex ſanguine velociùs acto, ad alvi fluxionem accedat, hujuſmodi ratiocinium facilè oſtendet. Arteriarum *Meſentericarum*, quibus inteſtina irrigantur, amplitudo ad *Aortæ* baſin eam habet rationem, quam 1 ad 10. Cùm igitur experimentis conſtet horâ quâlibet in *Aortam* derivari ſanguinis ℥4000, iſtæ Arteriæ eodem temporis ſpatio ℥400 in inteſtina deferent. Aliquid etiam huc ex uno aut altero *Cæliacæ* ramulo advehitur. Naturalis, quæ inde fit per glandulas, excretio non niſi ad ℈xij. pertingit. Ratiocinandi gratiâ ſi ponamus ſanguinem *duplo* citiùs ferri (quem ſanè ita ferri, adhibito valentiore *Cathartico*, pulſus demonſtrat) Arteriæ *Meſentericæ* ſingulis horis ℥800 apportabunt, iiſdemque intervallis ferè ℈24 excernent Glandulæ. Quippe excretio quæcunque, ſi cætera ſint paria, ſolâ *velocitatis* regulâ metienda eſt. Sin *triplo* increſcat velocitas, quod propter ſtimulum, ſaltem ad ora glandularum, fieri haud abſurdè quis conceſſerit, effluent ℈36. Quòd ſi itidem Vaſorum excernentium Diametri *duplo* ampliores fiant, (quod, ubi paulò acrius fuerit *Catharticum*, contingere minimè

nimè dubium eſt) inteſtinorum glandularis excretio ad ℈144 aſſurget, i. e. quantitatem à naturâ præfinitam *duodecies* excedet. Ita hâc ratione, *octo* horarum ſpatio, dum munus ſuum obeunt purgantia, ex his glandulis elici poſſunt ℥48.

Sed dum evacuationem iſtam, quæ Purgantibus fit, æſtimamus, *Bilem* haud oportet negligere. Itaque ſi intra horam, ipſâ Naturæ vi, *Bilis* drachmæ duæ, uti oſtendit Vir in his rebus peritiſſimus D. *Jacobus Keil*, in inteſtina profluant, *Catharticum* exhibitum ℥6 a Jecinore eliciet, ſi modò, uti diximus, tripla ſit in ſanguinis curſu Velocitas, Vaſorum interim Diametris minimè dilatatis. Hinc, alvo per artem concitatâ, dejectiones ferè bilioſæ reperiuntur. Id autem animadvertendum eſt, Bilem, quò magis feſtinatè aut ubertim effluat, dilutiorem evadere. Ad hunc modum per has inteſtinorum vias, quanquam neque alimenti reliquias, neque ſuccum *Pancreaticum* æſtimaveris, à *Cathartico* expurgari poſſunt lib. ivſs. Vaſis autem ſimul ampliatis, copioſior multò erit humorum effluxio, ſcilicet in ratione Diametrorum duplicatâ. Quæ cùm ita ſint, perſpicuum eſt, quàm minimè idem à *Clyſteribus* expectandum ſit: qui quidem alvum ſtercore obſitam ſatis commodè eluunt, atque liberant; ſed neque bilem elicere, neque has Glandulas, quæ in *Ileo* potiſſimùm

tiſſimùm ſitæ ſunt, ullo modo poſſunt attingere.

Ita quando vel morbus inteſtinis penitus inſederit, vel vehementior fuerit purgatio, ſi celeriùs æquo ſanguis fluat, aut Vaſorum ora pateſcant latiùs, ad gradum multò altiorem perduci poteſt hæc per Glandulas excretio. Exemplo ſit morbus, quem *Choleram* dicimus: in quâ incredibile prorſus eſt, quanta humorum copia à ſtimulo illo eliciatur, quem Fructus Horarii, aut aliæ quævis cruditates inteſtinis admovent. Ora autem Glandularum multò ampliùs, quàm à naturâ conſtituta ſunt, diſtendi poſſe ſatis manifeſtum eſt ex alvi fluxione, non *Symptomaticâ* modò ut vocatur, ſed & *Criticâ*: quarum quidem hæc materiam illam, in Fauces pulmoneſque frigore rejectam, ita ſæpe expedit, ut perſpirationis Vicaria evadat. Scilicet eadem humorum copia, quæ trans Cutim eliminari debuerat, per has glandulas exitum quærit: quæ ſanè ubi obtingit evacuatio, naturalem hujuſce Lymphæ fluxum *decies* ſuperat.

Tam perpetuâ naturæ lege progreditur hæc per inteſtina excretio, tamque chylo rite elaborando neceſſaria reperitur, ut ſi fortè obſtruantur hæ glandulæ vel occalleſcant, oritura ſit aut alvi aſtrictio incurabilis, aut morbus *Cæliacus*: quo quidem præcipuè in morbo contingere hoc docent Mortuorum ſectiones. Cùm autem ad tem-

pus aliquod breve permanſerit hæc glandularum obſtructio, vel earum aliqua portio ita glutinoſis humoribus occluſa fuerit, ut Lympha, alimento ſubigendo comminuendoque neceſſaria, haud ſatis ſuppetat, oritur illa morbi *Cœliaci* ſpecies, quæ ſanationem recipit; quamque à *fluxu Chyloſô* diſtinguimus, qui, ſi propriè loqui libeat, ducit à *Lacteis* obſtructis originem.

Si Glandularum, Lymphæque, quam ejiciunt, uſum attentiùs exploremus, cauſam hujus morbi penitus aſſequemur: neque ullo opinor argumento clariùs doceri poſſe, quantum ad medicinam non intelligendam modò, ſed adhibendam conferat Ars *Anatomica*, quàm hâc Glandularum *Peyerianarum* notitiâ. Etenim Veterum monumenta intuenti facilè patebit, quàm perperam ii, ne dicam quàm abſurdè, morbum *Cœliacum, vel quia temperies nimis frigida eſſet atque humida, vel quia vis retentrix debilitaretur*, naſci voluerint. Sed hanc Caliginem diſpulit *Anatome,* quæ fabricam inteſtinorum diſtinctiùs explicando, morbum hunc ex eo proficiſci clarè oſtendit, quòd humor ille, à Glandulis exprimi ſolitus, aliquâ ſaltem ex parte intercludatur. Itaque ea remedia, quæ alvum leniter irritant, glandularumque ora detergunt, in hoc morbo vim habere maximam comperimus. Ita morbi exquiſitior notitia ad curationem bene inſtituendam rectiſſimâ nos

nos deducit viâ: in quâ ut defecerunt Veteres, ita malè ſuſceptam medendi rationem tenuerunt, utpote *Aſtringentibus* unicè innixam. Quis enim non videt eos hanc ideo amplexos eſſe, quòd opinioni iſti congrueret atque faveret, quæ morbi cauſam in quâdam inteſtinorum Ατονία, ſive imbecillitate poſuerit? At profectò ſiquis hunc curandi modum perſequi velit, neque aliud quicquam in remediis niſi *Aſtringendi* vim conſectetur, quod fecerunt *Methodici*, næ is Glandulas non deterget, ſed obſtruet: ita ut morbus hoc medendi inſtituto non tam abigi poſſe, quàm confirmari videatur.

Sed ſit hujus diſquiſitionis modus; ſatis enim jam expoſuimus, quo demum naturæ artificio peragatur, quibuſque uſibus inſerviat hæc glandularis excretio: quòd ſi quæ dicta ſunt probè teneantur, rationem eorum, quæ magno cum judicio de *Purgantibus* notavit *Verulamius*, facile erit intelligere. " *Fidenter (inquit) dicimus* [b] *Pur-*
" *gationes repetitas atque factas familia-*
" *res, longè magis ad diuturnitatem vitæ*
" *facere, quàm exercitia & ſudores. Ete-*
" *nim certiſſimum eſt per ſudores & per-*
" *ſpirationes exteriores, non ſolum humores*
" *& Vapores excrementitios exhalari &*

---

[b] Hiſt. Vit. & Mort. 163.

"*abſumi*; *ſed unà etiam ſuccos & ſpiritus*
"*bonos*, *qui non facilè reparantur. In*
"*Purgationibus autem*, *ſi non fuerint ad-*
"*modum immoderatæ*, *non item*; *cùm ſu-*
"*per Humores præcipuè operentur*." Hæc ille ſuo philoſophandi more. Qui autem rationes ad hanc rem *Anatomicas* accommodat, facilè perſpiciet, quomodo hic purgantium uſus non ora modo *Lacteorum* aperiat atque abſtergat, ſed glandulas à craſſis humoribus, quibus ſæpe obſtrui ſolent, liberet: ita ut eæ jugi tenore Lympham perpetuò ſuppeditent Chylo conficiendo deſtinatam, à quo & omnis manat nutritio, & vita ipſa propagatur. Ita maximè hâc purgandi ratione in ſecundâ valetudine cavetur, ne adverſæ præſidia conſumantur.

COMMEN-

Digitized by Google

COMMENTARIUS VIII.

De Urinæ profluvio.

PLures apud *Hippocratem* ex Febre poſt *Urinæ* profluvia evaſiſſe legimus: qui quidem uti in Urinis notandis multus eſt, ita ex his præcipuè curandi indicia traxiſſe videtur. Utrùm verò in Febribus Urinam moventia adhibuerit, planè non conſtat. Neque enim adhuc reperta eſt medicina, quæ in ejuſmodi caſibus Urinam ita potenter eliceret, ut ab eâ ſperaretur, qualem à purgatione percipimus, materiæ febrilis detractio. Itaque, ſi *evacuationem* ſpectemus, parum eſt, in Febrium tractatione, *Diureticis* fidendum. Neque hujus rei obſcura eſt ratio, partium fabricam contemplanti: quippe, utut *Arteriæ Renales* ferè *Meſentericas* capacitate æquent, paremque fortaſſe ſanguinis portionem excipiant; tamen,

cùm in Renibus multò pauciora ſint, quàm in Inteſtinis, ad humores excernendos vaſcula, non perinde larga utrinque ſecutura eſt evacuatio. Id inſuper tenendum eſt, non eam, quam *Vomitoria* atque *Purgantia* poſſident, virtutem itidem *Diureticis* ineſſe, ut medentis conſilio ſemper reſpondeant. Ea quidem Urinam aliquando mirificè movere poſſe confiteor; ſæpius tamen ſpem fallere, experimentis comprobatum eſt: quod in Aquâ intercute & Urinæ difficultate, in quibus potiſſimùm morbis deſideratur hoc à *Diureticis* auxilii, nimiùm frequenter ſolet contingere. Ita ut hodie hæc medicinæ pars, quæ ad Urinas provocandas pertinet, ſit omnium maximè manca.

Invaluit jamdudum conſuetudo, ut qui *Variolis* aut *Febribus* correpti decumbunt, largis admodum crebriſque potionibus utantur. Quæ quidem conſuetudo non noviter, ut quidem putant, inſtituta eſt, ſed ab ipſo olim *Hippocrate* planè tradita: nam ille, ut *Victum*, quo in *Acutis* morbis uti deceat, accuratiùs præciperet, varia *Sorbitionum*, *Ptiſanæ* præſertim, genera deſcripſit; ita ut, qui *Regimen*, ut vocatur, temperatius dilutiuſque primùm apud nos induxerunt, id ferè omne ex hoc *Hippocratis* libello hauſerint. Et certè hæc medendi ratio fructum habet uberrimum. Nam & dilutis illis potionibus miteſcit febrilis

brilis ardor, & ſanguinis moles ita tenuatur & comminuitur, ut per vaſa liberiùs devehi poſſit, &, ſiquid ſuperflui ſit, aut per cutis aut per Urinæ meatus egerere. Neque tamen ideo, quòd Urinam moveant, potiones hæ inter *Evacuantia* protinus reponendæ ſunt. Quippe non tam vi aliquâ *Diureticâ* hoc faciunt; quàm quia dilutiſſimæ ſint, uberriméque ingeſtæ. Ita quamvis effuſiſſimè proruperit Urina, fieri poteſt, ut nullo modo exhauriantur Vaſa, in quibus eadem humorum menſura curſu perenni circumfluit. Igitur contenti ſimus bono eo, quo præſtant hæ potiones, quòd *diluant* ſcilicet: *evacuandi* virtutem, quam negavit natura, iis ne quæramus affingere.

COMMEN-

COMMENTARIUS IX.

De Veſicantibus, quæ Cantharidas recipiunt.

PErcurſis jam omnibus *evacuandi* viis, quas aut Natura tentavit, aut ejus interpres optimus in uſum deduxit *Hippocrates*, liceat unam adjungere, tanto viro incognitam: quæ, utcunque excogitata recentiùs, non ultimum tamen in *Febrium* reſtinctione locum vendicat. *Veſicantia* à me intelligi, nemo eſt qui ignorat: quorum cùm materia multiplex ſit, de iis tantummodo ſermonem inſtituemus, quæ *Cantharidas* recipiunt. Hæc quippe uti valentiſſima ſunt, maximéque efficacia, ita morbi vim allevant modo quodam expeditiore magiſque inopinato, quàm cætera quæcunque *Evacuantia*, venæſectionem, ſi exceperis, ſolent.

Cantha-

Cantharidas quidem, ut medicinam introſumendam, ſæpe commendat *Hippocrates*; ad *Veſicas* excitandas nuſquam adhibuit: quanquam aliquid de earum virtute, vel *Hippocrates*, vel alius quiſpiam, etiam cùm Cuti admoverentur, odoratus eſſe videatur; qui enim libellum de *Superfœtatione* ſcripſit, illas inter alia irritandi inſtrumenta, ad purgandum Uterum, [a] *Peſſo* immiſceri præcipit. Primus has cuti capitis affricari, ad ulcuſcula inurenda, jubet *Aretæus*; cujus etſi incerta ſunt tempora, *Galeno* ſaltem aut ſupparem, aut eo etiam antiquiorem ſuſpicari licet: is adeò eas in *Epilepſiæ* tractatione [b] utendas ſuadet, monetque, ut triduo antè lacti aſſueſcat *Epilepticus*, nè Veſicam lædant *Cantharides*. Eandem in hoc morbo, ut & *nervorum reſolutione* curandis rationem tenuit, referente *Ætio*, [c] *Archigenes*: cui ut ſectâ, ita & ætate erat conjunctus, quantum conjicere licet, *Aretæus*. Deinde *Galenus* Emplaſtra ex muſcis hiſce confecta ad *Areas*, ad *Scabiem*, ad *Impetiginem*, bene uſurpari poſſe tradit: ſed ille, uti rectè animadvertit Cl. *Clericus*, (cui de *Medicinâ vetere* accuratiſſima debemus commentaria) hoc auxilii genus in

---

[a] De Superfætat. 25. [b] Curat. Diuturn. Morb. 1. 4.
[c] Tetrab. 2. Serm. 2. 28 & 50.

plerisque

pleriſque morbis vel parvi admodum fecit; vel, ut ex ſcriptis conſtat, tanquam periculi plenum haud ſæpe tentavit. Qui *Galenum* inſecuti ſunt *Græci*, uti nec in alio ferè quocunque, ita nec in hoc ipſo argumento quicquam novi afferunt: itaque & *Arabas* fruſtra conſulueris, qui, utcunque in medicamentorum formulis concinnandis feraciſſimi ingenii ſint, quantum ad hanc rem attinet, more ſuo *Græcorum* veſtigiis inhærent. Apud *Latinos*, *Cantharides* nullo ferè in pretio fuiſſe videntur: earum ipſe *Celſus*, qui in *Sinapiſmis* multus eſt, haud ſcio an aliàs uſpiam quàm in *Papulis* detergendis, *Miconem* ſecutus, meminerit. *Cantharidas* quidem illitas prodeſſe, ad *Lepras*, & *Lichenas* [d], item ad *tela extrahenda* [e] valere ſcribit *Plinius*: unus *Scribonius Largus*, *Cerato* admiſtas, tanquam *ſtigmatibus* [f] *tollendis* utiles, deprædicat.

Hic ferè apud veteres *Cantharidum* cuti impoſitarum uſus; iſque ſanè perrarus, utpote qui, non niſi in *frigidis humoribus*, maloque jam *inveterato*, locum haberet. Nec liberiùs diu etiam poſt renatas literas adhibitum eſt hoc medicamenti genus: ita ut *Fernelius* id non niſi in [g] *Cæcitate* & [h] *Hy-*

---

[d] 29. 4. [e] 30. 13. [f] 231. [g] Conſ. 12.
[h] Conſ. 34.

drope præceperit, edixeritque *prudenter eo, atque arte ſummâ eſſe utendum. Fernelio* quidem æqualis *Hollerius*, ſcriptor ſanus imprimis, & in veterum ſcriptis verſatiſſimus, ad *Lethargum* excutiendum, *Cantharidum* pulverem *Phænigmo* admiſceri jubet; quanquam, qui *Hollerii* ſcriptis *adverſaria* attexuit, *Duretus*, *Sinapiſmos minimè uſurpandos eſſe moneat in Lethargo, quòd conjunctus cum febre ſit, quæ hæc calida reſpuit* [i]. Illa autem, quam cum *Paræo* [k] tentavit *Hollerius*, mirabilis eſt curatio: nam Fœminæ nobili, cui vultus circùm undique *puſtulis ardentibus*, &, tanquam in *Elephantiaſi*, admodum fædis deformis erat, perſuaſerunt, ut *univerſæ faciei Veſicatorium ex Cantharidibus imponeret*. Unde ea quidem tantis doloribus tantâque febre correpta eſt, ut ferè nulla eſſet de ſalute relicta ſpes: ſed cùm eam ex hoc periculo egregia viri utriuſque ars liberâſſet, *evanuit in perpetuum, quæ ante faciem occupabat, deformitas*. Idem *Hollerius*, de *Pyroticis* verba faciens, veſicarum, quas *Cantharides* excitant, ope
" *Coxarios*, *Podagricos*, *Hemicranicos*,
" *Cephalalgicos ſæpenumero relevari dicit*; *repurgari viſcera*, *atque omnino*
" *corpus ſordibus & excrementis liberari*,

[i] Edit. 1577. 31. [k] Paræ. lib. 20. cap. 28.

“ Sexcenta *denique vitia vetuſta contu-*
“ *maciaque percurari*[l].” Id adeò præterire non poſſum, omne hoc de *Cantharidum* virtute præconium, in iiſdem *Hollerii Inſtitutionibus Chirurgicis*, quæ cum *Tagaultii* ſcriptis Anno 1540 primùm prodierunt, quam etiam editionem ſecuti ſunt *Geſnerus* atque *Uffenbachius*[m], omnino deſiderari. Unde jure quis ſuſpicetur, medicinæ hujuſce uſum poſt id demum temporis increbreſcere cœpiſſe. De quâ tanta tamque abſurda eâ tempeſtate invaluit ſuſpicio, ut *Adolphus Occo*, qui anno circiter 1560 floruit, *Cantharidas*, ne in perâ quidem geſtari ſineret, cùm quendam, qui eas ita geſtâſſet, ſanguinem minxiſſe conſtaret[n]. Sed hæc ſunt non diſſerentium medicorum, ſed ſomniantium commenta.

Quòd ſi recentioris memoriæ ſcriptores adeamus, ab hoc medicinæ genere multos, etiam ſeculi *decimi ſeptimi* initio, abhorruiſſe reperiemus: eamque non niſi timidè admodum & cunctanter admoveri conſuêſſe docent tum alii, tum præcipuè *Banzerus Auguſtanus*, qui *Veſicatoria Coronati latitudinem vix excedere debere* pronuntiat[o]. Quinimo ea *Thaleri* magnitu-

[l] Inſtitut. Chir. 3. 5.

[m] Scriptor. Chirurg.

[n] Schenk. lib. 7. Obſ. 37.

[o] Fabric. Recept. lib. 2. ſ. 2. 21.

dine

dine metitur *Etmullerus*; & in morbis, *febribus* præſertim, tractandis ita frigidè ac non abſque metu quodam medico laudat, ut hanc medendi rationem *Italis* potiùs, quàm Popularibus ſuis familiarem velit [p]. Atque ea quidem apud *Germanos* ita parum exculta eſt, ut in magnis illis *Sennerti* voluminibus, omni medicamentorum farragine refertis, *Veſicantium* tamen mentio rariſſimè occurrat: quanquam ille quidem ſe iis *ſexcenties* uſum eſſe narret [q].

Quæramus itaque, quid illa *Felix prole virûm* protulerit *Italia*. Cùm & *Patavii* & *Venetiis*, Ann. 1575 & 1576, acerbiſſimè ſæviret peſtis, à medicis omni diligentià inveſtigatum eſt, quà potiſſimùm ratione malum illud aut depelli poſſit, aut præcaveri. Peſtem hanc accuratiſſimè deſcripſit, Vir eruditionis ſummæ, *Hieronymus Mercurialis*, & qualis ad eam curandi via accommodari debuerit, fuſiùs docuit: interque auxilia, quæ huic morbo inſigniter proſunt, hujuſmodi *Veſicantia*, ut præſtantiſſima, commendat [r]. Is utique ea inter *Italos*, uti reor, princeps invexit; neque ſanè hoc illi quicquid eſt laudis invidendum eſt, quanquam antea

[p] Comm. in Schröed. de Compoſ. Medic.
[q] Lib. 6. p. 8. cap. 26. [r] De peſte. c. 26.

 idem

idem medendi modus, tum à *Marſilio Ficino*[s], tum ab *Alexandro Benedicto*[t], ad *Carbunculos* peſtilentiales curandos prædicetur; & ſuperiore ſeculo, ut ipſe ingenuè fatetur[u], à *Jacobo de Partibus*, *Galliarum* Regis Archiatro, in iis quæ de[w] peſte commentabatur, ſit deſcriptus. Haud ita multò pòſt, Anno ſcilicet 1590, *Piſauri* peſtis erupit, ita ut *Urbinatium* Dux univerſos ſcholæ *Patavinæ* medicos conſulendos cenſuerit, quò meliùs invaleſcenti malo occurreretur. Sed iis inter ſe de Remediorum, *Veſicantium* præſertim, commoditate diſſentientibus, *Hercules Saxonia*, ut ſententiam ſuam tueretur, de *Phænigmis*, quatenus ad *febres peſtilentes* curandas pertineant, diſputationem edidit. Hinc tantæ eâ de re turbæ coortæ ſunt, ut ſummâ medicorum diſſenſione certaretur: adverſantium agmen duxit *Alexander Maſſarias*, acriterque *Veſicantia* impugnavit; tum quòd æmulatione quâdam ductus *Saxoniam*, utpote ætate minorem, non tulerit, tum quòd non niſi in veterum veſtigiis ſtare voluerit. Quid autem melius ab homine ſene præjudicatiſque opinionibus occupato ſperandum, qui ſe cum *Galeno* malle errare,

[s] Epidem. Antidot. 15. [t] De peſtilent. [u] Ibid.
[w] Comment. in Avicen. ſupra primam quarti.

quàm

quàm cum recentioribus vera ſentire glo-riatus eſt? Sed omnia, quæ contra diſputata ſunt, refutavit *Saxonia*, libellis tribus de *Veſicantium* uſu editis: in quibus quidem totum hunc locum ita copioſè pertractavit, ut, qui eum conſecuti ſunt, ſequerentur planè, nihilque ferè huic argumento adjecerint.

Ab hoc itaque tempore conſuetudo invaluit, ut inter *Veſicantia* principem ſemper locum tenerent *Cantharides*: quas quanquam plurimis in morbis, *febribus* præcipuè, proficere teſtetur experientia; quà tamen vi, quo demum modo humores attingant, ac commoveant, nemo ſatis adhuc explicavit. Quid in cute efficiant, ita oculis omnium expoſitum eſt, ut medicinæ ſcriptores ad hoc unicè attendere videantur: & in ipſo quaſi limine ſubſiſtentes, quicquid uſpiam à *Veſicantibus* venit auxilii, ab unâ *ſeri evacuatione* derivare ſatis habuerint. Hoc à *ſtimulo*, quem admovent *Veſicantia*, & ab humorum, uti loqui amant, *Fuſione* proficiſci volunt; ita ut, cùm quaſi aculeis quibuſdam pungatur cutis, *Serum* exudet. Sanè fatendum eſt propter hujus, quo cutis foditur, *ſtimuli* vim, uberiùs iſtuc, quàm pro more, confluere humores: neque tamen ideo effluere *Serum*, cætero ſanguine intus coercito, quòd, ut ii comminiſcuntur, id præcipuè modo quodam peculiari

peculiari à *Cantharidum* particulis aut *imbibatur* [x], aut *alliciatur* [y], credendum eſt. Nam cùm perpaululùm eroſa ſit vaſorum tunica, non alià quàm tenuitatis ſuæ ratione elabitur *Serum*; Globuli autem, qui ſanguinem rubore tingunt, cùm foramina iſta mole exſuperent, exitum reperire non poſſunt. Atque hoc quidem perſpicuum faciunt eæ, quæ igne excitantur, *Veſicæ:* cujus vi ſcilicet ad eundem planè modum divulſa, quæ vaſorum ora defendere debuerat, Cuticula, ſero viam aperit.

Ita cùm & dolorem concitent, & *Serum* eliciant, magno in morbis adjumento ſunt *Veſicantia:* & hæc quidem *ſeri evacuatio*, indicii cujuſdam loco habenda eſt; nam, niſi id eruperit, parum ea feliciter ceſſura rectè auguramur. Tamen intra hos limites minimè conſiſtere videtur *Cantharidum* virtus: quæ tam latè patens tamque mirifica eſt, ut nullatenus explicari queat, niſi rationem eam, quâ non cutim modò, ſed & ſanguinem afficiunt *Cantharides*, aſſequamur. Nam ſi eæ ideo proficerent, quòd *Serum* evocarent, eadem ſanè *Seri* copia per Urinæ iter excluſa pariter prodeſſet. Atqui in omni

[x] Willis, Pharm. Rat. p. 2.

[y] Andr. Cæſalp. ſpecul. Art. Med.

ferè morbo *Seri* tantundem per meatus iſtos ejicere licet, quantum *Veſicatorio* admoto educitur; ſed in nullo fructum inde æqualem percipi poſſe, experimentis conſtat. Id utique ſatis apparet, introſumptæ quam vim habeant *Cantharides* in evacuandis humoribus, in obſtructionibus expediendis, in ſanguinis curſu incitando: itaque ad Menſes ciendos, ad Hydropem expurgandum, ad fœtum excludendum, ad lumbricos evocandos, ad venenum rabidi canis perdomandum, ad cuticulares denique meatus, inveteraſcente jam impetigine, adaperiendos, à Veteribus uſurpari ſolebant. Verique ſimile eſt eas, etiam cùm cuti admotæ ſint, altiùs pervadere, humoreſque eodem planè modo commovere. Aliter enim quomodo contingeret, ut in Pleuritide, in Peripneumonià, in Diſtillatione, in Gravedine, Nervorumque Diſtentionibus, egregiè valeant *Cantharides* cuti appoſitæ? Ut dolores, coxarum præcipuè, pervetuſtos tollant, obſtructioneſque liberent? Ut, iis demum appoſitis, humores ſeſe ad perſpirandum magis accommodent, ut ſudores faciliùs fluant, ut puſtularum omne genus à cute promptiùs foras emicet? Atqui hæc ſic fieri ſolere ex uſu quotidiano abunde diſcimus.

Ii quidem, qui interiorem hanc *Veſicatorii* vim aut negant, aut prætereunt, tamen cùm de cruciatu illo atque exulceratione, quæ inde in Urinæ meatibus ſæpe oriuntur, explicationem inſtituant, fatentur ipſi *Cantharidum* particulas in ſanguinem penetrâſſe: quorum ſales acerrimi cùm iis, quos fert Urina, adhæſerint, has tragœdias excitant. Ita ferè qui rationem malè ſemel inſtitutam mordicus tenet, in eas delabitur difficultates, unde expedire ſe vix poteſt, niſi à ſeipſo diſſideat ipſe, ſecumque diſcordet. Quòd ſi in partibus à cuti longè diſſitis, earum virtus ita vehementer ſe exerit, quid cauſæ eſt, cur in cæteris locis ceſſare eas, & quaſi ab opere feriari arbitremur? Quid obſtat, quò minùs humorum mutationem aliquam moliantur, quæcunque demum per vaſa permeant? Certè incommoda, quæ *Veſicantium* aliquando uſum conſequuntur, non aliâ ratione explicari poſſunt, quàm quòd *Cantharides* in ſanguinem, eo quo diximus modo, vim exerceant. Hoc autem poſito fundamento, intellectu erit facillimum, quare *Hecticis* (præcipuè ſi ſudoribus colliqueſcant) *bilioſis* item, iiſque, qui ad *febriles* æſtus naturâ ſuâ feruntur, interdum noxiæ ſint; etiam, ubi corpus plenius fuerit, ſi ſcriptoribus habenda ſit fides, niſi venam ſecueris, periculoſæ: ſiquidem, cùm ſanguinis molem admodum

attenuent curſumque intendant, *Febres*, *inflammationes*, & *deliria* pariunt; vel, quod in *Hecticis* contingit, eas opes, quas vitæ ſuſtinendæ natura deſtinavit, per cutis ſpiracula nimis effuſè diſſipant. Pari modo in *lentis Febribus*, in quibus *Pulſus* imbecillis languiduſque deprehenditur, ſiquid auxilii tulerint *Veſicantia*, eum illico invaleſcere ſentimus: quod à perpauculâ *ſeri* detractione proficiſci omnino incredibile eſt.

Bellinius, qui in eo, quòd ſtimulent, *Veſicantium* vim omnem eſſe poſitam contendit, eâdem etiam de cauſâ *Pulſum* excitari pronuntiat. Sed id utique libenter quærerem, num idem & cæteri ſtimuli efficiunt? Num aut *Cauſtica*, aut *Fonticuli*, aut *Setacea*, aut etiam ipſa, quæ *Cantharidum* expertia ſunt, *Veſicantia*, eâ ſtimulandi virtute polleant, ut *Pulſum* non modò ad tempus attollant, ſed ita inſtaurent, ut curſum ille ſuum tenere poſſit naturalem? *Purgantia* quæ ſanguinis vias haud attingunt, ſtimulum inteſtinis admovent: unde tamen nihil quicquam virium Pulſus acquirit. Sanguinis quidem curſum, ad glandularum ora, paululùm incitant; molem ipſam humorum non ita afficere poſſe videntur, ut aliquid inde ad Pulſuum robur accedat. Itidem Aqua bulliens, aut carbo ignitus & pruritum in cute & *veſicas* commovet; ita tamen, ut ne

U minimum

minimum ſanguini motum afferat. Itaque cùm in morbis quamplurimis, iis præcipuè qui caput impetunt, expeditum nec opinatum levamen præbeant *Veſicantia*, non tam quòd aut *revellant*, aut *irritent*, aut *evacuent*, quàm aliâ quâdam virtute id videntur eſſe conſecuta. Quòd ſi animum ad hanc, quæ interiùs exercetur, vim advertimus, *Veſicantium* rationem omnem aſſequemur; &, quo demum modo ad curandos morbos feliciùs accommodari poſſint, judicabimus. Certè hinc lucis aliquid erui poterit, quâ id tandem, in quo medicorum diligentiam deſidero, effici queat, ut accurata de *Veſicantium* in *Diuturnis affectibus* ùſu præcepta tradantur, quæ & perſpicuitatem habeant, & quaſdam errare in medendo non patientes vias.

Sed ut ad locum, qui eſt in manibus, aliquando revertar: in *Febribus acutis* tutum maximè atque expeditum auxilium præſtant *Veſicantia*; quæ quidem, licèt materiam febrilem à *cerebro* potentiſſimè avertant, fluxiones tamen cæteras, *Sudorum* præcipuè atque *Urinæ*, ſæpenumero juvant, ſaltem nullo unquam modo reprimunt. Neque in eo percurioſiùs hærendum, ut ſemper ad ægroti *habitum* aptentur: quæcunque enim fuerit corporis conſtitutio, utcunque ſive *bile* ſive *tenui* ſanguine fervidior, ſi febris ultra morem ſævierit,

vierit, levia incommoda non tanti ſunt, ut de vitâ interim ipſâ non ſimus ſoliciti. Sæpiſſime enim in id diſcriminis res venit, ut nihil, niſi à *Veſicantibus*, ſpei reliquum ſit: quod quidem in *Podagricis*, ubi, quæ ad extrema corporis defluere ſolebat, materia in caput incubuerit *febremque* accerſiverit, ut frequentiſſimè fit, ſic & nuperrimè exemplo maximè memorabili factum eſt: ſcilicet dum, præ nimio cavendi deſiderio, à *Veſicantibus* prorſus abſtinetur, pauciſſimis diebus compertum eſt, quàm vana fuerint magnifica illa ſalutis aliunde derivandæ promiſſa. Idem in *Variolis*, *Morbillis*, *Febre* ſive *Scarlatinâ*, ſive *Eryſipelatoſâ*, quotidie experimur: in quibus morbis licèt ſanguis ardentiùs æſluet incitatiúſque feratur, hoc tamen auxilii genere haud dubitanter neque infeliciter utimur. Quare nequaquam audiendi ſunt ii, qui in *affectibus nervoſis*, in *febribus ardentibus* & *continuis*, etiam ſi *ſopor*, aut *delirium* acceſſerit, *Veſicantium* uſum repudiant [z].

Id utique haud temere quis dixerit, hàc plures, quàm aliâ ullà medendi viâ, ex *febribus* liberos evaſiſſe; etiam ab hâc, quàm à reliquis omnibus, pluribus ſani-

[z] Bagliv. de Veſicantibus.

tatem eſſe reſtitutam liquidò poſſum confirmare. Igitur ad curandas *febres*, quæ Annis 1674, 75, 79, 85, populariter graſſatæ ſunt, *Veſicantia* adhibuit *Sydenhamus:* id quidem optimo conſilio: ſed quare in cæteris prætermiſerit, haud ſatis intelligo; cùm alii, de quibus ille meminit, *Anni* nullam febrem intulerint, in quâ non æquè profutura fuiſſent *Veſicantia.* Quorum ſanè vis in omni morborum *Acutorum* tractatione ita latiſſimè patet, ut eum, qui has *Hippocratis* Hiſtorias diligenter perpenderit, febrem haud opinor aliquam reperire poſſe, in quâ non huic maximè auxilio locum eſſe fateatur. Neque tamen is ſum, qui, cum *Cæcilio Folio*, *Hippocraticam Hiſtoriarum correctionem* in me temere velim ſuſcipere, *ut appareat, quomodo illos curare potuiſſet Hippocrates, quos mortuos ſcribit* [a]. Id ſaltem haud inverecundè mihi videor eſſe dicturus, ægrotis iſtis hanc unam, ſi modò ulla fuiſſet profectura, prodeſſe potuiſſe medicinam.

Illud autem præ aliis commodi habet hæc evacuandi via, ut nunquam non tutiſſimè in uſum duci poſſit: Cæterarum quippe ita perdifficilis & lubrica eſt ratio, ut nonnunquam eæ, ubi atrocior fuerit mor-

[a] Bartholin. Epiſt. Med. Cent. 1. 65.

bus,

bus, non ſine periculo tentari poſſint; id quòd in *Venæſectione* ſæpe experimur. Quotuſquiſque tamen eſt, qui, ut à *Veſicantibus*, ſic & à venâ ſecandâ, utcunque plus diſcriminis habente, abhorreat? Sed hoc fortaſſe ægrotantium imbecillitati dandum; ut, cùm ſuadente naturâ dolorem maximè reformident, etiam à medicinâ, quæ vix ſine aliquo dolore proficit, refugiant. Eadem in medente mollities adeò non ferenda, ut maximè in vitio ſit: quem ſanè, humaniſſimum licèt, ubi vitæ periculum immineat, potiùs Tortoris vicem præbere decet, quàm huic cubantium timiditati ſubſcribere.

Sed ut huic de *Evacuantibus* ſermoni finem aliquando imponam; hæc tibi ſint, benigne Lector, quæ expoſui, quaſi indicia fontium illorum, ex quibus *acutarum Febrium* omnis haurienda eſt curatio. Nam & præcipua evacuandi genera, quo demum tempore, pro multiplici morbi naturâ, adhibenda ſint, & quâ moderatione, cùm adhibeantur, uti deceat, eâ quâ potui brevitate perſecutus ſum. Tui erit rationum momenta ita expendere, humorumque inclinationem omnem ita acri atque attento animo intueri, ut, quâ maximè viâ detrahi poſſit febrilis materia, ſolertiùs perſpicias. Hoc unum Tibi ſpondeo Te expe-

experiundo comprobaturum, quòd *ſcilicet ex febribus multæ* Evacuantibus *ſolis, etiamſi haud alio fueris remedio uſus, cedere conſueſcant; vix ullæ autem, quæ paulò vehementiùs invaluerint, medicinâ qualicunque, ſi ab hoc* Evacuandi *inſtituto deceſſeris, reſtingui poſſint.*

INDEX

INDEX

COMMENTARIORUM.

COM. I. DE *Ratione Scribendi, quam in Epidemiorum Libris tenuit* Hippocrates. p. 1

COM. II. *De Sanguinis Miſſione, præſertim de Venarum Jugularium Sectione.* p. 14

COM. III. *De Sudoribus.* p. 35

COM. IV. *De Vomitione.* p. 39

COM. V. *De Exſcreatione purulentâ: De Pleuritide item, & Peripneumoniâ.* p. 43

COM. VI. *De Abſceſſu: Deque Coli & Veſicæ Ulcere.* p. 56

Com. vii. *De Purgatione: Quam vim habeat in febre putridâ, quæ Variolis confluentibus ſupervenit, inque capitis Eryſipelate. Quædam etiam de Excretione Inteſtinali.* p. 62

Com. viii. *De Urinæ profluvio.* p. 131

Com. ix. *De Veſicantibus, quæ Cantharidas recipiunt.* p. 134

FINIS.

Digitized by Google

Feb. ex marore. 112
106.
v. ms. u. f: de Feb.
Febris καθαρ:
indicatur p. 103.

Dolores post febrem. 101

Febris ex Crapula p. 109
sq. [illegible]

I

Pleurites. pag. 102 -

005676717

Ry 9

18 49 — L 11R

76 52

Google